

ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ 2004
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ
&
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

ΤΕΙ ΠΑΤΡΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΑΝΔΡΕΑΣ ΓΑΛΑΝΗΣ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΕΣ
ΒΕΡΡΑ ΑΝΔΡΙΑΝΝΑ, ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΥ ΕΛΕΝΗ, ΚΑΛΑΝΤΖΗ
ΑΣΗΜΙΝΑ.

ΠΑΤΡΑ 2002

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

1. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

- 1.1 ΤΑ ΑΡΧΑΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑ
- 1.2 ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ ΑΓΩΝΩΝ
  - 1.2.1 ΧΡΟΝΟΣ & ΔΙΑΡΚΕΙΑ. Η ΟΛΥΜΠΙΑΣ
  - 1.2.2 Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΚΕΧΕΙΡΙΑΣ
  - 1.2.3 ΟΙ ΘΕΑΤΕΣ ΤΩΝ ΑΓΩΝΩΝ
  - 1.2.4 ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ
  - 1.2.5 ΟΙ “ΘΕΩΡΙΕΣ”
  - 1.2.6 ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΤΩΝ ΑΘΛΗΤΩΝ
  - 1.2.7 ΚΡΙΤΕΣ, ΕΛΛΗΝΟΔΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΩΝ ΙΕΡΩΝ
  - 1.2.8 ΤΟ ΕΠΑΘΛΟ ΤΩΝ ΝΙΚΗΤΩΝ ΚΑΙ ΟΙ ΠΟΙΝΕΣ ΤΩΝ ΠΑΡΑΒΑΤΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

2. Η ΑΝΑΒΙΩΣΗ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ – ΑΘΗΝΑ 1896

- 2.1 Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ
- 2.2 Η ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΕΝΟΣ ΟΡΑΜΑΤΟΣ
  - 2.2.1 ΕΤΟΣ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ
  - 2.2.2 Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΑΓΩΝΩΝ
- 2.3 Α’ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ
25 ΜΑΡΤΙΟΥ – 3 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1896

- 2.4 Η ΓΕΝΙΚΟΤΕΡΗ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΤΟΥ 1896
- 2.5 ΤΟ ΑΙΤΗΜΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΓΙΑ ΜΟΝΙΜΗ ΕΔΡΑ
- 2.6 ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ 1896-2004

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

3. Η ΑΝΑΘΕΣΗ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΤΟΥ 2004 ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

- 3.1. 2^η ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΗ- ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
- 3.2 ΤΟ ΣΗΜΑ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ
- 3.3 ΤΟ ΕΜΒΛΗΜΑ ΤΩΝ ΠΑΡΑΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ
- 3.4 ΙΣΟΤΗΤΑ ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΟΥΣ ΠΑΡΑΟΛΥΜΠΙΑΚΟΥΣ & ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΥΣ ΑΘΛΗΤΕΣ
- 3.5 ΦΟΙΒΟΣ & ΑΘΗΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

4. ΟΛΥΜΠΙΑΚΑ ΕΡΓΑ

- 4.1 ΤΑ ΚΥΡΙΩΤΕΡΑ ΟΛΥΜΠΙΑΚΑ ΕΡΓΑ
  - 4.1.1 ΤΟ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟ ΧΩΡΙΟ
  - 4.1.2 ΤΟ ΧΩΡΙΟ ΤΩΝ ΝΙΚΗΤΩΝ
  - 4.1.3 ΜΑΡΑΘΩΝΑΣ – ΣΧΙΝΙΑΣ
  - 4.1.4 Η ΓΕΦΥΡΑ ΡΙΟΥ - ΑΝΤΙΡΡΙΟΥ
  - 4.1.5 ΣΥΝΔΕΣΗ ΠΡΕΒΕΖΑΣ ΑΚΤΙΟΥ
  - 4.1.6 ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ
  - 4.1.7 ΔΙΕΘΝΕΣ ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟ ΣΠΑΤΩΝ
  - 4.1.8 ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ
  - 4.1.9 ΑΤΤΙΚΗ ΟΔΟΣ
  - 4.1.10 ΟΛΥΜΠΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΙΠΠΑΣΙΑΣ ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ
  - 4.1.11 ΤΟ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΙΣΤΙΟΠΛΟΪΑΣ ΣΤΟΝ ΑΓΙΟ ΚΟΣΜΑ

4.2 ΑΛΛΑ ΟΛΥΜΠΙΑΚΑ ΚΕΝΤΡΑ

4.2.1 ΟΛΥΜΠΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΡΣΗΣ ΒΑΡΩΝ

4.2.2 ΟΛΥΜΠΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

4.2.3 ΟΛΥΜΠΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΟΞΟΒΟΛΙΑΣ & ΙΠΠΙΚΟΥ

4.2.4 ΠΟΛΥΑΘΛΗΤΙΚΟ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ

4.2.5 ΟΛΥΜΠΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΣΚΟΠΟΒΟΛΗΣ

4.2.6 ΟΛΥΜΠΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΜΠΕΙΖΜΠΩΛ, ΣΟΦΤΜΠΩΛ, ΜΠΗΤΣ-ΒΟΛΕΪ

4.2.7 ΚΑΥΤΑΤΖΟΓΛΕΙΟ ΣΤΑΔΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

4.2.8 ΕΘΝΙΚΟ ΣΤΑΔΙΟ ΠΑΤΡΩΝ

4.3 ΠΙΝΑΚΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΗΣ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΕΡΓΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

5. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΠΤΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

5.1 Η ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ

5.2 ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

5.3 ΕΣΟΔΑ, ΕΞΟΔΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΟΦΕΛΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

5.4 ΕΚΡΗΞΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣ

5.4.1 ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΘΕΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

5.4.2 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ – ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ 2004

5.4.3 ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ & ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ

5.4.4 "ΑΘΗΝΑ 2004" ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟΣ ΧΡΗΣΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ 3PL & TRANSPORTATION

5.4.5 ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ & ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ

5.5 ΧΟΡΗΓΙΕΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

6. Η ΑΝΤΙΘΕΤΗ ΑΠΟΨΗ

6.1 ΚΕΡΔΗ Η ΖΗΜΙΕΣ

6.2 ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ

**6.3 ΟΙ ΟΛΥΜΠΙΑΚΕΣ ΠΟΛΕΙΣ ΜΕΤΡΟΥΝ &
ΑΠΟΚΡΥΠΤΟΥΝ ΤΑ «ΣΠΑΣΜΕΝΑ»**

6.4 ΑΙΣΙΟΔΟΞΙΑ & ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες θεωρούνται οι περιφημότεροι αγώνες της Ελληνικής αρχαιότητας πήραν το όνομά τους και καθιερώθηκαν από την Ολυμπία - αρχαίο θρησκευτικό κέντρο της ΒΔ. Πελοποννήσου-.

Η Ολυμπία οφείλει την ακμή της στην εκεί ύπαρξη μεγαλόπρεπου Ναού του Δία, γύρω από τον οποίο είχε αναπτυχθεί η περιοχή και στάθηκε η βασική αφορμή για το Πανελλήνιο κύρος των Ολυμπιακών Αγώνων. Γίνονταν κάθε τέσσερα χρόνια στην Ολυμπία για να τιμηθεί ο Δίας. Η τετραετία που μεσολαβεί λέγεται Ολυμπιάδα και χρησιμοποιήθηκε από τους αρχαίους Έλληνες ως μονάδα για μέτρηση του χρόνου.

Ακριβής ημερομηνία για τους πρώτους Ολυμπιακούς Αγώνες δεν ξέρουμε. Είναι όμως βέβαιο ότι χρονολογούνται πολύ πριν από το 776 π.Χ.

Αγώνες ιδιαίτερης σημασίας με παγκόσμιο κύρος όπου η απήχηση τους είναι τεράστια ακόμα και στις μέρες μας.

Με την πάροδο του χρόνου, η πρόοδος της τεχνολογίας και η ανάπτυξη του πολιτισμού συντελεί στην επίτευξη μιας καλύτερης οργάνωσης. Κάθε Κράτος χωριστά που αναλαμβάνει την οργάνωσή των Ολυμπιακών Αγώνων προσπαθεί να δώσει τον καλύτερο εαυτό, για μια πετυχημένη Ολυμπιάδα. Με την σειρά της η Ελλάδα το 2004 θα φιλοξενήσει τους Ολυμπιακούς Αγώνες, γεγονός που την κάνει να αποδειξει ότι μπορεί να ανταποκριθεί στις μεγάλες προκλήσεις.

Μια πρόκληση που ξεκινάει από τη στιγμή διεκδίκησης των Ολυμπιακών Αγώνων. Στιγμή ιδιαίτερη σημαντική για τη χώρα μας διότι από εκείνη την ημέρα μέχρι την τελετή έναρξης των αγώνων ο σκληρός αγώνας τόσο από την πλευρά των αθλητών, όσο και η προετοιμασία για την καλύτερη υποδομή των έργων συνθέτουν την τετραετία μέχρι το 2004.

Μια ιδιαίτερα κοπιαστική τετραετία όπου τα

αποτελέσματα της θα είναι τόσο υλικά όσο και άυλα. Τόσο οικονομικά αποτελέσματα όπου θα φέρουν κέρδος στη χώρα μας όσο και ηθικά όπου θα εξυψώσουν το κύρος των Ελλήνων στα μάτια τόσων επισκεπτών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

1. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

1.1 ΤΑ ΑΡΧΑΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑ

Αν και ο πρώτος ολυμπιονίκης που μνημονεύεται είναι ο Ηλείος Κόροιβος που νίκησε στο αγώνισμα του σταδίου το 776 π.Χ. , είναι γενικά αποδεκτό ότι τα Ολύμπια είχαν ήδη μια ζωή 500 ετών. Όπως όλοι οι Ελληνικοί αγώνες αποτελούσαν ουσιαστικό κομμάτι Θρησκευτικών γιορτών και τελούνταν στην κοιλάδα της Ολυμπίας, που ανήκε στην επικράτεια της Ήλιδος. Αναφέρεται ότι στη διοργάνωση του 776 π.Χ. τελέστηκε ένα μόνο αγώνισμα, ο δρόμος ή στάδιον (200 περίπου μ.). Με την πάροδο του χρόνου όμως προστέθηκαν και άλλα αγωνίσματα. Το 724 π.Χ. περιλήφθηκε ο Δίσυλος (δρόμος δύο σταδίων, δηλαδή σήμερα δρόμος 400 μ.) και το 720 π.Χ. ο Δόλιχος (δρόμος 24 σταδίων). Η Πάλη και το Πένταθλο (άλμα , δίσκος, δρόμος, ακοντισμός και πάλη) εισήχθησαν το 708 π.Χ. Η πυγμαχία εισήχθη το 688 π.Χ., οι αγώνες τεθρίπων το 680 π.Χ., οι ιππικοί και το παγκράτιο (δηλαδή συνδυασμός πάλης και πυγμαχίας) το 648 π.Χ. Από το 633 ως το 616 π. Χ. εισήχθησαν τα αγωνίσματα παιδιών. Το 520 π.Χ. καθιερώθηκε η οπλιτοδρομία ,το 500 π.Χ. οι αγώνες απήνης (αρματοδρομία ημιόνων, που όμως καταργήθηκε στα μέσα του 5^{ου} π.Χ. αιώνα), το 408 π.Χ. οι αρματοδρομίες με συνωρίδες (δηλαδή με άρματα που έσερναν δυο άλογα) το 396 π.Χ. οι αγώνες κυρήκων και σαλπιγκτών.

*Νικητής αθλητής που δένει την ταινία στο κεφάλι του(Εθνικό
αρχαιολογικό Μουσείο)*

Το πρόγραμμα παρουσίαζε μεγάλη ποικιλία όπως και στους σύγχρονους Ολυμπιακούς Αγώνες. Μέχρι την 77^η Ολυμπιάδα όλα τα αγωνίσματα τελούνταν σε μία ημέρα. Με την αύξηση όμως των αθλημάτων ο χρόνος αυξήθηκε σε πέντε ημέρες.

Την πρώτη γινόταν η ορκωμοσία αθλητών και Ελλανοδικών, η καταγραφή των αθλητών, οι αγώνες σαλπικτών και κηρύκων και οι θυσίες στους βωμούς των Θεών.

Την δεύτερη γίνονταν τα αγωνίσματα παιδών.

Την τρίτη γίνονταν οι ιππικοί αγώνες και το πένταθλο και προσφέρονταν θυσίες στον Πέλοπα.

Την τέταρτη γινόταν η επίσημη Εκατόμβη στον Δία και ακολουθούσαν τα αγωνίσματα δρόμου, Πόλης, Παγκρατίου και Πυγμαχίας.

Η Πάλη

(Αρχαιολογικό Μουσείο Ολυμπίας)

Η Πέμπτη μέρα ήταν αφιερωμένη στη στέψη των νικητών και σε θυσίες προς τους Θεούς.

Αρχικά, στα Ολύμπια έπαιρναν μέρος μόνον γνήσιοι ελεύθεροι Έλληνες, εφόσον δεν είχαν διαπράξει ιεροσυλία ή φόνο. Οι αγωνιζόμενοι είτε προέρχονταν από την

Μητροπολιτική Ελλάδα είτε από Αποικίες ήταν ερασιτέχνες αλλά περνούσαν μία περίοδο σκληρής προετοιμασίας την επίβλεψη της οποίας είχαν οι Ελλανοδίκες. Ως αμοιβή έπαιρνα τον κότινο αλλά και σημαντικά βραβεία σε είδος και χρήμα. Σώζονται κατάλογοι Ολυμπιονικών από το 776 π. Χ. ως το 217 μ.Χ. . Οι αγώνες τελούνταν σχεδόν αδιάκοπα μέχρι το 394 μ. Χ. οπότε καταργήθηκαν από τον αυτοκράτορα του Βυζαντίου Θεοδοσίο Α΄. Κατά τα εκατό ή διακόσια πρώτα χρόνια της ζωής των αγώνων οι νικητές προέρχονταν από μερικές Ελληνικές πόλεις κυρίως την Αθήνα και τη Σπάρτη. Τους επόμενους τρεις αιώνες όμως ο αριθμός των πόλεων αυξήθηκε σε εκατό. Αθλητές έφθαναν στην Ολυμπία από απομακρυσμένες πόλεις όπως την Αντιόχεια Αλεξάνδρεια και την Σιδώνα. Όταν η Ελλάδα υποτάχθηκε στη Ρώμη τα Ολύμπια έχασαν αρχικά την σημασία τους κυρίως επειδή οι Ρωμαίοι περιφρονούσαν τους γυμνικούς αγώνες.

Όταν η Ελλάδα υποτάχθηκε στη Ρώμη το 146 π.Χ. , τα Ολύμπια έχασαν αρχικά τη σημασία τους, κυρίως επειδή οι Ρωμαίοι περιφρονούσαν τους γυμνικούς αγώνες. Το 86 π.Χ. ο Σύλλας επιχείρησε ανεπιτυχώς να μεταφέρει τους αγώνες στη Ρώμη. Ο Αύγουστος όμως σύντομα αντιλήφθηκε τη σημασία των ελληνικών γιορτών ως μέσον άσκησης επιρροής στην Ελλάδα και γι' αυτό ενίσχυσε την διοργάνωση τους τόσο στην Ολυμπία όσο και στη Ρώμη. Στα Ολυμπία αυτά έπαιρναν πλέον μέρος όχι μόνο Έλληνες όπως παλιά αλλά και Ρωμαίοι. Ο χαρακτήρας όμως των αγώνων αυτών είχε πια εκφυλιστεί: Ο επαγγελματισμός είχε επισκιάσει την ευγενή άμιλλα και η δωροδοκία έγινε συνήθεια. Οι αγώνες καταργήθηκαν το 394 μ.Χ. δεν είχαν μεγάλες ομοιότητες με τα Ολύμπια των κλασικών χρόνων.

1.2 Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

1.2.1 ΧΡΟΝΟΣ & ΔΙΑΡΚΕΙΑ. Η ΟΛΥΜΠΙΑΣ

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες ήταν πεντετηρικοί, διεξάγονταν κάθε τέσσερα πλήρη χρόνια και εντάσσονταν στην

ημερολογιακή οκταετηρίδα όπως και όλοι οι Πανελλήνιοι αγώνες. Η ημερολογιακή οκταετηρίδα ήταν μια περίοδος οκτώ ετών που κάλυπτε τη διαφορά των $11 \frac{1}{4}$ ημερών που υπήρχε ανάμεσα στο σεληνιακό νέτος των 354 ημερών και στο ηλιακό των 365 ημερών. Οι αρχαίες γιορτές υπολογίζονταν με βάση το σεληνιακό μήνα (28 ημέρες) επειδή όμως έτσι κινδύνευαν οι εποχιακές εορτές να μετακινηθούν και από το καλοκαίρι π.χ να πέσουν στο χειμώνα επινοήθηκαν οι λεγόμενοι μήνες στα σεληνιακά έτη που ήταν τρεις, μοιρασμένοι μέσα στην οκταετία. Η ημερομηνία των αγώνων και των άλλων μεγάλων εορτών καθορίστηκε με βάση αυτή την ημερολογιακή οκταετηρίδα. Έτσι εξηγείται και η ασάφεια γύρω από την ακριβή ημερομηνία των Ολυμπιακών Αγώνων. Πάντως αυτή τελούνταν την πρώτη πανσέληνο μετά το θερινό ηλιοστάσιο. Σήμερα οι ερευνητές συμφωνούν ότι οι Αγώνες γίνονταν στα μέσα Ιουλίου, από τις 11 έως τις 16 περίπου.

Η τέλεση τους το μεσοκαλόκαιρο επιβεβαιώνεται και από τις μαρτυρίες των πηγών, σύμφωνα με τις οποίες οι θεατές και οι αθλητές υπέφεραν την αφόρητη ζεστή, από τις πολλές μύγες και από τα κουνούπια. Ο Αιλιανός διηγείται πως κάποιος Χιώτης μυλωνάς απειλεί τον βοηθό του πως θα τον βγάλει από τον μύλο, όπου δεν αλέθει με προθυμία, και θα τον στείλει στην Ολυμπία για να παρακολουθήσει τους αγώνες πιστεύοντας έτσι θα τον τιμωρήσει αφού ήταν πιο κοπιαστικό να ψήνεσαι στον ήλιο βλέποντας του αγώνες, από το να αλέθει στάρι στο χερόμυλο .

Ο αριθμός των ημερών κατά τις οποίες τελούνταν οι αγώνες δεν ήταν ίδιος σε όλη τη διάρκεια της αρχαιότητας. Ως το 684 π.Χ.(24^η Ολυμπιάδα) όταν τα αγωνίσματα ήταν έξι, οι αγώνες γίνονταν σε μια μόνο ημέρα . Στην 25^η Ολυμπιάδα όταν εισήχθηκαν τα αγωνίσματα των αρματοδρομιών , προστέθηκε δεύτερη μέρα.

Στην 37^η (632 π.Χ.) μπήκαν στο πρόγραμμα τα αγωνίσματα παιδών και τότε προστέθηκε τρίτη ημέρα. Αργότερα φαίνεται ότι οι γιορτές κρατούσαν πέντε ημέρες, αν και πρέπει να υπήρχαν αυξομειώσεις των ημερών κατά τη διάρκεια της μακραίωνης ιστορίας των αγώνων.

Το διάστημα που μεσολαβούσε από τη λήξη των αγώνων ως την αρχή του πέμπτου χρόνου, οπότε θα άρχιζαν οι επόμενοι, έπαιρνε το όνομα Ολυμπιάς. Αξίζει να σημειωθεί ότι ο όρος Ολυμπιάς χρησιμοποιούταν επίσης για να δηλώσει τους ίδιους τους αγώνες. Οι Ολυμπιάδες χρησιμοποιήθηκαν ως βάση γενικής χρονολογήσεως και αντικατέστησαν τις επιμέρους τοπικές χρονολογήσεις (π.χ. στην Αθήνα χρονολογούσαν με τους επώνυμους άρχοντες, στο Άργος με τις ιέρειες της Ήρας, στη Σπάρτη με τους έφορους κ.λ.π.). Το σύστημα αυτό πλεονεκτούσε απέναντι στα τοπικά συστήματα χρονολογήσεως γιατί είχε πανελλήνιο χαρακτήρα και ήταν γνωστό και καταληπτό σε όλον τον ελληνικό κόσμο.

Κάθε Ολυμπιάδα έπαιρνε την ονομασία της από τον νικητή σταδιοδρόμο και τον αύξοντα αριθμό της με βάση την πρώτη Ολυμπιάδα.

Συμβατικά ως πρώτη θεωρήθηκε αυτή που νίκησε ο Ήλιος Κόροιβος το 776 π.Χ.. Η αρίθμηση των Ολυμπιάδων έγινε από τον σοφιστή Ιππία τον Ήλιο, γύρω 400 π.Χ., ο οποίος πιθανόν να χρησιμοποίησε αρχεία του ιερού ή ακόμα και προφορικές παραδόσεις. Ο Αριστοτέλης, αλλά και αργότερα και ο Ερατοσθένης και καθώς και ο Φλέγων από τις Τράλλεις και ο Ιούλιος Αφρικάνος συμπλήρωσαν τον κατάλογο Ιππία με τις Ολυμπιάδες των επόμενων αιώνων.

1.2.2. Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΚΕΧΕΙΡΙΑΣ

Η λέξη εκεχειρία (έχω, χείρα) σημαίνει διακοπή των εχθροπραξιών, ανακωχή. Ήταν ένας θεσμός που προέβλεπε την αναστολή των εχθροπραξιών για ένα καθορισμένο χρονικό διάστημα, το οποίο άρχιζε με την αναγγελία των αγώνων. Ο θεσμός αυτός καθιερώθηκε με την ιερή συνθήκη ανάμεσα σε τρεις βασιλείς, τον Ίφιτο των Ηλείων, τον Κλεάνθη των Πισάτων και τον Λυκούργο της Σπάρτης. Πόσο διαρκούσε η εκεχειρία δεν είναι γνωστό με βεβαιότητα. Πάντως αρχικά ήταν ένας μήνας και αργότερα τρεις.

Ορισμένοι φτάνουν να αναφέρουν το διάστημα των δέκα μηνών. Κατά το διάστημα της εκεχειρίας οι αθλητές, οι συγγενείς τους και οι απλοί προσκυνητές μπορούσαν να ταξιδέψουν άφοβα για να δουν τους πολυθρυλικούς αγώνες και να επιστρέψουν έπειτα στην πατρίδα τους με ασφάλεια.

Χάρη στο θεσμό αυτό το ιερό της Ολυμπίας απέκτησε τεράστιο κύρος και φήμη. Αλλά και οι Ήλαιοι που κρατούσαν έτσι επί μακρά χρονικά διαστήματα τη χώρα τους έξω από πολεμικές διαμάχες, γνώρισαν ευημερία, τουλάχιστον ως τον 5^ο αιώνα π.Χ.. Μάλιστα ο Πολύβιος την πυκνότητα του πληθυσμού της Ηλείας και την ευδαιμονία της χώρας τις αποδίδει στο θεσμό της εκεχειρίας.

Η αναγγελία των αγώνων - ή προκήρυξη όπως θα λέγαμε σήμερα - γινόταν με σπονδοφόρους. Ήταν πολίτες της Ήλιδας, που στεφανωμένοι με κλαδιά ελιάς και κρατώντας το ραβδί του κήρυκα στο χέρι, έφεραν από πόλη σε πόλη σε όλο τον ελληνικό κόσμο το μήνυμα της ιερής εκεχειρίας, της οποίας ήταν και εγγυητές.

Για τους όρους ης εκεχειρίας δεν υπάρχουν ακριβείς και σαφείς μαρτυρίες, γιατί κανένας από τους αρχαίους συγγραφείς δεν αναφέρει λεπτομέρειες. Από τις διάφορες περιπτώσεις παραβιάσεως της εκεχειρίας μπορούμε να συμπεράνουμε τους κυριότερους από αυτούς.

Κατά την εκεχειρία: 1) σταματούσε κάθε εχθροπραξία και επιτρεπόταν ελεύθερα η προσπέλαση στη χώρα της Ηλείας, που κηρυσσόταν ουδέτερη και απαραβίαστη. Επιπλέον όσοι επιθυμούσαν να παρακολουθήσουν, να πάρουν μέρος στους αγώνες ήταν ελεύθεροι να περάσουν ακόμα κι από χώρες με τις οποίες η πατρίδα τους βρισκόταν σε πόλεμο. 2) Απαγορευόταν αυστηρά η είσοδος στην Ηλεία σε οποιονδήποτε οπλισμένο ή σε ομάδα στρατού. 3) Απαγορευόταν η εκτέλεση οποιασδήποτε θανατικής ποινής.

Η σπουδαιότητα της εκεχειρίας ήταν ότι σαν ελεύθερος θεσμός είχε αναγνωριστεί συνειδητά από όλους τους Έλληνες και είχε γίνει σεβαστός. Αυτό φαίνεται από το γεγονός ότι μέσα στα 1200 περίπου χρόνια ζωής των Ολυμπιακών αγώνων, οι παραβιάσεις που έγιναν ήταν ελάχιστες και ασήμαντες.

1.2.3 ΟΙ ΘΕΑΤΕΣ ΤΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

Από τα πέρατα του ελληνικού κόσμου έρχονταν θεατές για να προσφέρουν θυσίες στους θεούς και στους ήρωες και να παρακολουθήσουν τους αγώνες της Ολυμπιάς. Ξεκινούσαν από τις άκρες του ελληνικού κόσμου, από τον Κιμμέριο Βόσπορο και την Κυρήνη, από τη Μεγάλη Ελλάδα και τις μικρασιατικές πόλεις για να χαρούν το λαμπρότερο θέαμα της αρχαιότητας. Με τα ποδιά οι πιο φτωχοί, έφιπποι ή με άμαξες οι πλουσιότεροι συγκεντρώνονταν στην κοιλάδα του Αλφειού, ποιητές, φιλόσοφοι, πολιτικοί, τύραννοι, αλλά και απλοί πολίτες και χωρικοί.

Όλοι είχαν δικαίωμα να παρακολουθήσουν τους αγώνες ακόμα και οι βάρβαροι και οι δούλοι, εκτός από τις παντρεμένες γυναίκες.

Οι Ηλείοι που με Μεγάλη προσοχή οργάνωναν τους αγώνες δεν ανελάμβαναν τη στέγαση και τη διατροφή του πλήθους που συνέρεε εκεί. Το πλήθος έμενε στο ύπαιθρο, κοντά στα ποτάμια. Έστηναν σκηνές κατασκεύαζαν στέγαστρα από κλαδιά θάμνων ή έβρισκαν προστασία κάτω από τα δέντρα.

Οι "θεωρίες" όμως (οι επίσημες αντιπροσωπείες από διάφορες πόλεις) έστηναν πλούσιες σκηνές και τις αναγκαίες εγκαταστάσεις για τα άλογα, που θα έτρεχαν στις αρματοδρομίες και στις ιπποδρομίες. Τα τρόφιμα τα έφερναν μαζί τους. Τα βράδια άναβαν φωτιές όχι μόνο για την υγρασία, αλλά και για να διώχνουν τα διάφορα έντομα. Πολύ σοβαρό ήταν το πρόβλημα του νερού, πώς δηλαδή να ξεδιψάσουν οι χιλιάδες θεατές που παρακολουθούσαν τους αγώνες στα μέσα του καλοκαιριού. Φαίνεται ότι η έλλειψη αντιμετωπιζόταν, ως ένα βαθμό τουλάχιστον, από τις διάφορες πηγές και τα πολυάριθμα πηγάδια που άνοιγαν κυρίως κοντά στους αγωνιστικούς χώρους, το στάδιο και τον ιππόδρομο. Αργότερα ο Ηρώδης ο Αττικός έδωσε οριστική λύση στο πρόβλημα κατασκευάζοντας ένα μεγάλο υδραγωγείο.

1.2.4 ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Μία αυστηρότατη διάταξη, που μένει ως σήμερα ανεξήγητη, είναι αυτή που απαγόρευε στις γυναίκες να μπαίνουν στο στάδιο και να παρακολουθούν τους αγώνες, καθώς και στην Άλτη κατά την περίοδο των αγώνων. Το πιο παράδοξο είναι ότι η απαγόρευση δεν είχε ισχύ για τις νέες κοπέλες. Και το λέει με σαφήνεια ο Πausανίας, όταν μιλά για τον αποκλεισμό των γυναικών: «Παρθένους δε ουκ είργουσι εεάσθαι». Είναι παράδοξο να επιτρέπεται η θέα σκληρών αγώνων στις ανύπαντρες κοπέλες και να μην επιτρέπεται στις μητέρες και τις γυναίκες των αγωνιστών. Η απαγόρευση βέβαια ίσχυε μόνο κατά τη διάρκεια των αγώνων, γιατί τις άλλες εποχές η είσοδος γυναικών στην Άλτη ήταν ελεύθερη.

Μόνο μία γυναίκα παρακολουθούσε τους αγώνες καθισμένη επάνω στο βωμό, που βρισκόταν αντίκρυ στους θώκους των Ελλανοδικών, μέσα στο στάδιο. Ήταν η ιέρεια της Δήμητρας Χαμύνης, στην οποία δινόταν αυτό το τιμητικό αξίωμα από τους Ηλείους κάθε τέσσερα χρόνια. Έτσι η Ρηγίλλα η γυναίκα του Ηρώδη του Αττικού, που ευεργέτησε την Ολύμπια με την κατασκευή του υδραγωγείου, εκλέχθηκε από τους Ηλείους ιέρεια της Δήμητρας Χαμύνης για να μπορέσει να μπει στο στάδιο και να παρακολουθήσει τους αγώνες.

Η τιμωρία για τις γυναίκες που θα παρέβαιναν τον απαγορευτικό νόμο, όπως λέει ο Πausανίας, ήταν αυστηρή: «Όσες θα τολμούσαν να παρευρεθούν στους αγώνες και να περάσουν ακόμη τον Αλφειό ποταμό, τις ημέρες που γινόντουσαν οι αγώνες, θα τις γκρέμιζαν οι Ηλείοι από τους ψηλούς απόκρημνους βράχους του όρους Τυπαίου. Η μόνη που παραβίασε αυτό το νόμο και δεν τιμωρήθηκε ήταν η Καλλιπάτειρα, η κόρη του Διαγόρα που ήταν κόρη, αδελφή και μητέρα Ολυμπιονικών. Ο Διαγόρας είχε τρεις γιους, τον Ακουσίλαο, τον Δαμαγήτο και τον Δωριέα, και δύο κόρες, την Φερενίκη και την Καλλιπάτειρα. Η Φερενίκη είχε γιο τον Ευκλέα, η Καλλιπάτειρα τον Πεισιρόδο. Όλοι αυτοί στάθηκαν τρανοί αθλητές και Ολυμπιονίκες. Η Καλλιπάτειρα

λοιπόν μετά τον θάνατο του άνδρα της ανέλαβε την ιδιαίτερη φροντίδα της προετοιμασίας του γιου της και τον έφερε στην Ολύμπια να αγωνιστεί. Μεταμφιέστηκε τέλεια σε άνδρα γυμναστή και μπήκε στο στάδιο. Όταν ο γιος της Πεισιρόδος νίκησε, η Καλλιπάτειρα όρμησε στο στίβο πηδώντας το περίφραγμα που είχαν για τους γυμναστές και χωρίς να το καταλάβει της έπεσαν τα ρούχα. Έτσι φανερώθηκε πως ήταν γυναίκα. Οι Ελλανοδίκες όμως τιμώντας τον πατέρα της, τα αδέρφια της και το γιο της, που είχαν όλοι νικήσει στους Ολυμπιακούς αγώνες, την άφησαν ελεύθερη και ατιμώρητη.

Αυτό το περιστατικό όμως στάθηκε αφορμή να θεσπιστεί ένας κανονισμός, σύμφωνα με τον οποίο και οι γυμναστές έπρεπε να είναι γυμνοί στους αγώνες.

Παρόλο που οι γυναίκες αποκλείονταν από τους αγώνες, υπήρχε περίπτωση να αναγορευτούν νικήτριες. Αυτό γινόταν στους ιππικούς αγώνες, όπου νικητής στεφόταν όχι ο ηνίοχος ή ο ιπέας, αλλά ο ιδιοκτήτης του αλόγου του άρματος. Έτσι παρουσιάστηκαν περιπτώσεις όπου νικητής ήταν γυναίκα. Η Κυνίσκα, η κόρη του Σπαρτιάτη βασιλιά Αρχίδαμου, ήταν η πρώτη γυναίκα που νίκησε στο τέθριππο, το 392 π.Χ. και μετά ακολούθησαν και άλλες, κυρίως Σπαρτιάτισσες.

1.2.5 ΟΙ “ΘΕΩΡΙΕΣ”

Αν αμέτρητοι ήταν οι μεμονωμένοι προσκυνητές, υπήρχαν και οι επίσημες αποστολές των πόλεων, οι αντιπροσωπείες που λέγονταν, όπως είπαμε, θεωρίες. Τόσο μεγάλη μάλιστα σημασία έδιναν οι διάφορες πόλεις στη θεωρία τους, ώστε όχι μόνο πολυάριθμα μέλη τις αποτελούσαν αλλά πολύτιμα ήταν και τα δώρα που έστελναν, στον μεγάλο Δία, στις πολλές θεότητες που λατρεύονταν στην Άλτη, και στους άρχοντες της Ήλιδας. Οι πόλεις φιλοδοξούσαν να συγκροτήσουν τις αντιπροσωπείες τους από τους πιο εκλεκτούς πολίτες. Αυτοί λέγονταν θεωροί και αρχηγός τους επίσημος ήταν ο αρχιθέωρος.

Θεωρίες έστελναν οι πόλεις μόνο στους τέσσερις

πανελλήνιους αγώνες (Πύθια, Νέμεα, Ίσθμια, Ολύμπια) και φρόντιζαν πάντα να είναι εντυπωσιακή η συμμετοχή τους. Πάντως οι θεωρίες που έστελναν στους Ολυμπιακούς αγώνες φρόντιζαν να είναι πιο μεγαλοπρεπείς, γιατί οι αγώνες αυτοί είχαν ξεχωριστή επιβολή σε ολόκληρο τον ελληνικό κόσμο χάρη στην ιερότητά τους, το κύρος των οργανωτών, την αυστηρότητα των κριτών και την αμεροληψία τους.

Δύσκολα μπορούμε σήμερα να συλλάβουμε το μεγαλείο της θεωρίας, όπως π.χ. του πάμπλουτου τύραννου των Συρακουσών Ιέρωνα ή του Διόνυσου ή και των Αθηναίων κατά την 91^η Ολυμπιάδα (416π.Χ.), που την χρηματοδότησε, την οργάνωσε και την οδήγησε σαν αρχιθέωρος στην Ολύμπια ο Αλκιβιάδης. Για τη θεωρία αυτή είπαν πως ήταν η λαμπρότερη από όσες έστειλε ποτέ ελληνική πόλη, αποτέλεσε θρίαμβο για την Αθήνα και προσωπικό θρίαμβο για τον Αλκιβιάδη. Ο Αλκιβιάδης σαν αρχιθέωρος, για να πανηγυρίσει τις νίκες που κέρδισε στις αρματοδρομίες, πρόσφερε πλούσιο γεύμα σε όλο το πλήθος των θεατών και τροφή για όλα τα άλογα των θεωριών. Σε αυτή την πανδαισία παραστάθηκαν στον Αλκιβιάδη εκπρόσωποι διάφορων πόλεων. Έτσι, πρόσφεραν οι Κυζικηνοί τα σφαγιά, οι Χιώτες τα σανά για τα ζώα, οι Λέσβιοι το κρασί και οι Εφέσιοι τις μεγάλες σκηνές για το γεύμα. Ο Αλκιβιάδης αργότερα, στην απολογία του μπροστά στο δήμο των Αθηναίων, θα καυχηθεί για αυτή τη μεγαλοπρεπή θεωρία, που τόσο είχε ανεβάσει το γόητρο της Αθήνας.

1.2.6 ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΤΩΝ ΑΘΛΗΤΩΝ.

Η συμμετοχή στους ολυμπιακούς αγώνες καθώς και σε όλους τους άλλους πανελλήνιους τοπικούς αγώνες των πόλεων, δεν ήταν ελεύθεροι υπήρχαν περιορισμοί που τους τηρούσαν με μεγάλη αυστηρότητα. Πριν από όλα οι αγωνιστές έπρεπε να είναι Έλληνες στους βάρβαρους απαγορευόταν η συμμετοχή. Ακόμα, δεν επιτρεπόταν να πάρουν μέρος οι δούλοι. Έπειτα από την υποδούλωση της

χώρας στους Ρωμαίους, η διάταξη για τη συμμετοχή μόνο Ελλήνων στους αγώνες έπαψε να ισχύει και οι Ρωμαίοι γίνονταν δεκτοί. Πρώτος Ρωμαίος νικητής αναφέρεται ο Γαίος, που νίκησε στην 177^η Ολυμπιάδα (72 π.Χ.). Ακόμα αναδείχτηκαν νικητές ο αυτοκράτορας Τιβέριος στο τέθριππο, κατά τη 199^η Ολυμπιάδα (17 μ.Χ.), και ο Νέρων το 65 μ.Χ. αφού ανάγκασε τους αντιπάλους του να αποσυρθούν.

Μία διάταξη που οι Ηλείοι την τηρούσαν αυστηρά ήταν πως οι αθλητές έπρεπε να πάνε στην Ολυμπία ένα μήνα πριν την έναρξη των αγώνων για να προπονηθούν κάτω από την επίβλεψη των Ηλείων κριτών και ακόμα να αποδείξουν πως είχαν προπονηθεί τους τελευταίους δέκα μήνες. Σε περίπτωση που ένας αθλητής δεν έφτανε έγκαιρα στην Ολύμπια, έπρεπε να δικαιολογήσει την αργοπορία του. Ο Απολλώνιος, ο επονομαζόμενος Ράντης, αθλητής από την Αλεξάνδρεια , όπως αφηγείται ο Πausανίας, έφτασε αργοπορημένος στην Ολύμπια και δικαιολογήθηκε πως από την μεγάλη κακοκαιρία το καράβι του καθυστέρησε. Ήταν κατά την 218^η Ολυμπιάδα (93 μ.Χ.). Οι κριτές δέχτηκαν την δικαιολογία του και τον κλήρωσαν στην πυγμαχία. Αλλά τότε παρουσιάστηκε ο ανταγωνιστής του Ηρακλείδης , και αυτός από την Αλεξάνδρεια, που απέδειξε ότι ο Ράντης έλεγε ψέματα, γιατί δεν ήταν οι καιροί στην θάλασσα που τον καθυστέρησαν, αλλά η συμμετοχή τους σε αγώνες στην Ιωνία, όπου μάζευε χρήματα. Οι κριτές απέκλεισαν τον Ράντη και τον τιμώρησαν με πρόστιμο.

Από τους αγώνες αποκλείονταν όσοι είχαν διαπράξει φόνο ή είχαν κλέψει από ναό, αλλά και όσοι είχαν παραβιάσει την εκεχειρία, είτε άτομα ήταν αυτοί είτε πόλεις. Έτσι η Σπάρτη το 420 π.Χ. αποκλείστηκε από τους αγώνες και τιμωρήθηκε με πρόστιμο 2000 μνας γιατί είχε επιτεθεί στο Λέπρεο κατά τη διάρκεια της εκεχειρίας. Τότε ο Λακεδαιμόνιος Λίχας, για να μπορέσει να πάρει μέρος στους αγώνες, εμφάνισε την συνωρίδα του σαν βοιωτική. Όταν η συνωρίδα νίκησε, παρουσιάστηκε ο ίδιος στην ανακήρυξη των νικητών και έδωσε την τιμητική ταινία στο μέτωπο του ηνίοχου του δείχνοντας σε όλους ότι δικό του ήταν το άρμα.

Η πράξη του θεωρήθηκε προσβλητική και οι Ελλανοδίκες έβαλαν τους ραβδούχους να τον μαστιγώσουν.

Κάθε αθλητής δήλωνε την προέλευσή του και καταγραφόταν, π.χ. Αθηναίος, Άργειος, Ήλειος, Κορίνθιος κ.λ.π. Είχαν όμως οι αθλητές το δικαίωμα να δηλωθούν σαν πολίτες άλλης πόλης. Αυτό μπορούσαν να το κάνουν όταν ήθελαν να τιμήσουν τον άρχοντα μίας πόλης με τον οποίο τους συνέδεε φιλία ή αισθάνονταν υποχρεωμένοι απέναντί του. Επίσης όταν άλλη πόλη τους πρόσφερε δώρα και τιμές και κάποτε, όταν τους είχε διώξει η πατρίδα τους, για να τους τιμωρήσει ή για να τους εκδικηθεί.

Ο Αστύλος από τον Κρότωνα της κάτω Ιταλίας ήταν μεγάλος αθλητής νίκησε στο αγώνισμα στάδιο σε 3 στη σειρά Ολυμπιάδες, την 73^η, την 74^η και την 75^η (488-480 π.Χ.). Στην πρώτη είχε καταγραφή Κροτωνιάτης στις άλλες όμως δύο δηλώθηκε Συρακόσιος, γιατί ήθελε να τιμήσει τον τύρανο Ιέρωνα, με τον οποίο τον συνέδεε φιλία. Ύστερα από αυτό οι κροτωνιότες τον εξόρισαν, κατάστρεψαν το άγαλμά του, που το είχαν στήσει στο ναό της Ήρας μετά την πρώτη του νίκη, και μετέτρεψαν το σπίτι του σε δεσμωτήριο για να τον προσβάλλουν.

1.2.7 ΚΡΙΤΕΣ, ΕΛΛΑΝΟΔΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΩΝ ΙΕΡΩΝ

Στους μυθικούς χρόνους ο αθλοθέτης των αγώνων ήταν και ο κριτής, όπως ο Ηρακλής, ο Πέλοπας, ο Αχιλλέας κ.λ.π.. Ο μυθικός βασιλιάς της Ήλιδας, ο Ίφιτος, ο μεγάλος αναδιοργανωτής των Ολυμπιακών αγώνων, επέβλεπε μόνος του τη διεξαγωγή τους. Μόνο στη 50^η Ολυμπιάδα, δηλαδή το 584 π.Χ., έγιναν δύο οι αγωνοθέτες ή Ελλανοδίκες. Αργότερα οι Ελλανοδίκες έγιναν εννιά. Από αυτούς τρεις επέβλεπαν τους ιππικούς αγώνες, τρεις το πένταθλο και οι υπόλοιποι τα άλλα αγωνίσματα. Από τότε ο αριθμός τους κυμαινόταν σε συσχετισμό με την αυξομείωση του κράτους των Ηλείων. Στην 103^η Ολυμπιάδα (368 π.Χ.) οι Ελλανοδίκες έγιναν δώδεκα, όσες ήταν και οι φυλές των

Ηλείων. Όμως από την επόμενη, μετά τον πόλεμο που είχαν οι Ηλείοι με τους Αρκάδες, ο αριθμός των Ελλανοδικών περιορίστηκε στους οχτώ, ίσως γιατί μετά την ήττα των Ηλείων σε αυτό τον πόλεμο μέρος από τη χώρα τους αποσπάστηκε και έτσι λιγόστεψαν οι φυλές που την αποτελούσαν. Οριστικά οι Ελλανοδικές έγιναν δέκα από την 108^η Ολυμπιάδα (348 π.Χ.) και φαίνεται πως τόσοι έμειναν ως το τέλος, γιατί τόσοι αναφέρονται από τον Πausανία και τον Φιλόστρατο.

Στην αρχή ο θεσμός των Ελλανοδικών ήταν κληρονομικός και ισόβιος όταν όμως οι Ελλανοδικές έγιναν περισσότεροι, πιθανόν μετά το 584 π.Χ., η εκλογή τους γινόταν με κλήρο ανάμεσα σε όλους τους πολίτες. Οι Ελλανοδικές εκλέγονταν για μία Ολυμπιάδα και η εκπαίδευσή τους διαρκούσε δέκα μήνες. Το διάστημα που έμεναν στην Ήλιδα κατοικούσα στον ελλανοδικαίωνα, μεγάλο κτήριο στην αγορά της Ήλιδας εκεί διδάσκονταν από τους νομοφύλακες τα καθήκοντά τους, καθώς και τις διατάξεις που όριζαν την διεξαγωγή των αγωνισμάτων. Το τελευταίο μήνα πριν τους αγώνες παρακολουθούσαν τις προπονήσεις των αθλητών.

Κατά τη διάρκεια των αγώνων οι Ελλανοδικές φορώντας πορφυρό μανδύα, σε ανάμνηση της βασιλικής καταγωγής του θεσμού, είχαν τη γενική εποπτεία. Οι Ελλανοδικές μπορούσαν να επιβάλλουν ποινές χρηματικές και σωματικές και να αποκλείσουν αθλητές από τους αγώνες. Έργο τους επίσης ήταν η απονομή των βραβείων. Η απόφασή τους ήταν σεβαστή και ανέκκλητη. Αν κανένας αθλητής είχε την εντύπωση πως αδικήθηκε, μπορούσε να προσφύγει στη βουλή των Ηλείων. Η βουλή, που συνεδρίαζε κατά τη διάρκεια των αγώνων στο βουλευτήριο της Ολυμπίας, είχε τη δυνατότητα να τιμωρήσει Ελλανοδική για λανθασμένη απόφαση, δεν είχε όμως το δικαίωμα να ακυρώσει την απόφασή του. Έχουμε το παράδειγμα του αθλητή Ευπόλεμου ή Εύπολι από την Ηλεία, που νίκησε στο αγώνισμα του σταδίου κατά την 96^η Ολυμπιάδα (396π.Χ.). Από τους τρεις Ελλανοδικές του δρόμου, ο ένας διαφώνησε και είπε πως νικητής ήταν ο Λέων από την Αμβρακία, ενώ οι

άλλοι δύο έκριναν νικητή τον Ευπόλεμο. Ο Λέων προσέφυγε στη βουλή και αυτή με απόφασή της τιμώρησε με πρόστιμο τους Ελλανοδίκες για τη Λανθασμένη κρίση τους. Η νίκη όμως έμεινε στον Ευπόλεμο που έστησε μάλιστα και τον ανδριάντα του στην Άλτη.

Οι Ηλείοι, θέλοντας οι αγώνες τους να διατηρήσουν το κύρος και την μεγάλη τους φήμη στο πανελλήνιο, έδιναν μεγάλη προσοχή ώστε όχι μόνο να τηρούνται αυστηρά οι κανονισμοί αλλά και η κρίση τους να είναι δίκαιη και αμερόληπτη. Και φαίνεται, πως η ευθυκρισία των Ηλείων αναγνωριζόταν από όλους τους Έλληνες. Και οι ίδιοι πίστευαν πως έκριναν δίκαια. Γι' αυτό, όταν κάποτε ο βασιλιάς της Αιγύπτου Ψάμμης τους προέτρεψε να αποσύρουν τους κριτές τους από τους αγώνες, αν θέλουν να γίνονται στον τόπο τους με τρόπο αμερόληπτο, οι Ηλείοι αρνήθηκαν κατηγορηματικά να δεχτούν την άποψή του.

Κατά την 112^η Ολυμπιάδα (332π.Χ.) όταν ο Τρωίλος, που ήταν ο ίδιος Ελλανοδίκης, νίκησε σε συνωρίδα ίππων και στο άρμα πώλων, οι Ηλείοι, για να διατηρήσουν το κύρος των Ελλανοδικών, απαγόρευσαν στο μέλλον να αγωνίζονται οι Ελλανοδίκες στις αρματοδρομίες και στις ιπποδρομίες.

Ο Ηρόδοτος χρησιμοποιεί την κρίση των Ηλείων – και αυτό φανερώνει τη σημασία που της έδινε – για να αποδείξει πως ο βασιλιάς της Μακεδονίας Αλέξανδρος ο Αμύντου ήταν Έλληνας. Αφού λέει οι Ηλείοι κριτές δέχτηκαν τον Αλέξανδρο να αγωνιστεί στην Ολυμπία, στο στάδιο, θα πει πως ο Αλέξανδρος ήταν Έλληνας και πως οι ανταγωνιστές του, που είχαν ζητήσει τον αποκλεισμό του χαρακτηρίζοντάς τον βάρβαρο, είχαν άδικο. Και ο Πίνδαρος χαρακτηρίζει την κρίση των Ηλείων Ελλανοδικών αγνάν κρίσιν.

Ένα άλλο σημείο που έχει ιδιαίτερη σημασία είναι ότι οι Ελλανοδίκες είχαν μεγάλη ελευθερία στην εξάσκηση των καθηκόντων τους.

Υπήρχαν βέβαια γενικοί κανόνες σύμφωνα με τους οποίους έκριναν και αποφάσιζαν, αλλά αυτοί δεν ήταν δεσμευτικοί ούτε περιοριστικοί ως προς τις λεπτομέρειες.

Οι Ελλανοδίκες είχαν βοηθούς στο έργο τους τον αλυτάρχη και τους αλύτας, που ήταν υπεύθυνοι για την

ομαλή διεξαγωγή των αγώνων, και τους μαστιγοφόρους ή ραβδούχους που εκτελούσαν τις αποφάσεις τους.

Εκτός από αυτούς, στο ιερό της Ολυμπίας υπηρετούσε τις ημέρες των αγώνων πολυάριθμο προσωπικό από ιερείς και υπαλλήλους. Θα τους αναφέρουμε με συντομία: Ο Θεήκολος, ο ιερέας, οι μάντιες που έδιναν τους χρησμούς, ο εξηγητής αυτός που εξηγούσε στους ξένους τα σχετικά με τις τελετές και τους αγώνες, ο αυλητής που έπαιζε αυλό κατά τη διάρκεια των θυσιών, ο ξυλεύς που φρόντιζε για τα ειδικά ξύλα από δέντρα λεύκης για τις θυσίες, ο γραμματεύς που έκανε την ανακοίνωση για τη συμμετοχή των αθλητών στους αγώνες, ο σπονδαύτης αυτός που έδινε τον ρυθμό με τον αυλό στις σπονδές και στις θυσίες, οι επισπονδορχησταί και οι υποσπονδορχησταί, αυτοί που φρόντιζαν για να τηρούνται οι συνθήκες, και ο καθημεροθύτης αυτός που έκανε τις καθημερινές πρωινές θυσίες.

Υπήρχε ακόμα και το κατώτερο προσωπικό που το αποτελούσαν: ο οινοχόος, ο κλειδούχος, ο μάγειρας, ο αρχιμάγειρας, ο αρτοκόπος, ο στεγανόμος (φροντιστής και συντηρητής των κτηρίων). Επίσης υπήρχαν ο αρχιτέκτων και ο γιατρός. Όλων αυτών το έργο φαίνεται από τα ονόματά τους.

1.2.8 ΤΟ ΕΡΓΑΘΛΟ ΤΩΝ ΝΙΚΗΤΩΝ ΚΑΙ ΟΙ ΠΟΙΝΕΣ ΤΩΝ ΠΑΡΑΒΑΤΩΝ

Οι Ολυμπιακοί αγώνες ήταν στεφανίτες: το μοναδικό βραβείο, το άθλον, για τους νικητές στην Ολυμπία ήταν ένα στεφάνι από κλαδί αγριελιάς; ο κότινος. Οι αθλητές ταξίδευαν από πολύ μακρινά μέρη προκειμένου να λάβουν την τιμή της στεφάνωσης με τον κότινο, ενώ αγωνίζονταν μόνο για την πρώτη θέση, καθώς δεν υπήρχε δεύτερη και τρίτη, όπως γίνεται σήμερα. Οι ποιητές έγραφαν ποιήματα που ανέφεραν ονόματα ολυμπιονικών, αλλά και γλύπτες της εποχής κατασκεύαζαν αγάλματα για τους ολυμπιονίκες, ως μέγιστο φόρο τιμής.

Σύμφωνα με τοπικό μύθο στην Ηλεία, οι αγριελιές

βαστούσαν από την ελιά που φύτεψε ο Ηρακλής στο γυμνό τόπο του Κρονίου, φέρνοντας την από την χώρα των Υπερβόρειων, όπου πήγε κυνηγώντας την αφιερωμένη στην Άρτεμη χρυσοκέρατη ελαφίνα. Αυτό το λέει και ο Πίνδαρος που προσθέτει ότι ο Ηρακλής βρήκε την περιοχή της Ολυμπίας άδενδρη να ψήνεται από τον ήλιο και σκέφτηκε να μεταφυτέψει εκεί ελιές γιατί είναι δένδρα σκληρά και αντέχουν στην ξηρασία και στη ζέστη.

Σύμφωνα με την παράδοση, τον κότινο τον καθιέρωσαν σαν έπαθλο ο Ίφιτος ύστερα από χρησμό του μαντείου των Δελφών. Ο Φλέγων θεωρεί ότι ο πρώτος αθλητής που στέφθηκε με τον κότινο ήταν ο Μεσσήνιος σταδιονίκης της 7ης Ολυμπιάδας (752π.Χ.), ο Δαικλής. Ο κότινος κοβόταν πάντα από την ίδια γέρικη αγριελιά, την Καλλιστέφανο, που φύτρωνε δεξιά από τον οπισθόδομο του ναού του Δία. Ένας παις αμφιθαλής (που η μητέρα του και ο πατέρας του βρίσκονταν στη ζωή) έκοβε με χρυσό ψαλίδι τόσα κλαδιά από το δένδρο όσα ήταν και τα αγωνίσματα. Τα πήγαινε μέσα στο ναό της Ήρας και τα ακουμπούσε πάνω σε μια χρυσελεφάντινη τράπεζα με παραστάσεις των αγωνισμάτων, έργο του γλύπτη Κολώτη από εκεί τα έπαιρναν οι Ελλανοδίκες για τη στέψη των νικητών.

Από την εποχή του Μ. Αλεξάνδρου και μετά έδιναν στους αθλητές αμέσως μετά την νίκη ένα κλαράκι από φοίνικα και με αυτό στο χέρι πήγαιναν οι νικητές στην επίσημη τελετή της στέψεως την 5η ημέρα.

Είναι γνωστό ακόμη πως για βραβείο χρησιμοποιούσαν μάλλινες ταινίες που τις έδεναν στο μέτωπο ή σε άλλα μέρη του σώματος των νικητών. Στα κλασικά χρόνια ταινίες έδεναν στα μέτωπα των ηνίοχων ή των ιππέων που νικούσαν στους ιππικούς αγώνες, ενώ τον κότινο των έπαιρναν οι ιδιοκτήτες των αρμάτων και των αλόγων.

Η ηθική σημασία της βραβεύσεως στην Ολυμπία ήταν ανυπολόγιστη. Οι αθλητές αγωνίζονταν με ευθύτητα, με τιμιότητα και με αξιοπρέπεια μπροστά στα μάτια της συναγμένης Ελλάδας για να αποκτήσουν ένα απλό στεφάνι, πολυτιμότερο όμως από οποιοδήποτε πλούτο, που θα το πρόσφεραν δώρο στον οίκο, στο γένος, στην πόλη, στους

προγόνους και στους θεούς.

Αντίθετα με τους νικητές, παραβάτες που ζήλευαν τη δόξα και ήθελαν να την αποκτήσουν με ύπουλα μέσα, πλήρωναν αυτό το τίμημα με βαριές κυρώσεις για την εποχή. Οι ποινές ποίκιλαν με πρώτιστο τρόπο αποζημίωσης προς τους άλλους αθλητές, με χρηματικά ποσά αλλά και υποχρεωτική παραχώρηση αγαθών. Ένας τρόπος τιμωρίας ήταν και η δημοσιοποίηση (γεγονός που επιβάρυνε τη διαμονή τους στην αρχαία Ολυμπία), καθώς αυτή γινότανε με τη χάραξη του ονόματος των παραβατών σε αγάλματα του Δία.

Δίσκος

(Αρχαιολογικό Μουσείο Ολυμπίας)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

2. Η ΑΝΑΒΙΩΣΗ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ – ΑΘΗΝΑ 1896

2.1 Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

Δεκαπέντε αιώνες μεσολάβησαν από τότε που καταργήθηκαν οι Ολυμπιακοί Αγώνες το 393 μ.Χ. ως την αναβίωσή τους στην Αθήνα, το 1896. Μετά τη διακοπή των μεγάλων πανελληνίων αγώνων για αρκετό χρονικό διάστημα, όπως είδαμε, εξακολούθησαν να γίνονται αγώνες σε μερικές πόλεις της Ανατολής. Αλλά και όταν έπαψαν να τελούνται αγώνες, το αγωνιστικό πνεύμα δεν χάθηκε. Όπως όλος ο Ελληνικός πολιτισμός επέζησε αυτούσιος ή μετουσιωμένος στους επόμενους αιώνες, έτσι και το αγωνιστικό πνεύμα συνέχισε να κάνει την εμφάνισή του, μεμονωμένα βέβαια και σποραδικά, με ποικίλες μορφές.

Όταν οι λόγιοι Έλληνες, φυγάδες από τις ελληνικές περιοχές, έφτασαν στη Δύση τον 14^ο και 15^ο αί., οι συνθήκες ήταν ήδη κατάλληλες για να δεχθεί η Ευρώπη την αρχαία κλασική παιδεία. Πολλοί τότε στράφηκαν με πάθος στη σπουδή του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού που συνέλαβε στην άνθηση των γραμμάτων και των τεχνών.

Η πρώτη ελεύθερη φωνή που πρόβαλε το δικαίωμα του ανθρώπου για άσκηση, παιχνίδι και ψυχαγωγία ήταν του Petro – Paulo Vergero (1348 – 1419), καθηγητή στην Πάδοβα, ο οποίος θεωρήθηκε απόστολος της γυμναστικής. Οπαδός και συνεχιστής των ιδεών του ήταν ο Vittorio da Feltre Rambaldon (1378 – 1446), που είχε ιδρύσει σχολή στη Μάντοβα και δίδασκε τη σωματική αγωγή.

Το 1430 για πρώτη φορά αναφέρονται οι Ολυμπιακοί αγώνες από τον Φλωρεντίνο ποιητή Mateo Palmieri, και αρκετά χρόνια αργότερα, το 1491, ο Virgilius Polydorus

περιγράφει τους τέσσερις ιερούς αγώνες των Ελλήνων στο βιβλίο του που εκδόθηκε 10 φορές στα λατινικά και άλλες τόσες σε μεταφράσεις. Για τη γνωριμία του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού και του χώρου όπου τελούνταν οι αγώνες σημαντική ήταν η έκδοση από τον Μουσούρο, το 1516 στη Βενετία, του έργου του Πausanias Ελλάδος περιήγησης, που επανειλημμένα εκδόθηκε στο πρωτότυπο αλλά και σε μεταφράσεις. Το ίδιο έγινε και με το έργο «Επίνικου» του Πίνδαρου, που η πρώτη έκδοσή του έγινε από τον Aldus Plus Manutius το 1513 στη Βενετία. Ως το 1776 είχε εκδοθεί 10 φορές στα ελληνικά, 18 στα ελληνικά – λατινικά, 7 στα λατινικά και 12 σε μεταφράσεις. Οι ελληνικές σπουδές και η αναφορά στους αρχαίους αγώνες αναπτύχθηκαν ικανοποιητικά και στη Γερμανία, Γαλλία, Κάτω Χώρες και Αγγλία. Ωστόσο σταθμός στην προαγωγή του ενδιαφέροντος της Δύσεως για τη σωματική αγωγή θεωρείται το έργο “De Arte Gymnastica” του ανθρωπιστή Hieronymous Mercurialis, που εκδόθηκε στη Βενετία το 1569.

Όλοι αυτοί, είτε εκδίδοντας τα έργα των αρχαίων είτε κηρύσσοντας την ανάγκη της σωματικής αγωγής, μπορεί να θεωρηθούν πρόδρομοι της αναβιώσεως των Ολυμπιακών αγώνων. Η συνεισφορά τους αποκτά μεγαλύτερη σημασία, αν σκεφτεί κανείς πως εκείνη την εποχή επικρατούσε ακόμα η άποψη του Tertullianus (3^{ος} αί. μ.Χ.) ότι η αγωνιστική είναι έργο του διαβόλου και λίγοι τολμούσαν να εκφέρουν ελεύθερα τη γνώμη τους. Οι προσπάθειες όμως των λίγων αυτών φωτισμένων φαίνεται ότι έβρισκαν κάποια ανταπόκριση. Έτσι ο Robert Dover, με την υποστήριξη του βασιλιά Ιακώβου Α', διοργάνωσε το 1604 «Αγγλικούς Ολυμπιακούς Αγώνες» στο Gotswold, που ορίστηκε να γίνονται κάθε τέσσερα χρόνια και να έχουν δικαίωμα συμμετοχής άνδρες και γυναίκες ευγενείς και λαός. Ο ίδιος ο βασιλιάς, θέλοντας να τονώσει το ενδιαφέρον για τους αγώνες, εξέδωσε ένα βιβλίο με τον τίτλο «Βιβλίο των σπορ» και ίδρυσε και μία λέσχη γκολφ. Η αντίδραση όμως των συντηρητικών κύκλων δεν επέτρεψε σ' αυτή την μεμονωμένη προσπάθεια να έχει συνέχεια. Μόνο ύστερα από

2 περίπου αιώνες θα αρχίσουν να διοργανώνονται αγώνες, που ονομάζονται Ολυμπιακοί, με τοπικό και πάλι χαρακτήρα. Τέτοιου είδους είναι οι αγώνες που έγιναν στο Dessau της Γερμανίας από τους φιλανθρωπιστές του 18^{ου} αιώνα, στο Μόντρεαλ του Καναδά το 1844, και άλλοι.

Την αναβίωση των Ολυμπιακών αγώνων πρώτος το 1793, πρότεινε ο Guts Muts, που θεωρείται πατέρας της γερμανικής γυμναστικής. Στην Αγγλία έγινε επίσης προσπάθεια αναβιώσεως του Ολυμπισμού το 1850 από τον Dr. Penny Brooke, ιδρυτή του Wenlock Olympic Society, ο οποίος οργάνωσε και αγώνες. Αλλά και στην Ελλάδα, αμέσως μετά την απελευθέρωση της χώρας από τους Τούρκους και την ίδρυση του ελληνικού βασιλείου. Ο δήμος Λετρίνων (σημ. Πύργου Ηλείας) πρότεινε το 1838 να διοργανωθούν Ολυμπιακοί αγώνες την 25^η Μαρτίου, ημέρα της Εθνικής εορτής των Ελλήνων και κυκλοφόρησε και σχετική προκήρυξη. Εξάλλου ο πλούσιος Έλληνας Ευάγγελος Ζαππας, από τη Ρουμανία όπου ζούσε, πρότεινε να αναλάβει όλες τις δαπάνες για την διοργάνωση Ολυμπιακών αγώνων. Τόσο φλογερή μάλιστα ήταν η επιθυμία του να αναστηθεί ο πανάρχαιος ολυμπιακός θεσμός, ώστε μετά το θάνατό του κληροδότησε όλη την περιουσία του για αυτό το σκοπό. Από το κληροδότημα Ζάππα έγιναν στην Αθήνα αγώνες το 1859, 1870, 1875 και 1887 που ονομάζονταν Ολύμπια.

2.2 Η ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΕΝΟΣ ΟΡΑΜΑΤΟΣ

Το 1896 αναβίωσε ο θεσμός των Ο.Α. ως διεθνής αθλητική διοργάνωση. Η ιδέα και η ελπίδα αναστάσεως του ολυμπιακού πνεύματος στον τόπο, όπου γεννήθηκε, είχαν εκφραστεί πολλά χρόνια νωρίτερα από φωτισμένους Έλληνες, νοσταλγούς της δόξας των προγόνων μας. Η υλοποίηση όμως αυτού του οράματος οφείλεται στην πρωτοβουλία του Γάλλου βαρόνου Πιέρ ντε Κουμπερτέν.

Άνθρωπος με ευρύτατη μόρφωση και πολλά ενδιαφέροντα ο Κουμπερτέν εντυπωσιάστηκε, όταν η

σκαπάνη Γερμανών αρχαιολόγων αποκάλυψε τα ερείπια της αρχαίας Ολυμπίας (1874 – 1881). Την ιδέα όμως για την αναβίωση των Ο.Α. συνέλαβε λίγα χρόνια αργότερα, το 1887, στη διάρκεια συνεδρίου για την παιδαγωγική αξία της γυμναστικής και του αθλητισμού. Από τότε χρειάστηκε να περάσουν πέντε χρόνια μέχρι να αποφασίσει να επιδιώξει την πραγματοποίηση της ιδέας του.

Την 25 Νοεμβρίου 1892 οργάνωσε στο Παρίσι μια «προκαταρκτική συγκέντρωση» η οποία ασχολήθηκε με τη δυνατότητα αναβίωσης των Ο.Α. Τη σχετική εισήγηση του Κουμπερτέν υποστήριξαν με ενθουσιασμό ο γνωστός για τα φιλελληνικά αισθήματά του λόγιος και δημοσιογράφος Ζωρζ Μπουρντόν και ο διπλωμάτης Ζακ Ζυσεράντ, συστηματικός μελετητής της ιστορίας του αθλητισμού. Ένα χρόνο αργότερα, στις 27 Νοεμβρίου 1893, ο Κουμπερτέν αναπτύσσει το όραμά του μιλώντας σε επιλεγμένο ακροατήριο στην Πανεπιστημιακή Λέσχη της Νέας Υόρκης. Ικανοποιημένος από την απήχηση της ιδέας του μεταξύ των Αμερικανών επιστρέφει στη Γαλλία. Έπειτα από δύο μήνες, στις 7 Φεβρουαρίου 1894, την πρόταση για αναβίωση των Ο.Α. εκθέτει ο Κουμπερτέν με ομιλία του στην Αθλητική Λέσχη του Λονδίνου, όπου επίσης επιδοκιμάζεται ανεπιφύλακτα. Θεωρώντας τώρα ότι το θέμα έχει ωριμάσει, συγκαλεί με τη βοήθεια των γαλλικών αθλητικών οργανώσεων το Α΄ Διεθνές Αθλητικό Συνέδριο στις 16 Ιουνίου 1894 στη Σορβόνη. Με απόφαση του συνεδρίου αυτού αποφασίστηκε να γίνουν οι αγώνες σε διαφορετική πόλη και χώρα κάθε τέσσερα χρόνια, με πρώτη την Αθήνα. Ο εκπρόσωπος της Ελλάδας στο συνέδριο Δημήτριος Βικέλας, αποδέχθηκε την απόφαση και έτσι η οικονομικά κατεστραμμένη Ελλάδα ανέλαβε, τιμητικά, την πρώτη διοργάνωση.

Σύμφωνα με πολλές γνώμες, η ιδέα της Ολυμπιακής σημαίας υιοθετήθηκε από τον ίδιο τον ιδρυτή των Ο.Α., το 1913 όπου και οραματίστηκε ένα τεχνούργημα από την Αρχαία Ελλάδα. Αυτό ήταν οι πέντε κύκλοι το οποίο αποτελεί σήμερα διεθνώς, το πιο αναγνωρίσιμο σύμβολο από όλους τους λαούς.

Οι πέντε κύκλοι, χρώματος μπλε, κίτρινου, μαύρου, πράσινου και κόκκινου, συμβολίζουν και μια ήπειρο. Ο μπλε κύκλος συμβολίζει την Ευρώπη, ο κίτρινος την Ασία, ο μαύρος την Αφρική, ο πράσινος την Ωκεανία και ο κόκκινος την Αμερική. Βρίσκονται μεταξύ τους ενωμένοι και αυτό συμβολίζει την φιλία και την ειρήνη μεταξύ των λαών της γης.

Η ύψωση της ολυμπιακής σημαίας έγινε για πρώτη φορά το 1920 στην Αμβέρσα του Βελγίου και από τότε παραδίδεται σε κάθε τελετή λήξης, στον Αρχηγό της πόλης που θα φιλοξενήσει την επόμενη Ολυμπιάδα και θα την διαφυλάξει για τέσσερα χρόνια μέχρι τη στιγμή της έναρξής της. Η ολυμπιακή σημαία υψώνεται σε ιστό κατά την τελετή έναρξης της Ολυμπιάδας και υποστέλλεται (κατεβαίνει), μετά από 16 ημέρες και κατά την τελετή λήξης όπου και δηλώνει και το τέλος των αγώνων.

Η τελετή ξεκινάει τρεις περίπου μήνες προτού ξεκινήσει η Ολυμπιάδα, και τελείται στην αρχαία Ολυμπία όπου η Ιέρεια σε μία σεμνή τελετή κάτω από το φως του ήλιου, θα ανάψει τη δάδα μέσα από το κάτοπτρο, την κατάλληλη στιγμή. Από εκεί η φλόγα θα ξεκινήσει το ταξίδι της με τους λαμπαδηδρόμους, όπου θα αναλάβουν να την οδηγήσουν στο στάδιο της διοργανώτριας πόλης.

2.2.1 ΕΤΟΣ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ

Η απόφαση για την αναβίωση των Ο.Α. βρήκε τη χώρα μας σε άθλια οικονομική κατάσταση. Λίγους μήνες νωρίτερα, την 1^η Δεκεμβρίου 1893, είχε ακουστεί στο Κοινοβούλιο η δραματική αναγγελία του Χαρίλαου Τρικούπη «δυστυχώς επτωχεύσαμε». Η ανάθεση και η οργάνωση τους στην Ελλάδα δεν ενθουσίασε την τότε κυβέρνηση. Ο Τρικούπης, μολονότι αγαπούσε τον αθλητισμό και το σπορ και ήταν ικανός κολυμβητής και επιδέξιος κυνηγός, τήρησε στάση πολύ επιφυλακτική. Υποστήριζε ότι την εποχή εκείνη η χώρα μας δεν ήταν κατάλληλη «δια τοιαύτης πανηγύρεως». Έλεγε ότι δεν υπήρχαν πόροι, ούτε έμπυχο δυναμικό που να εγγυάται την επιτυχία των αγώνων.

Τελικά καθόρισε τη θέση της κυβερνήσεως με τη δήλωση ότι θα περιβάλλει τους ολυμπιακούς με συμπάθεια και ευμένεια, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι αναλαμβάνει οποιαδήποτε υποχρέωση.

Αφού έτσι καθορίστηκε σαφώς η στάση της κυβέρνησης επόμενο ήταν όλες οι πρωτοβουλίες για την οργάνωση της ολυμπιάδας να περιέλθουν σε αθλητικούς και άλλους παράγοντες. Πολλά ήταν τα προβλήματα που έπρεπε να αντιμετωπιστούν και κυρίως:

α) Ποιο συλλογικό όργανο και με ποια σύνθεση θα αναλάβει τις ευθύνες για την οργάνωση των αγώνων.

β) Πως θα εξευρεθούν οι απαραίτητοι οικονομικοί πόροι.

γ) Ποια έργα (αθλητικές εγκαταστάσεις κλπ) πρέπει να εκτελεστούν επείγοντως και πως θα εξασφαλιστεί η χρηματοδότησή τους.

δ) Πως θα επιλεγούν οι αθλητές που αγωνιστούν με τα χρώματα.

Στα προβλήματα αυτά δόθηκαν εγκαίρως επιτυχείς λύσεις στη διάρκεια του έτους 1895 που ήταν το έτος προετοιμασίας των Α΄ Διεθνών Ολυμπιακών Αγώνων του 1896.

2.2.2 Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

Η άρνηση της κυβερνήσεως να αναλάβει οποιαδήποτε ευθύνη είχε ως αποτέλεσμα να περάσουν άκαρποι, χωρίς να γίνει καμία ενέργεια, πέντε μήνες από τότε που συνήλθε το διεθνές αθλητικό συνέδριο. Αυτό ανησύχησε τον Κουμπερτέν, ο οποίος τον Νοέμβριο του 1894 έρχεται στην Αθήνα και ενεργεί για τη συγκρότηση οργανωτικής επιτροπής. Με διάβημα στα Ανάκτορα πείθει το διάδοχο Κωνσταντίνο να δεχθεί την προεδρία της επιτροπής. Έπειτα συγκαλεί σύσκεψη για την εκλογή των μελών. Πήραν μέρος 29 πρόσωπα, τέσσερις βουλευτές, πέντε στρατιωτικοί, οκτώ εκπρόσωποι αθλητικών σωματείων κ.α.. Αυτοί οι 29 εκλέγουν οκτώ μέλη που μαζί με το διάδοχο αποτέλεσαν την

πρώτη επιτροπή οργανώσεων των αγώνων. Σύντομα η επιτροπή διευρυνθεί και περιέλαβε κυρίως κορυφαίους παράγοντες της τότε αντιπολίτευσης των αγώνων, που αργότερα έγιναν μέλη της κυβερνήσεως Δηλιγιάννη. Η τελική σύνθεση της 19μελούς επιτροπής που οργάνωσε τους αγώνες ήταν η εξής:

Πρόεδρος ο διάδοχος Κωνσταντίνος.

Γενικός γραμματέας ο δημοσιογράφος Τιμολέων Φιλήμων.

Ταμίας ο Παύλος Σκουζές.

Ειδικοί γραμματείς οι: Κωνσταντίνος Μάνος, Γεώργιος Μελάς, Γεώργιος Στρεϊτ και Αλέξανδρος Μερκάτης.

Μέλη οι: Νικόλαος Δεληγιώργης, Λεωνίδας Δεληγιώργης, Αλέξανδρος Ζαΐμης, Κωνσταντίνος Καραπάνος, Θρασύβουλος Μάνος, Κυριακούλης Μαυρομιχάλης, Νικόλαος Μεταξάς, Ο. Ρετσινάς, Γεώργιος Ρώμας, Αλέξανδρος Σκουζές, Αλέξανδρος Σούτσος και Γ. Τυπάλδος – Κοζάκης.

Η πρώτη συνεδρίαση της Επιτροπής έγινε τις 13 Ιανουαρίου 1895. Από την ημέρα αυτή άρχισαν ουσιαστικά οι προετοιμασίες των αγώνων και σε 14 μήνες όλα ήταν έτοιμα. Για να αντιμετωπίσει η επιτροπή τις δαπάνες των αγώνων αναζήτησε πόρους από διάφορες πηγές. Ενήργησε δημόσιους εράνους, ζήτησε οικονομική ενίσχυση από τους δήμους των επαρχιακών πόλεων, από τις κοινότητες του εξωτερικού και από πλούσιους ομογενείς. Από εισφορές ιδιωτών η επιτροπή συγκέντρωσε συνολικά 336.000 δρχ.. Η συμβολή των επαρχιακών δήμων ήταν περιορισμένη. Φτωχοί αν όχι χρεοκοπημένοι, οι περισσότεροι δήμοι με δυσκολία κάλυπταν τις στοιχειώδεις υποχρεώσεις τους. Για αυτό το λόγο οι προσφορές τους ήταν πενιχρές. Όσο μπορούσαν όμως βοήθησαν στη διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων του 1896.

2.3 Α΄ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ

25 Μαρτίου-3 Απριλίου 1896

Το κορυφαίο κοινωνικό Ελληνικό και παγκόσμιο γεγονός στη δύση του 19^{ου} αιώνα, αναμφίβολα ήταν η αναβίωση του θεσμού των Ο.Α. σε παγκόσμια κλίμακα. «Το όνειρο και η χίμαιρα γίνεται πραγματικότητα στο Παναθηναϊκό Στάδιο». Η 25^η Μαρτίου δεν είναι τυχαία και συμπτωματική ημέρα, έχει υπαρξιακή δομή, γιατί συμβολίζει την ολότητα του Έλληνα: τη θρησκευτική υπόσταση, την ελευθερία του και την πολιτιστική του Ολυμπιακή κληρονομιά.

Δήλωσαν και έλαβαν μέρος στην Ολυμπιάδα της Αθήνας 13 κράτη με 311 αθλητές: η Αυστραλία, η Αυστρία, η Βουλγαρία, η Χιλή, η Δανία, η Γερμανία, η Γαλλία, η Ελλάδα (με 230 αθλητές), η Μ. Βρετανία, η Σουηδία, η Ελβετία, η Ουγγαρία και η Αμερική. Οι περισσότεροι ξένοι αθλητές ήρθαν με προσωπική πρωτοβουλία και με δικές τους δαπάνες.

Συνοπτικά το αγωνιστικό πρόγραμμα περιείχε:

- α) Αθλητικούς αγώνες,
- β) Γυμναστικές ασκήσεις,
- γ) Επί σκοπού βολής,
- δ) Ναυτικά αθλήματα,
- ε) Ξιφασκία,
- στ) Ποδηλατικούς αγώνες,
- ζ) Γυμναστικές παιδείες και αντισφαίριση.

Συνολικά οι Έλληνες αθλητές κέρδισαν 10 χρυσά μετάλλια, 19 ασημένια, ενώ είχαν και 18 πλασαρίσματα στη 3^η θέση, για την οποία δεν υπήρχαν μετάλλια.

Η σημαντικότερη διάκριση ήταν εκείνη του 26χρονου Σπύρου Λούη. Ένας απλός άνθρωπος που ζούσε στο Μαρούσι και έβγαζε το ψωμί του πουλώντας νερό με τη σούστα του, ο οποίος ήταν βαθιά απελπισμένος καθώς οι γονείς της καλής του και μοιραίας Ελένης έδειχναν να μην τον θέλουν. Για χάρη της και προκειμένου να την κερδίσει, πήρε μέρος στο άθλημα του μαραθώνιου δρόμου, όπου κατάφερε όχι μόνο να κερδίσει με χρόνο 2 ώρες, 58 λεπτά και 50 δευτερόλεπτα, αλλά και να συντρίψει το ρεκόρ κατά 15 λεπτά.

Πρώτη μέρα των Ο.Α. και το Παναθηναϊκό στάδιο έχει 100.000 θεατές. Κανονιοβολισμοί ανήγγειλαν την επίσημη ημέρα στους θεατές αλλά και στους κατοίκους της Αττικής. Αμέσως μετά ο Διάδοχος προσκαλεί τον Βασιλέα να προβεί στην κήρυξη των Ο.Α..

«Κηρύττω την έναρξιν των πρώτων εν Αθήναις Διεθνών Ολυμπιακών Αγώνων. Ζήτω το Έθνος! Ζήτω ο Ελληνικός λαός!».

Στη συνέχεια από την πανελλήνια πολυμελή φιλαρμονική, ψάλλεται ο **Ολυμπιακός Ύμνος**:

Αρχαίον πνεύμα αθάνατον, αγνέ πατέρα του ωραίου,
Του μεγάλου και του αληθινού
Κατέβα φανερώσου και άστραψε εδώ πέρα
Στη δόξα της δικής σου γης, και του ουρανού.

Στο δρόμο και στο πάλεμα και στο λιθάρι
Στων ευγενών αγώνων λάμπσε την ορμή
Και με το αμάραντο στεφάνωσε κλωνάρι
Και σιδερένιο πλάσε και άξιο το κορμί.

Κάμποι, βουνά και θάλασσες φέγγουνε μαζί σου
Σαν ένας λευκοπόρφυρος μέγας ναός
Και τρέχει στον ναόν εδώ προσκυνητής σου
Αρχαίον πνεύμα αθάνατον κάθε λαός.

Την εκτέλεση διηύθυνε ο μουσικοδιδάσκαλος Σπύρος Σαμαράς και ήταν πράγματι η μεγαλύτερη ελληνική απόδοση με την συγκέντρωση της μουσικής του στρατού, του

ναυτικού, της φιλαρμονικής της πρωτεύουσας και των επαρχιών, καθώς και όλες οι χορωδίες. Μέσα σε κείνη την απέραντη κόγχη συγκλόνιζε ο συντονισμός και το επιβλητικόν του πνεύματος, σε τέτοιο βαθμό ώστε να ζητήσουν την επανάληψή του, η οποία και έγινε.

Ο Ολυμπιακός Ύμνος Παλαμά – Σαμαρά ακούστηκε και πάλι στο κατάμεστο Παναθηναϊκό Στάδιο στη μεσοολυμπιάδα του 1906, αλλά η απόφαση καθιέρωσής του πάρθηκε μισό αιώνα αργότερα. Το 1957 κατά τη γενική προετοιμασία των Αγώνων της Ρώμης (1960) προκηρύχθηκε από τη Δ.Ο.Ε. διαγωνισμός για τη μελοποίηση του Ολυμπιακού Ύμνου. Όμως τον Μάιο του 1958 κατά τη σύνοδο της Δ.Ο.Ε. στο Τόκιο και κατά την έναρξη των εργασιών ανακρούσθηκε ο Ολυμπιακός Ύμνος του Σαμαρά με εκτέλεση από τη μεγάλη φιλαρμονική ορχήστρα του Τοκίου, η οποία ήταν εντυπωσιακή και προκάλεσε μεγάλο ενθουσιασμό. Οι παριστάμενοι, όλοι σχεδόν είχαν σηκωθεί όρθιοι και χειροκροτούσαν θερμά και παρατεταμένα. Η απόφαση στη γενική Συνέλευση της Δ.Ο.Ε. που ακολούθησε ήταν να καθιερωθεί οριστικά ως ο επίσημος Ολυμπιακός Ύμνος αυτός των πρώτων Ολυμπιάδων, του οποίου η απαγγελία γίνεται στην ελληνική γλώσσα, όπως ακριβώς τον συνέταξε ο Κωστής Παλαμάς, χωρίς να έχει μεταφραστεί.

2.4 Η ΓΕΝΙΚΟΤΕΡΗ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΤΟΥ 1896

Η επιτυχία της Α' Ολυμπιάδας είχε και γενικότερη σημασία. Για την αναβίωση των Ο.Α. υπό διεθνή μορφή είχαν διατυπωθεί στο εξωτερικό αμφιβολίες και επιφυλάξεις. Είχε αμφισβητηθεί σε διάφορες χώρες η σκοπιμότητα των αγώνων και η δυνατότητα να οργανωθούν με επιτυχία.

Εάν λοιπόν η διοργάνωση του 1896 αποτύγχανε, θα ήταν αμφίβολη η επιβίωση του θεσμού των διεθνών ολυμπιάδων. Η επιτυχία τους όμως στερέωσε τον νέο θεσμό

και τον καθιέρωσε παγκοσμίως. Ειδικότερα, για τη χώρα μας ήταν σημαντικές οι έμμεσες επιδράσεις. Η επιτυχία της Ολυμπιάδας ήταν απροσδόκητη για όλους, επειδή η χώρα μας, (της οποίας ο λαός δεν έδειχνε ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τον αθλητισμό) έπρεπε σε διάστημα μόλις 15 μηνών να οργανώσει τέτοια διεθνή εκδήλωση. Και το κατόρθωσε με επιτυχία. Έτσι αποδείχτηκε ότι η Ελλάδα είχε την ικανότητα και τα μέσα να επιχειρεί σπουδαία έργα και διαλύθηκαν κάποιες προκαταλήψεις που είχαν πολλοί ξένοι για την πατρίδα μας. Συγχρόνως τονώθηκε το ηθικό των υπόδουλων αδελφών μας και η εθνική υπερηφάνεια των πέραν του Ατλαντικού ομογενών μας.

Υποστηρίχθηκε όμως έπειτα από χρόνια ότι υπήρξαν και αρνητικές συνέπειες. Μεταξύ άλλων ο Σπύρος Μαρκεζίνης στην Πολιτική Ιστορία της Νεωτέρας Ελλάδος διατυπώνει την άποψη ότι η ικανοποιητική εμφάνιση της χώρας μας στην Α΄ Ολυμπιάδα των νεωτέρων χρόνων συνετέλεσε στο να εξαρθεί σε υπερβολικό βαθμό το εθνικό συναίσθημα και να ενισχυθεί το θερμό κλίμα που καλλιεργούσε η Εθνική Εταιρεία, κλίμα που οδήγησε στον ατυχή πόλεμο του 1897.

Αλλά πέραν από οποιανδήποτε αρνητική εκτίμηση, δεν μπορεί να αμφισβητηθεί ότι οι Ολυμπιακοί Αγώνες του 1896, που είχαν «εν ημέραις ηθικού καμάτου» (κατά τη διατύπωση ορθογράφου της εποχής) συνετέλεσαν στο να ανακτήσει ο Ελληνικός λαός την αυτοπεποίθησή του και την αισιοδοξία του για το μέλλον.

2.5 ΤΟ ΑΙΤΗΜΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΓΙΑ ΜΟΝΙΜΗ ΕΔΡΑ

Πριν ακόμα τελειώσουν οι αγώνες, με νωπές τις εντυπώσεις από την επιτυχία τους, άρχισε να προβάλλεται το αίτημα να ορισθεί η Αθήνα ως μόνιμη έδρα των Ο.Α.. Ποιος συνέλαβε πρώτος την ιδέα αυτή δεν είναι εξακριβωμένο. Μερικές εφημερίδες της εποχής υποστήριξαν ότι αρχικές σκέψεις πρώτοι διατύπωσαν οι Αμερικάνοι αθλητές σε επιστολή προς την επιτροπή των αγώνων την οποία

συνέχαιραν και ευχαριστούσαν για την όλη οργάνωση και φιλοξενία. Άλλες εφημερίδες απέδωσαν την πατρότητα της ιδέας στον Σπυρίδωνα Λάμπρο. Αλλά τότε διαμαρτυρήθηκε ο ανταποκριτής των "Times" του Λονδίνου, ισχυριζόμενος ότι αυτός διατύπωσε πρώτος σχετική πρόταση σε ανταπόκρισή του. Γεγονός είναι όμως ότι η ευχή να ορισθεί η Αθήνα ως μόνιμη έδρα των Ο.Α. εκφράσθηκε επισήμως για πρώτη φορά από το βασιλέα Γεώργιο Α΄, σε γεύμα που δόθηκε στα Ανάκτορα στις 31 Μαρτίου 1896 προς τιμήν των ολυμπιονικών.

Οι συνδαιτυμόνες επιδοκίμασαν την ιδέα και αμέσως μετά το γεύμα με πρωτοβουλία Αμερικανών και Ούγγρων αθλητών, οι περισσότεροι από αυτούς υπέγραψαν επιστολή προς τη Διεθνή Ολυμπιακή Επιτροπή με αίτημα να πραγματοποιηθεί η ευχή που διατύπωσε ο βασιλεύς. Τις μέρες που ακολούθησαν η πρόταση έγινε αντικείμενο γενικής συζητήσεως και υποστηρίχθηκε θερμά από τον ελληνικό τύπο. Επιφυλάξεις, εάν όχι ρητές αντιρρήσεις, διατύπωσε ο βαρόνος Κουμπερτέν. Συζητώντας το θέμα με τον διάδοχο Κωνσταντίνο ως πρόεδρο της Ελληνικής Ολυμπιακής Επιτροπής υποστήριξε ότι θα ήταν μεγάλες οι δυσκολίες και οι δαπάνες που θα αντιμετώπιζε κάθε φορά η χώρα μας για την οργάνωση των Ολυμπιακών. Θα συνέφερε καλύτερα την Ελλάδα να οργανώνει κάθε τέσσερα χρόνια στο ενδιάμεσο δύο διαδοχικών Ολυμπιάδων, Πανελλήνιους Αγώνες που θα συντελούσαν στην ανάπτυξη του Ελληνικού αθλητισμού αποτελεσματικότερα από όσο οι Ολυμπιακοί.

Ο τότε πρωθυπουργός Θεόδωρος Δηλιγιάννης νόμιζε ότι θα μπορούσε η χώρα μας να επιλύσει το ζήτημα μονομερώς κατά κάποιο τρόπο πραξικοπηματικά. Κατέθεσε στη Βουλή νομοσχέδιο «Περί αναπτύξεως της γυμναστικής εν Ελλάδι και μόνιμου τελέσεως των Ολυμπιακών Αγώνων εν τω Σταδίω των Αθηνών».

Αλλά η άκομψη αυτή απόπειρα «ελληνοποιήσεως» ενός διεθνούς θεσμού ήταν καταδικασμένη σε αποτυχία. Ο Κουμπερτέν με νέα διαβήματα έπεισε τον βασιλέα και τον διάδοχο ότι δεν είναι δυνατόν και με καμία διαδικασία να καταργήσει η Ελλάς την απόφαση του Α΄ Διεθνούς

Αθλητικού Συνεδρίου του 1894 για την εκ περιτροπής τέλεση των Ο.Α. σε διάφορες πόλεις του κόσμου. Συγχρόνως ο Κουμπερτέν δημοσίευσε άρθρο στην «Εφημερίδα των Συζητήσεων» των Παρισίων και επιστολή στους “Times” του Λονδίνου, υποστηρίζων την αυστηρή εφαρμογή των αποφάσεων του συνεδρίου του 1894. Ο Κουμπερτέν αναγνώριζε ότι η Ελλάς παρουσιάζει ιδιαίτερα «θέλητρα» για τη διεξαγωγή Διεθνών Αθλητικών Αγώνων. Ως τέτοια ανέφερε το Παναθηναϊκό Στάδιο (μοναδικό στον κόσμο), τον Αττικό ουρανό (αίθριο όσο σε καμία άλλη χώρα), το φιλόξενο ελληνικό λαό (στις φλέβες του οποίου σώζετε το αίμα των αθανάτων προγόνων του), την Αρχαία Ολυμπία και τις άλλες αρχαιότητες κλπ.. Εντούτοις κατέληγε ότι η διεξαγωγή των αγώνων σε διάφορες πόλεις διασφαλίζει τον διεθνή χαρακτήρα των Ολυμπιάδων και προάγει όχι μόνο τα αθλητικά ιδεώδη αλλά και την ιδέα της ειρήνης.

Τότε παρενέβη ο Δημήτρης Βικέλας, πρόεδρος της πρώτης Δ.Ο.Ε. και ως συμβιβαστική λύση πρότεινε να διατηρηθούν οι Διεθνής Ολυμπιακοί Αγώνες, όπως αποφασίστηκε το 1894, αλλά συγχρόνως να θεσπιστούν στα ενδιάμεσα τούτων Ελληνικές Ολυμπιάδες, δηλαδή Διεθνής Αγώνες διεξαγόμενοι στην Αθήνα. (Κάποια εφημερίδα πρότεινε να ονομαστούν Αθήναια). Ο Βικέλας με επιστολή του προς τα μέλη της Δ.Ο.Ε. ζήτησε να συγκληθεί νέο αθλητικό συνέδριο το οποίο να συμπληρώσει τις αποφάσεις του 1894 αποδεχόμενο την πιο πάνω πρότασή του.

Το συνέδριο αυτό συνήλθε τον Ιούλιο του 1897 στη Χάβρη, με δύο θέματα στην ημερήσια διάταξή του:

α) Την προπαρασκευή της Β΄ Ολυμπιάδος που θα διεξαγόταν το 1900 στο Παρίσι και

β) Την πρόταση του Βικέλα.

Εν τω μεταξύ όμως, είχε μεσολαβήσει την άνοιξη του 1897 ο ατυχής για την Ελλάδα πόλεμος. Έτσι στο συνέδριο της Χάβρης δεν προσήλθε Έλληνας αντιπρόσωπος και δε συζητήθηκε η πρόταση Βικέλα. Στα πρακτικά του Συνεδρίου σημειώθηκε σχετικώς «Τα μεσολαβήσαντα μοιραία συμβάντα αφήρεσαν πάσα επικαιρότητα από το ζήτημα και δεν υπάρχει πλέον κανείς λόγος να αναθεωρηθούν αι αρχικαί

αποφάσεις του 1894».

Δυο χρόνια αργότερα, το 1899, όταν είχαν χάσει κάπως την οξύτητα τους τα προβλήματα που δημιούργησε ο πόλεμος του 1897, η τότε ελληνική κυβέρνηση έκρινε ότι ήταν καιρός να αποπερατωθεί η αναμόρφωση του Σταδίου και να ρυθμισθούν τα θέματα που αφορούσαν τη γυμναστική και τον αθλητισμό. Τότε ψηφίστηκε ο νόμος ΒΧΚΑ «Υπέρ Γυμναστικής». Το άρθρο 37 ου νόμου αυτού προέβλεπε την ανασύσταση της 10μελούς επιτροπής των Ο.Α., με πρόεδρο τον διάδοχο του θρόνου και ανέθεσε σ' αυτήν την διαχείριση του Σταδίου και την ανά τετραετία εξακολούθησιν των Ο.Α. των τελεσθέντων εν έτει 1896. Η επιτροπή συγκροτήθηκε, αλλά ούτε διανοήθηκε να προκηρύξει Ο.Α.. Αποφάσισε μόνο να γίνουν το 1900 πανελλήνιοι αθλητικοί αγώνες.

Μετά το 1906 και ως τις ημέρες μας δεν εκδηλώθηκε άλλη αξιόλογη πρωτοβουλία για καθιέρωση της Αθήνας ως μόνιμης έδρας των Ο.Α.. Εν τούτοις δεν έλειψαν οι ιδεαλιστές, Έλληνες και ξένοι, που δεν ξεκινούσαν το αίτημα. Κατά καιρούς δημοσίευαν σχετικά άρθρα σε ελληνικές ή ξένες εφημερίδες και έδιναν διαλέξεις για να υποστηρίξουν το αίτημα της Ελλάδος. Αντίθετος όμως σταθερά σε κάθε τέτοια σκέψη ήταν ο Κουμπερτέν, προβάλλοντας επιχειρήματα σοβαρά. Το 1908 στο βιβλίο που εξέδωσε εξιστορώντας τους ως τότε αγώνες του υπέρ του θεσμού των Διεθνών Ολυμπιάδων ο Κουμπερτέν τονίζει ότι ο καθορισμός μόνιμου και αποκλειστικής έδρας των αγώνων θα ήταν ταυτόσημος με «αυτοκτονία» του έργου του. Στα γνωστά επιχειρήματά του πρόσθετε τώρα και τον φόβο ότι η κανονική περιοδικότητα των αγώνων και η ευρεία συμμετοχή σ' αυτούς θα εκινδύνευαν από ενδεχόμενες πολιτικές μεταβολές ή ανωμαλίες στην Ελλάδα. Και πραγματικά στα χρόνια που ακολούθησαν και για μακρά περίοδο η χώρα μας αντιμετώπιζε πολιτική αστάθεια και εθνικές περιπέτειες. Και φυσικά ξεχάστηκε το θέμα.

**2.6 ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ
1896 έως 2004**

	ΕΤΟΣ	ΠΟΛΗ	ΧΩΡΑ
1.	1896	ΑΘΗΝΑ	ΕΛΛΑΔΑ
2.	1900	ΠΑΡΙΣΙ	ΓΑΛΛΙΑ
3.	1904	ΣΕΝΤ ΛΙΟΥΙΣ	ΗΠΑ
4.	1908	ΛΟΝΔΙΝΟ	ΑΓΓΛΙΑ
5.	1912	ΣΤΟΚΧΟΛΜΗ	ΣΟΥΗΔΙΑ
6.	1920	ΑΜΒΕΡΣΑ	ΒΕΛΓΙΟ
7.	1924	ΠΑΡΙΣΙ	ΓΑΛΛΙΑ
8.	1928	ΑΜΣΤΕΡΝΤΑΜ	ΟΛΛΑΝΔΙΑ
9.	1932	ΛΟΣ ΑΝΤΖΕΛΕΣ	ΗΠΑ
10.	1936	ΒΕΡΟΛΙΝΟ	ΓΕΡΜΑΝΙΑ
11.	1948	ΛΟΝΔΙΝΟ	ΑΓΓΛΙΑ
12.	1952	ΕΛΣΙΝΚΙ	ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ
13.	1956	ΜΕΛΒΟΥΡΝΗ	ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ
14.	1960	ΡΩΜΗ	ΙΤΑΛΙΑ
15.	1968	ΠΟΛΗ ΜΕΞΙΚΟΥ	ΜΕΞΙΚΟ
16.	1972	ΜΟΝΑΧΟ	ΓΕΡΜΑΝΙΑ

17.	1976	ΜΟΝΤΡΕΑΛ	ΚΑΝΑΔΑΣ
18.	1980	ΜΟΣΧΑ	ΡΩΣΙΑ
19.	1984	ΛΟΣ ΑΝΤΖΕΛΕΣ	ΗΠΑ
20.	1988	ΣΕΟΥΛ	Ν. ΚΟΡΕΑ
21.	1992	ΒΑΡΚΕΛΩΝΗ	ΙΣΠΑΝΙΑ
22.	1996	ΑΤΛΑΝΤΑ	ΗΠΑ
23.	2000	ΣΙΔΝΕΥ	ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ
24.	2004	ΑΘΗΝΑ	ΕΛΛΑΔΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

3. Η ΑΝΑΘΕΣΗ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΤΟΥ 2004 ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

3.1. 2^η ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΗ- ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Για την Ελλάδα, την γενέτειρα του Ολυμπιακού πνεύματος και της Ολυμπιακής Ιδέας οι αγώνες στην Αθήνα θα είναι ένα γεγονός υψίστης σημασίας. Οι αγώνες θα είναι η αφορμή για να γίνει μια γέφυρα μεταξύ της παράδοσης και της δυναμικής σύγχρονης Ελλάδας, επιτρέποντας στη χώρα να συνεισφέρει στην ανάπτυξη και προαγωγή της ΟΛΥΜΠΙΑΚΗΣ ΙΔΕΑΣ στη σύγχρονη εποχή.

Έτσι μετά την Ολυμπιάδα του 1896, η Ελλάδα διεκδικεί τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004 ως μέλος της Ευρωπαϊκής οικογένειας που μπορεί να αναπτύξει σημαντικές πρωτοβουλίες παρόλο που βρίσκεται μέσα στη δίνη του στροβίλου που σαρώνει τα Βαλκάνια.

Η Αθήνα μπορεί και θέλει να πραγματοποιήσει τους αγώνες του 2004, γιατί η διεξαγωγή τους στην πόλη μας σε συνδυασμό με τον ενθουσιασμό των επιτυχιών της Ατλάντα, θα μεγαλώσουν την συμμετοχή των Ελλήνων σε όλα τα Ολυμπιακά αθλήματα. Θα δώσουν τη δυνατότητα σε όλο τον κόσμο να κατανοήσει τις διαχρονικές αξίες του πολιτισμού μας και ακόμη θα δώσει μια μοντέρνα Ολυμπιάδα βασισμένη σε ανθρώπινο σκελετό. Μια Ολυμπιάδα δημιουργική και καλαίσθητη.

Η Αθήνα θέλει να φιλοξενήσει τους αγώνες γιατί τους αγαπά και εδώ και χιλιετίες αποτέλεσαν και αποτελούν την υπέρτατη έκφραση και έκφανση του "καλώς αγωνίζεσθαι". Θέτει λοιπόν το φάκελο υποψηφιότητας στην Διεθνή Ολυμπιακή Επιτροπή, υποσχόμενη να κάνει προσπάθειες προσεγγίσεως του γνήσιου Ολυμπιακού Πνεύματος που, ως

γνωστόν, έχει δεινοπαθήσει και ευτελιστεί μέσα από τη βαρβαρότητα και τη χυδαιότητα της εμπορευματοποίησης του Αθλητισμού.

Και φτάνουμε στην ώρα μηδέν. Όλοι περιμένουν με αγωνία την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων.

«The city that will host the 2004 Olympic Games, is Athens»!

Η φράση αυτή από το στόμα του Χουάν Αντόνιο Σάμαρανκ στάθηκε η απαρχή ατέλειωτων πανηγυρισμών. Η πατρίδα μας και πάλι θα γίνει η οικοδέσποινα μιας Ολυμπιάδας, της πρώτης μετά το 1896.

Από την πρώτη ψηφοφορία η ελληνική πρωτεύουσα υπερτερούσε έναντι των άλλων συνυποψηφιών. Είχε 32 ψήφους σε σύγκριση με τους 23 της Ρώμης και 20 της Στοκχόλμης. Το Κέμπ Τάουν και το Μπουένος Άϊρες είχαν από 16 ψήφους. Τελικά κέρδισαν οι Αφρικανοί.

Στη δεύτερη ψηφοφορία η Αθήνα και η Ρώμη κέρδισαν από 6 ψήφους.

Η τρίτη ψηφοφορία ουσιαστικά έκρινε τα πάντα. Η Αθήνα πήρε τους 14 ψήφους την ίδια ώρα που η Στοκχόλμη είχε 9 και η Ρώμη μόλις 7.

Το κυριότερο; Το φιλλεληνικό αφρικανικό λόμπι έβγαине από τη μέση, δίνοντας μεγάλο αέρα στην Αθήνα. «Όπερ και εγένετο»!

Στις πρώτες δηλώσεις της η Γιάννα Δασκαλάκη, μοίρασε ευχαριστίες σε όλους όσους συνεργάστηκαν για αυτή την επιτυχία: «Είναι μία νίκη της Ελλάδας, όχι μόνο της Αθήνας. Θέλω να ευχαριστήσω όλους όσους συνεργάστηκαν μαζί μου τον Κώστα Λιάσκα Πρόεδρο του Ελληνικού Τεχνικού Επιμελητηρίου, τον Λουκά Παπαδήμα Διευθυντή της Τράπεζας Ελλάδος, τον Ανδρέα Ποταμιανό Πρόεδρο της Ένωσης Εφοπλιστών Επιβατικών Πλοίων, τον Γιάννη Σγουρό Γενικό Γραμματέα Αθλητισμού, τον Λουκά Τσίλα Πρέσβη της Ελλάδος στην Ουάσινγκτον καθώς και την οικογένειά μου για αυτή την μεγάλη επιτυχία».

Όσοι παρακολούθησαν από κοντά στην Λωζάννη την

παρουσίαση της Ελληνικής Επιτροπής Διεκδίκησης προς τους αθανάτους και τη σύγκριναν με τις υπόλοιπες παρουσιάσεις της Ρώμης, του Κέηπ Τάουν, της Στοκχόλμης και του Μπουένος Άιρες καταλάβαιναν ότι η Αθήνα είχε πραγματικά μεγάλες πιθανότητες να πάρει τους Ο.Α. του 2004.

Η πρόταση της ελληνικής πλευράς ήταν συγκροτημένη και σοβαρή, γεμάτη τεχνοκρατικά επιχειρήματα και με μία μικρή αλλά ιδιαίτερα... ελκυστική αναφορά στο αρχαίο κλέος της Ελλάδας.

Η Στοκχόλμη βάσισε την παρουσίασή της στην υποστήριξη γνωστών αθλητών (Κάρλ Λιούις, Στέφαν Έντμπεργκ, Αννίτα Άντερσον) και στις άρτιες ολυμπιακές εγκαταστάσεις που υπάρχουν ήδη στη σουηδική πρωτεύουσα.

Το Κέηπ Τάουν και το Μπουένος Άιρες υιοθέτησαν έναν πιο συναισθηματικό τόνο, υποστηρίζοντας ότι τόσο η Αφρική όσο και η Λατινική Αμερική, δεν έχουν φιλοξενήσει ποτέ τους Ο.Α και σπάνια αποτελούν περιοχές διοργάνωσής τους.

Η ισχυρότερη εντύπωση στους αθανάτους, είναι σίγουρο πως προκλήθηκε από την εμφάνιση του Νέλσον Μαντέλα, ο οποίος μίλησε για την ανάγκη να στηριχθεί με την Ολυμπιάδα η φτωχότερη ήπειρος, ώστε να ξεπεράσει τις προκαταλήψεις του παρελθόντος και να πορευθεί μπροστά σε ένα νέο μέλλον ισότητας μεταξύ μαύρων και λευκών. Η συναισθηματική φόρτιση ήταν έντονη γιατί όλα αυτά τα έλεγε ο ηγέτης των μαύρων μπροστά από μια οθόνη που τον έδειχνε νέο, ακόμα και πίσω από τα κάγκελα της φυλακής.

Από την άλλη, η ιταλική πλευρά προσπάθησε να πείσει τη Διεθνή Ολυμπιακή Επιτροπή επικαλούμενη ουσιαστικά και μόνο την - αμφισβητούμενη τελευταία - οικονομική της ισχύ, την εμπειρία της να διοργανώνει διεθνείς αγώνες και την ανάδειξη πολλών πρωταθλητών. Η αντίθεση ωστόσο των μισών κατοίκων της Ρώμης στην φιλοξενία της Ολυμπιάδας, η κακή διοργάνωση της Πανεπιστημιάδας, η υπεροψία των Ιταλών σε όλα τα επίπεδα μέτρησαν περισσότερο και δημιούργησαν ένα «αντί - ιταλικό» μπλόκ μέσα στους

αθανάτους, κάτι που έσπευσε να εκμεταλλευτεί η Αθήνα. Ωστόσο, αυτό που κατά την γνώμη μας έδωσε στην Αθήνα το συγκριτικό εκείνο πλεονέκτημα απέναντι στις άλλες πόλεις ήταν, η πλήρης εμπορευματοποίηση των Ο.Α που παρουσιάστηκε στην Ατλάντα και η έξυπνη πρόταση της Επιτροπής Διεκδίκησης : ότι πέρα από την όποια υποδομή έχει η Αθήνα, με την ανάθεση των αγώνων του 2004 στη κοιτίδα του αθλητισμού θα αναζωογονήσει τους Ο.Α που έχουν αρχίσει, λόγω οικονομικών συμφερόντων, να χάνουν την λάμψη της παλιάς τους αίγλης και θα δώσει μια πολιτιστική διάσταση στη διεθνή διοργάνωση. Κάτι που ήταν προς το συμφέρον όλων, ιδιαίτερα των αθανάτων.

3.2 ΤΟ ΣΗΜΑ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

Ένα σύμβολο ταυτισμένο με το αρχαίο Ελληνικό πνεύμα αλλά και τις παραδόσεις του λαού μας, υπήρξε η πηγή έμπνευσης για το νέο έμβλημα των Ολυμπιακών Αγώνων επιτυγχάνοντας ταυτόχρονα την αυθόρμητη ανάκληση του Ελληνικού ουρανού και της θάλασσας.

Τα μέλη της κριτικής επιτροπής ήταν:

- ◆ Παναγιώτης Γράβαλλος, Πρόεδρος , ζωγράφος, χαράκτης, γραφίστας, διευθυντής μουσείου Χαρακτικής, και Γραφικών Τεχνών Ιονικής Τράπεζας.
- ◆ Άγγελος Δεληβοριάς, αρχαιολόγος, διευθυντής μουσείου Μπενάκη.
- ◆ Ανακρέων Καναβάκης, ζωγράφος, γραφίστας, πρόεδρος της Ενώσεων Γραφιστών Ελλάδος.
- ◆ Μιχάλης Κατζουράκης, αρχιτέκτων, ζωγράφος.
- ◆ Δήμητρα Μπούρα, διευθύντρια επικοινωνίας, Αθήνα 2004.
- ◆ Νίκος Πετρόπουλος, σκηνογράφος, ενδυματολόγος, σκηνοθέτης.
- ◆ Brad Copeland, διευθυντής Σχεδιασμού Ατλάντα 1996.
- ◆ Peter Moshus, διευθυντής Σχεδιασμού Λιλλεχμερ 1994.
- ◆ Josep Maria Trias, διευθυντής σχεδιασμού Βαρκελώνη

1992.

3.3 ΤΟ ΕΜΒΛΗΜΑ ΤΩΝ ΠΑΡΑΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

Δύο εβδομάδες μετά τη λήξη των Ο.Α. οι καλύτεροι Παραολυμπιακοί αθλητές θα έλθουν στην Αθήνα για να συμμετάσχουν στους Παραολυμπιακούς Αγώνες. Η γενική φιλοσοφία των Παραολυμπιακών Αγώνων είναι να εφαρμοστούν σε αυτούς οι κανόνες των Ολυμπιακών Αθλημάτων με όσο το δυνατόν λιγότερες αλλαγές. Αυτό άλλωστε προκύπτει από τον όρο Παραολυμπιακοί Αγώνες ο οποίος προέρχεται από την Ελληνική λέξη "παρά", που σημαίνει "πλησίον, μαζί" με τους Ολυμπιακούς Αγώνες.

Οι Παραολυμπιακοί Αγώνες είναι ένα κορυφαίο αθλητικό γεγονός από οργανωτικής και αγωνιστικής πλευράς. Αυτοί θα διεξαχθούν στις ίδιες εγκαταστάσεις με τους Ολυμπιακούς, με ειδικές ρυθμίσεις που θα διευκολύνουν την άνετη μετακίνηση και διαμονή αθλητών και θεατών. Παράλληλα όλες οι πόλεις στην ευρύτερη περιοχή της Αθήνας αναβαθμίζουν την υποδομή τους ώστε να είναι προσβάσιμες σε όλους.

3.4 ΙΣΟΤΗΤΑ ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΟΥΣ ΠΑΡΑΟΛΥΜΠΙΑΚΟΥΣ & ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΥΣ ΑΘΛΗΤΕΣ.

Για να υπάρχει πραγματική ισότητα μεταξύ των Ολυμπιακών και Παραολυμπιακών Αγώνων, για πρώτη φορά στην Παραολυμπιακή ιστορία δεν θα ζητηθεί από τους αθλητές να πληρώσουν για την συμμετοχή τους στους Παραολυμπιακούς Αγώνες.

Επιπλέον η Αθήνα 2004 είναι η πρώτη Οργανωτική Επιτροπή των Ο.Α. που είναι υπεύθυνη για τη διοργάνωση τόσο των Ολυμπιακών όσο και των Παραολυμπιακών Αγώνων, λειτουργώντας υπό την ενιαία διοικητική δομή.

3.5 ΦΟΙΒΟΣ ΚΑΙ ΑΘΗΝΑ.

Ο Φοίβος και η Αθηνά είναι δυο σημερινά παιδιά, δυο αδέρφια. Όπως η έμπνευσή τους ήρθε από μια αρχαία Ελληνική κούκλα, έτσι και τα ονόματά τους συνδέονται με την αρχαία Ελλάδα. Γιατί το αγόρι έχει το όνομα του μυθικού θεού του Ολύμπου Απόλλωνα - Φοίβου, Θεού του φωτός και της μουσικής. Και το κορίτσι το όνομα της Αθηνάς, αδελφής του Φοίβου και Θεάς της Σοφίας. Μ' αυτόν τον τρόπο ο Φοίβος και η Αθηνά συμβολίζουν με την παρουσία τους τον άρρηκτο δεσμό που έχει η Ελληνική ιστορία με τους σύγχρονους Ολυμπιακούς Αγώνες. Ταυτόχρονα, ο Φοίβος και η Αθηνά φέρουν μαζί τους όλες τις αξίες που αντιπροσωπεύει το Ολυμπιακό Ιδεώδες. Δυο παιδιά που μέσα από τη χαρά του παιχνιδιού - τη χαρά του αγώνα - θα μας δείξουν την πραγματική αξία της συμμετοχής και όχι του αποτελέσματος. Δυο αδέρφια, σύμβολα της μεγάλης Ολυμπιακής Ιδέας: της αδελφοσύνης όλων των ανθρώπων του κόσμου. Ένα αγόρι και ένα κορίτσι, πρεσβευτές όχι μόνο της συνεργασίας και της ευγενούς άμιλλας, αλλά κυρίως της ισότητας.

Και κυρίως, δυο ανθρώπινα πλάσματα που αναδεικνύουν το Ανθρώπινο Μέτρο και μας θυμίζουν ότι το κέντρο, η καρδιά των Ολυμπιακών Αγώνων, είναι και θα παραμείνει για πάντα, ο ίδιος ο άνθρωπος.

Ο Φοίβος και η Αθηνά είναι δυο παιδιά, απλά και χαρούμενα, γεμάτα ζωντάνια και δημιουργικότητα. Δυο παιδιά έτοιμα για χαριτωμένες "σκανδαλιές", έτοιμα όμως και για να μας δείξουν το δρόμο της συμμετοχής στους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004. Με το γέλιο τους, με τη φωτεινή παρουσία τους, με την ελευθερία των κινήσεών τους και με τη θέλησή τους να συνεργαστούν και να μείνουν ενωμένοι, ο Φοίβος και η Αθηνά είναι πλέον μαζί μας για να εκφράζουν με ενθουσιασμό και αισιοδοξία την ανάγκη όλων μας να είμαστε ενωμένοι και να μοιραστούμε τη χαρά της μεγαλύτερης πανανθρώπινης γιορτής. **“Των Ολυμπιακών**

Αγώνων

Το βράδυ της 4ης Απριλίου 2002 μπήκαν στη ζωή μας και κέρδισαν το πρώτο χειροκρότημά τους από τα παιδιά. Γιατί τα παιδιά, με την αθωότητα και τον αυθορμητισμό που τα χαρακτηρίζει, διέκριναν από την πρώτη στιγμή, την ειλικρίνεια και τον ενθουσιασμό πίσω από το χαμόγελο που μας χάρισαν η Αθηνά και ο Φοίβος.

Η ΑΘΗΝΑ 2004 επέλεξε το χώρο του Ζαπείου Μεγάρου για να λύσει το “μυστήριο” της Μασκότ. Στην έδρα του πρώτου Ολυμπιακού Χωριού το 1896 και της Ελληνικής Επιτροπής Διεκδίκησης των Αγώνων του 2004, ο Φοίβος και η Αθηνά πρωταγωνίστησαν σε μία πρωτότυπη θεατρική παράσταση και κατόρθωσαν να μιλήσουν στις καρδιές των 350 θεατών της, καθώς και να συγκινήσουν εκατοντάδες χιλιάδες τηλεθεατές που παρακολούθησαν “ζωντανά” την επίσημη πρεμιέρα του Φοίβου και της Αθηνάς. Το θεατρικό μέρος περιελάμβανε τρισδιάστατη προβολή ταινίας κινούμενων σχεδίων, όπου η μασκότ εμφανίζεται να επισκέπτεται τρία στάδια - κλειδιά για την ιστορία της Ελλάδας: το αρχαίο στάδιο της Ολυμπίας, το Καλλιμάρμαρο (έδρα των πρώτων σύγχρονων Ολυμπιακών Αγώνων του 1896) και το Ολυμπιακό Στάδιο (βασικός πόλος των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004). “Κάθε Μασκότ συνδέεται με την πόλη και τη χώρα των Ολυμπιακών Αγώνων. Οι Ολυμπιακές μασκότ του 2004 είναι ξεχωριστές: έχουν μεγάλη ιστορία, αλλά και μοντέρνο πρόσωπο. Η Αθηνά και ο Φοίβος είναι αδέρφια. Η κατασκευή τους βασίζεται στη μορφή μίας αρχαίας ελληνικής κούκλας. Συναντάμε τα ονόματά τους στη Μυθολογία: Αθηνά, θεά της σοφίας και προστάτης της Αθήνας, και Φοίβος, ο Απόλλων, θεός του φωτός και της μουσικής”, αναφέρει χαρακτηριστικά η Πρόεδρος της ΑΘΗΝΑ 2004, κ. Γιάννα Αγγελοπούλου-Δασκαλάκη, που ανέλαβε να συστήσει στο κοινό το χαμογελαστό ζεύγος.

Η Ολυμπιακή Οικογένεια υποδέχθηκε με ενθουσιασμό τη Μασκότ της ΑΘΗΝΑ 2004, ενώ ο ίδιος ο Πρόεδρος της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής, δρ Ζακ Ρογκ, εγκωμίασε την τελική επιλογή. Όσοι διαθέτουν εμπειρία από

προηγούμενες Ολυμπιακές διοργανώσεις, δέχθηκαν με ψυχραιμία και τις όποιες επιφυλάξεις διατυπώθηκαν από μερίδα του ελληνικού κοινού και του Τύπου. Αλλωστε, το γεγονός ότι τροφοδοτήθηκαν μία σειρά από άρθρα, σχόλια και δημόσιος διάλογος με αντικείμενο τα χαρακτηριστικά που καθιστούν ξεχωριστές τις δύο φιγούρες, επιβεβαιώνει το ζωηρό ενδιαφέρον του ελληνικού και του διεθνούς κοινού για αυτές.

Οι καλόπιστοι σχολιαστές, πάντως, ικανοποιήθηκαν σε μεγάλο βαθμό, όταν ο σχεδιαστής της Αθηνάς και του Φοίβου, κ. Σπύρος Γκόγκος, αποκάλυψε τη δική του περιπέτεια, που τον οδήγησε στην πηγή της έμπνευσής του, στο Τμήμα Παιχνιδιών του Μουσείου Μπενάκη. Ο διαγωνισμός για τη μασκότ της ΑΘΗΝΑ 2004 προκηρύχθηκε τον Φεβρουάριο του 2001 με τη συμμετοχή καλλιτεχνών και σχεδιαστών από όλον τον κόσμο, που προσπάθησαν να φιλοτεχνήσουν τον ιδανικό χαρακτήρα για τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004. Κατατέθηκαν 196 προτάσεις, από τις οποίες 7 πέρασαν στον επόμενο γύρο. Ως το Σεπτέμβριο του 2001, τρεις προτάσεις είχαν παραμείνει εντός συναγωνισμού.

Τον Οκτώβριο του 2001, ο κ. Γκόγκος, Δημιουργικός Διευθυντής της εταιρίας Paragraph Design, πληροφορήθηκε ότι το σχέδιο της εταιρίας του είχε επιλεγεί για να αποτελέσει την επίσημη μασκότ των Αγώνων του 2004. Το βράδυ της 4ης Απριλίου 2002, αποκάλυψε ο ίδιος με ποιον τρόπο έφτασε στην αρχική σύλληψη: “Οι κούκλες είναι από τα αρχαιότερα και πιο αγαπημένα παιχνίδια. Σκεφτήκαμε ότι αντλώντας έμπνευση από την ιστορία της Ελλάδας θα μπορούσαμε να συνδυάσουμε αρχαία ελληνικά στοιχεία με τη σύγχρονη έννοια του παιχνιδιού. Η έμπνευση για τον Φοίβο και την Αθηνά είναι μια κωδωνόσχημη κούκλα από τερακότα, γνωστή ως “δαιδάλα”, με κινητά άκρα που συνδέονται με σύρμα με τον κορμό. Στην ακμή του ελληνικού πολιτισμού, η “δαιδάλα”, που αποτελούσε μέχρι τότε ένα σχήμα ειδώλου, εξελίχθηκε σε πραγματικό παιχνίδι”.

Οι περισσότεροι ειδικοί συμφωνούν ότι το πιο σημαντικό

κριτήριο χαρακτηρισμού μιας κούκλας ως παιχνίδι είναι το γεγονός ότι έχει κινούμενα μέλη. Σύρμα συνδέει τα πόδια της με τον καλυμμένο από χιτώνα κορμό της, έτσι ώστε να είναι κινητά, θυμίζοντας τις σύγχρονες μαριονέτες.

Ένας αρκετά μεγάλος αριθμός από τέτοιες κούκλες της αρχαιότητας έχει διασωθεί, κυρίως επειδή κατασκευάζονταν από πηλό που διατηρείται στο χρόνο πολύ καλύτερα από το ξύλο ή το ύφασμα. Οι αρχαιότερες ελληνικές κούκλες χρονολογούνται από τον 7ο π.Χ. αιώνα. Πριν από το γάμο τους τα κορίτσια θυσίαζαν στους θεούς εκτός από το φόρεμά τους και την κούκλα τους ώστε να εξαγνιστούν και να αποκτήσουν γονιμότητα. Στην αρχαία Ελλάδα οι κούκλες αυτές, γνωστές και ως “δαιδάλα” δεν ήταν απλώς παιδικά παιχνίδια αλλά έπαιζαν ρόλο και στη ζωή των ενηλίκων με λατρευτικές και άλλες χρήσεις, όπως διαφαίνεται από τα θρησκευτικά σύμβολα που εμφανίζονται σ’ αυτές.

Τέτοιες αναφορές συναντάμε ακόμη από την εποχή του Όμηρου και του Ησίοδου. Στην πάροδο του χρόνου όμως η λατρευτική χρήση σταδιακά έπαψε να υπάρχει. Η κούκλα ανήκει στη συλλογή του Ελληνικού Αρχαιολογικού Μουσείου στην Αθήνα, ενώ παρόμοια δείγματα υπάρχουν στο Λούβρο (Παρίσι), στη Βοστώνη και στο “Μουσείο της Περγάμου” στο Βερολίνο. Θεωρείται βέβαιο, ότι πολλοί θα σπεύσουν να τη γνωρίσουν από κοντά, καθώς δεν υπήρξε στις προηγούμενες Ολυμπιακές διοργανώσεις φιγούρα που να παραπέμπει σε κάτι ανάλογο. Το νοερό ταξίδι του σχεδιαστή στην αρχαιότητα και η ιδέα της αξιοποίησης ενός παιχνιδιού για τη δημιουργία μιας Μασκότ που θα ξεφεύγει από τα συμβατικά πλαίσια, οδήγησαν σε ένα σπάνιο αποτέλεσμα: ο ελληνικός Πολιτισμός αναδεικνύεται ως κυρίαρχο στοιχείο των σύγχρονων Ολυμπιακών Αγώνων, ενισχύοντας το μοναδικό χαρακτήρα της Αθήνας, ως διοργανώτριας πόλης.

Ξιφασκία
Fencing

Μοντέρνο Πένταθλο
Modern Pentathlon

Άρση Βαρών
Weightlifting

Τοξοβολία
Archery

Αναπτέριση
Badminton

Μοντέρνο Πένταθλο
Modern Pentathlon

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

4. ΟΛΥΜΠΙΑΚΑ ΕΡΓΑ

4.1 ΤΑ ΚΥΡΙΩΤΕΡΑ ΟΛΥΜΠΙΑΚΑ ΕΡΓΑ

Μία σειρά από έργα αθλητισμού και υποδομής έχουν προγραμματισθεί να ολοκληρωθούν έως το 2004. Η τουριστική οικογένεια μπορεί, αν το επιδιώξει, να πιέσει με το δικό της τρόπο, τους μηχανισμούς του ελληνικού δημοσίου ώστε να μην ξεφύγουμε από τα αναγκαία χρονοδιαγράμματα, για τη γρήγορη και σωστή υλοποίηση των έργων.

Όσο πιο γρήγορα κινηθούν οι μηχανισμοί, τόσο πιο γρήγορα θα ανανήψει και το τουριστικό προφίλ μιας περιοχής ταλαιπωρημένης, όπως η Αττική που έχει την ανάγκη όχι τόσο των Ο.Α όσο των έργων.

Σύμφωνα με το αρχικό πλάνο έως το τέλος του 2001 θα έχουν ολοκληρωθεί τα βασικότερα έργα σε ποσοστό 75%-80%. Στην ουσία, οι Ο.Α θα βοηθήσουν να επισπευσθούν οι εισροές του Β' και Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης. Με βάση τις ιδέες και τις μακέτες που παρουσιάστηκαν στο φάκελο υποψηφιότητας της Αθήνας, είναι φανερό πως μία σειρά από έργα αθλητικά θα συμβάλλουν για να ανανεωθεί, αναβαθμισθεί εκσυγχρονισθεί, αναμορφωθεί και εξωραϊστεί το κουρασμένο προφίλ της Αττικής σε σημεία που χρειαζόταν.

Οι αθλητικές εγκαταστάσεις που θα δημιουργηθούν, αποτελούν κάτι που επί δεκαετίες οι Αθηναίοι διεκδικούν για τους ίδιους και τα παιδιά τους. Αξίζει να σημειώσουμε πως οι εν λόγω χώροι είναι απαραίτητοι για τα σημερινά παιδιά – ταλέντα που θα μπορούν λόγω ηλικίας, να αγωνιστούν στην Ολυμπιάδα του 2004, αν η προπόνησή τους, το επιτρέψει.

Το ύψος των επενδύσεων που θα γίνουν για την

ολοκλήρωση των υποδομών που απαιτούνται για την ικανοποιητική διοργάνωση των αγώνων, δεν είναι ευκαταφρόνητο. Σύμφωνα με τους υπολογισμούς του «Οικονομικού Ταχυδρόμου», τα πάσης φύσεως έργα υποδομής που θα γίνουν ειδικά για την Ολυμπιάδα θα είναι της τάξεως των 235 δις δραχμών.

Τα ολυμπιακά έργα επίσης θα δημιουργήσουν κίνητρα για περιφερειακές επενδύσεις, θα αναβαθμίσουν την ποιότητα ζωής και την αντικειμενική αξία της γης και των ακινήτων, ενώ θα δώσουν δουλειά στις κατασκευαστικές εταιρείες και μετά το 2004.

4.1.1 ΤΟ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟ ΧΩΡΙΟ

Το πλέον σημαντικό υπό κατασκευή έργο είναι αυτό του Ολυμπιακού Χωριού, σε έκταση 830 στρεμμάτων στις υπώρειες της Πάρνηθας, μεταξύ του οικισμού Θρακομακεδόνων και του πρώην βασιλικού κτήματος Τατοΐου. Υποστηρίζεται ότι η χωροθέτηση αυτή έγινε ύστερα από προσεκτική μελέτη εμπειρογνομόνων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, του Δήμου Αθηναίων, της Ελληνικής Ολυμπιακής Επιτροπής και της Επιτροπής Υποψηφιότητας υπό τον συντονισμό του Τεχνικού Επιμελητηρίου.

Πρόθεση του Υπουργείου είναι το αυτοχρηματοδοτούμενο αυτό έργο να κατασκευαστεί με νέας γενιάς δομικά υλικά και κατασκευαστική φιλοσοφία δηλαδή αποφυγή μπετόν, χρήση ανακυκλώσιμων υλικών και μορφών ενέργειας.

Οι προσδοκίες από τη μελλοντική δημιουργία και λειτουργία του Χωριού, είναι πολλές. Αφενός οι περιβαλλοντικές και κλιματικές συνθήκες της συγκεκριμένης περιοχής την καθιστούν ιδανική οικιστική περιοχή. Αφετέρου, η οικοδόμηση του Χωριού σε αυτήν την τοποθεσία, υπολογίζεται πως θα αναβαθμίσει αισθητά την σχετικά παραμελημένη περιοχή των βορειοδυτικών προαστίων. Επίσης, μετά τη λήξη των Ο.Α του 2004, το Χωριό θα μπορέσει να καλύψει τις ανάγκες για στέγη

αρκετών οικογενειών μα χαμηλό εισόδημα. Το Ολυμπιακό Χωριό θα απαρτίζεται από τρεις ζώνες : τη Διεθνή Ζώνη, τη Ζώνη Κατοικίας και το Ολυμπιακό Πάρκο.

Η Διεθνής Ζώνη θα βρίσκεται δίπλα στο προάστιο των Θρακομακεδόνων και θα αποτελεί το βορειοδυτικό τμήμα του Χωριού, θα περιλαμβάνει ένα εμπορικό κέντρο, κέντρο αναψυχής και διαλογισμού και ένα λογιστικό κέντρο.

Η Ζώνη Κατοικίας θα απλώνεται μεταξύ της Διεθνούς Ζώνης και του Ολυμπιακού Πάρκου και θα περιλαμβάνει κατοικίες για 15.000 αθλητές και επισήμους, αίθουσες για τους γιατρούς και τους φυσιοθεραπευτές κάθε αντιπροσωπείας, πολυκλινική, αίθουσες για τα «στρατηγεία» των αντιπροσωπειών, κέντρο ενημέρωσης, εστιατόρια, αποθηκευτικούς χώρους για τις αντιπροσωπείες και το προσωπικό. Στη Ζώνη Κατοικίας θα υπάρχουν τέσσερα κέντρα, το καθένα με χωρητικότητα περίπου 4.000 ατόμων. Το δε Ολυμπιακό Πάρκο, θα δημιουργηθεί στο νοτιοανατολικό τμήμα του Ολυμπιακού Χωριού. Πρόκειται για ένα οικολογικό πάρκο, με φυτά μεσογειακού κλίματος. Οι απαραίτητες αθλητικές εγκαταστάσεις για προπόνηση, θα βρίσκονται ανάμεσα σε οικο – διαδρομές, όπως ονομάζονται, για φυσική άσκηση ή ξεκούραση. Ανάμεσα στις εγκαταστάσεις του Ολυμπιακού Πάρκου θα υπάρξει και ένας αθλητικός στίβος, γήπεδα του τένις, του μπάσκετ και του βόλεϊ.

Όσο για τα θέματα ασφαλείας, δύο ειδικοί και μονίμως φρουρούμενοι φράχτες, που θα συνοδεύονται από ισχυρό φωτισμό, θα περιβάλλουν ολόκληρο το Ολυμπιακό Χωριό. Μηχανήματα της τελευταίας λέξης της τεχνολογίας θα χρησιμοποιούνται ώστε να ελέγχουν τις εισόδους και εξόδους του Χωριού. Τέλος, θα πραγματοποιούνται έλεγχοι τόσο των διερχομένων αυτοκινήτων όσο και των περαστικών.

4.1.2 ΤΟ ΧΩΡΙΟ ΤΩΝ ΝΙΚΗΤΩΝ

Με την ολοκλήρωσή του, το «Χωριό των Νικητών», σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των ειδικών επιστημόνων, αναμένεται να αποτελέσει το μεγαλύτερο υπερτοπικό πόλο αναψυχής και πρασίνου στην Αττική. Το γεγονός αυτό είναι βέβαιο πλέον ότι θα...γεννήσει και άλλους νικητές : τους κατοίκους και τους φορείς του Μενιδίου, που βλέπουν για πρώτη φορά στη μακρόχρονη ιστορία του δήμου τους, να εγκαθίστανται στην περιοχή τους μία δραστηριότητα, η οποία δεν είναι συνώνυμη με την υποβάθμιση, αλλά με την αναβάθμιση. Η κατασκευή του υπερσύγχρονου κέντρου εγκατάστασης και αναψυχής για τους χιλιάδες αθλητές που θα φιλοξενηθούν στη χώρα μας, όπως υπογραμμίζουν οι τοπικοί φορείς, θα αλλάξει ριζικά την ευρύτερη περιοχή. Καθοριστικό ρόλο στη συνολική αναβάθμιση της περιοχής, που βρίσκεται στους πρόποδες της Πάρνηθας, θα αποτελέσει η κατασκευή – εκτός των έργων υποδομής, που θα δημιουργηθούν στο Ολυμπιακό Χωριό - ενός διευρυμένου δικτύου οδικών έργων που θα συνδέσουν το «Χωριό των Νικητών» με τις γειτονικές περιοχές και κυρίως με το Μενίδι.

4.1.3 ΜΑΡΑΘΩΝΑΣ – ΣΧΙΝΙΑΣ

Στον φάκελο Αθήνα 2004 περιγράφεται το φιλόδοξο σχέδιο για τη δημιουργία ενός Ολυμπιακού Κέντρου Κωπηλασίας και Κανόε, χωρητικότητας 40.000 θέσεων. Η δημιουργία αυτών των εγκαταστάσεων που θα φιλοξενήσουν τους Ο.Α. κωπηλασίας και κανόε –καγιάκ θα γίνει σε έκταση αρκετών χιλιάδων στρεμμάτων στην περιοχή του Σχινιά και θα αποτελέσει το μεγαλύτερο κωπηλατοδρόμιο της χώρας. Με τη δημιουργία των υπερσύγχρονων εγκαταστάσεων σε άγονη περιοχή του Σχινιά, λίγες δεκάδες μέτρα από το ομώνυμο δάσος όπου στρατοπεδεύουν κατά τους καλοκαιρινούς μήνες χιλιάδες σκηνίτες, θα αποτελέσει την «ατραξιόν» για χιλιάδες επισκέπτες. Για την προέγκριση της χωροθέτησης του κέντρου αυτού, έχει γίνει περιβαλλοντική προμελέτη, σύμφωνα με την οποία οι εγκαταστάσεις θα πρέπει να κατασκευαστούν με απόλυτο σεβασμό στο περιβάλλον. Αυτό έγινε διότι ο Σχινιάς αποτελεί έναν πολύ σημαντικό υδροβιότοπο ο οποίος διαθέτει τμήματα με μεγάλη οικολογική αξία, όπως το δάσος πεύκου και κουκουναριάς, η λίμνη Στόμη και η χερσόνησος της Κυνοσούρας.

Στην περιοχή του Σχινιά θα απαγορεύεται η κυκλοφορία των αυτοκινήτων. Η μεταφορά των επισκεπτών θα γίνεται με μέσα μαζικής μεταφοράς που θα σταθμεύουν στα όρια του βιότοπου. Επίσης θα καταργηθούν και οι σκηνές στις Κουκουναριές. Ολόκληρος ο χώρος μετά τη λήξη των αγώνων θα αποδοθεί στους Αθηναίους, ως χώρος αναψυχής, άθλησης και περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης.

4.1.4 Η ΓΕΦΥΡΑ ΡΙΟΥ - ΑΝΤΙΡΡΙΟΥ

Η κατασκευή της γέφυρας πάνω στη διασταύρωση των βορείων και νοτίων διαδρομών στο Ελληνικό Σύστημα Συγκοινωνίας είναι ένα από τα 14 υψηλής προτεραιότητας σχέδια για την Ευρώπη στο δίκτυο της Ευρωπαϊκής συγκοινωνίας ως ένα παρακλάδι του «Π.Α.Θ.Ε.» αυτοκινητόδρομου. Η οδική σύνδεση μεταξύ Ρίου και Αντιρρίου θα πάρει τη μορφή μιας γέφυρας σε τρεις τομείς. Ένα κεντρικό τμήμα με πέντε στηρίγματα κρεμαστής γέφυρας μήκους 2.990 μ. και οι βοηθητικές γέφυρες στις δύο άκρες της βασικής με μήκος 378 και 252 μ. αντίστοιχα. Η κατασκευή θα έχει ως αποτέλεσμα την διάβαση της διασταύρωσης μέσα σε 5' και όχι 45' κατά μέσο όρο που χρειάζονται σήμερα. Το σχέδιο αυτό θα δημιουργήσει 1.000 νέες θέσεις εργασίας κατά τη φάση της κατασκευής και θα βοηθήσει τις κατασκευαστικές εταιρείες να αναπτύξουν πρωτοποριακές γνώσεις για την διαχείρισή τους. Το σχέδιο υπολογίζεται να ολοκληρωθεί το 2004 και θα έχει ολικό προϋπολογισμό 220 δις.

4.1.5 ΣΥΝΔΕΣΗ ΠΡΕΒΕΖΑΣ ΑΚΤΙΟΥ

Η υποθαλάσσια ζεύξη Πρέβεζας – Ακτίου θα βελτιώσει την υποδομή της Δυτικής Ελλάδας, ανοίγοντας μια οδό επικοινωνίας από τα πιο σπουδαία Δυτικά λιμάνια της Ελλάδας (Πάτρας, Ηγουμενίτσας), με την υπόλοιπη Ευρώπη.

Το υποθαλάσσιο υπόγειο τμήμα περιλαμβάνει σήραγγα η οποία εγκιβωτίζεται στον πυθμένα του διαύλου ώστε να εξασφαλίζεται η ασφάλεια του έργου.

Η σήραγγα θα διαθέτει όλο τον απαραίτητο εξοπλισμό, φωτισμό, πυρασφάλεια, αερισμό και θα βελτιώσει το χρόνο οδικής διαδρομής του άξονα Ακτίου – Πρέβεζας – Ηγουμενίτσας κατά 35'.

4.1.6 ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ

Η Εγνατία οδός αποτελεί μια κλειστή εθνική οδό 680 χλμ. με δύο λωρίδες που ενώνει την Ελλάδα με την Ευρώπη και την Ασία και δικαίως ανήκει σε ένα από τα μεγαλύτερα και σπουδαιότερα έργα που πραγματοποιούνται σήμερα όχι μόνο σε Εθνικό αλλά και σε Ευρωπαϊκό επίπεδο.

Το έργο σήμερα καλύπτεται κατά 85% από περιβαλλοντικές άδειες. Κατά μήκος του άξονα εντοπίζονται 17 περιοχές προστασίας φυσικού περιβάλλοντος, 4 υδροβιότοποι, 70 περιοχές προστασίας άγριας ζωής, και 250 χώροι και μνημεία ιστορικού ενδιαφέροντος.

Το κόστος κατασκευής θα ανέλθει στα 430 δις. Και την ευθύνη κατασκευής του έργου έχει αναλάβει η «ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ Α.Ε.»

4.1.7 ΔΙΕΘΝΕΣ ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟ ΣΠΑΤΩΝ

Ο νέος διεθνής αερολιμένας "Ελευθέριος Βενιζέλος", είναι μια από τις πιο σημαντικές εγγυήσεις για την ομαλή λειτουργία των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας. Βρίσκεται στα Σπάτα, και εγκαινιάστηκε στις 28 Μαρτίου 2001. Θα αποτελέσει τη νότια πύλη της Ευρώπης για τον υπόλοιπο κόσμο. Το αεροδρόμιο λειτουργεί σύμφωνα με τις πιο προηγμένες τεχνολογίες και εξοπλισμό, δίνοντας έμφαση

στην ασφάλεια, στην εύκολη χρήση και στις άριστες υπηρεσίες. Έχει σχεδιαστεί για να δέχεται 16 εκατομμύρια επιβάτες τον χρόνο (600 καθημερινές προσγειώσεις προς και από την Αθήνα). Αυτό το σύγχρονο, ασφαλές, αξιόπιστο και ανταγωνιστικό αεροδρόμιο σταθεροποιεί τη θέση της Ελλάδος στο χώρο των διεθνών μεταφορών. Το έργο αποτελεί ένα από τα μεγαλύτερα έργα υποδομής που έχουν γίνει ποτέ στην Ελλάδα. Όπως όλα τα σύγχρονα αεροδρόμια, το "Ελευθέριος Βενιζέλος" διαθέτει όλες τις πιο σύγχρονες ανέσεις για το επιβατικό κοινό. Αυτές οι υπηρεσίες περιλαμβάνουν, εμπορικά κέντρα, εστιατόρια, τραπεζικές και ταχυδρομικές υπηρεσίες και υπηρεσίες Ελληνικού Τουρισμού. Επιπλέον, το αεροδρόμιο διαθέτει το πρώτο Ολυμπιακό Κατάστημα στην Ελλάδα, με γνήσια προϊόντα της ΑΘΗΝΑ 2004 τα οποία θα φέρουν το έμβλημά της.

Το νέο διεθνές αεροδρόμιο της Αθήνας, το πιο μοντέρνο της Ευρώπης, μπορεί να εξυπηρετήσει αρχικά πάνω από 16.000 επιβάτες ετησίως. Μετά την ολοκλήρωσή του θα είναι ικανό να εξυπηρετεί 50 εκατομμύρια επιβάτες το χρόνο.

Το νέο αεροδρόμιο θα συνεισφέρει αποφασιστικά στην οικονομική ανάπτυξη της Χώρας. Το κόστος κατασκευής του ήταν 720 δις. δρχ. περίπου.

4.1.8 ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ

Το Μετρό της Αθήνας έχει σαν στόχο να βελτιώσει δραστικά τις μεταφορές στην Πρωτεύουσα και να συμβάλλει γενικότερα στην άνοδο του βιοτικού επιπέδου των Αθηναίων, στη μείωση του χρόνου μετακίνησής τους, στη μείωση των ρύπων με παράλληλη συμβολή στην προστασία του περιβάλλοντος.

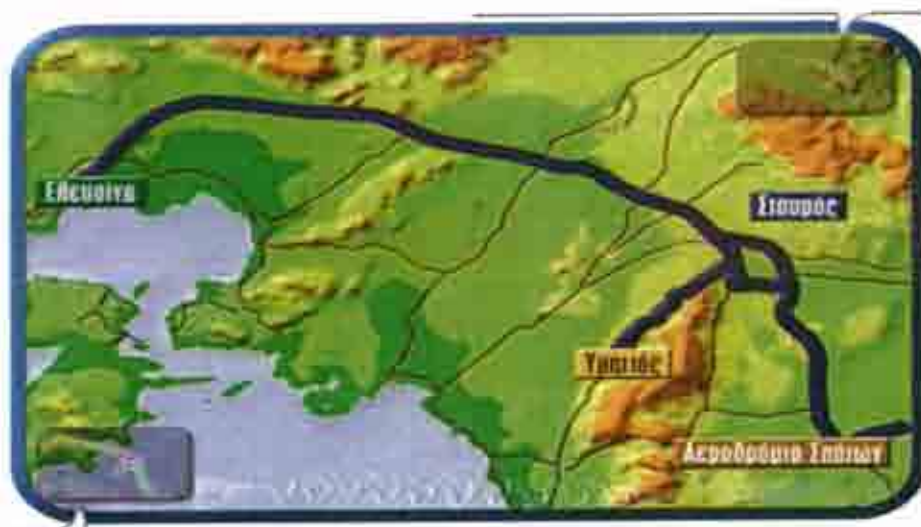
Με το μετρό μπορούν να εξυπηρετηθούν 800 χιλιάδες επιβάτες καθημερινά.

Το συνολικό κόστος θα ανέλθει σε 800 δις. από τα οποία το 90% το χρηματοδοτεί η Ευρωπαϊκή Ένωση και Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων με μορφή επιδοτήσεων και δανείων ενώ το υπόλοιπο 10% καλύπτεται από κονδύλια του Ελληνικού Δημοσίου.

4.1.9 ΑΤΤΙΚΗ ΟΔΟΣ.

Το υφιστάμενο δίκτυο μεταφορών της Αττικής έχει διαμορφωθεί ακτινικά από το κέντρο προς την περιφέρεια με αποτέλεσμα όλες οι μετακινήσεις να πραγματοποιούνται μέσω του κέντρου, δημιουργώντας μεγάλο κυκλοφοριακό φόρτο και δυσμενείς περιβαλλοντικές συνθήκες. Η λύση στα ανωτέρω προβλήματα της Αθήνας και του λεκανοπεδίου της Αττικής γενικότερα θα δοθεί με την κατασκευή του Περιφερειακού Δακτυλίου της Αττικής. Ο οποίος έχει ζωτική σημασία για την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής και τη βιώσιμη και ισόρροπη ανάπτυξη της Αττικής.

4.1.10 ΟΛΥΜΠΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΙΠΠΑΣΙΑΣ ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ

Το Ολυμπιακό Κέντρο Ιππασίας Μαρκόπουλου βρίσκεται στην ανατολική Αττική. Το σχεδιασμό και κατασκευή αυτού το έργου το οποίο θα έχει έκταση περίπου 21.000τμ, θα αναλάβει η Γενική Γραμματεία Αθλητισμού. Θα περιλαμβάνει μόνιμες και προσωρινές εξέδρες, χώρους πρασίνου και στάβλους για 300 άλογα. Ένας νέος μεγάλος στάβλος για άλογα θα αποτελέσει το κυρίως κτήριο, το οποίο θα περιβάλλεται από άλλα κτήρια, χώρους προπόνησης και

πολλούς διαμορφωμένους εξωτερικούς χώρους. Θα υπάρξει εσωτερικό δίκτυο κυκλοφορίας και χώροι στάθμευσης για το κοινό. Το Κέντρο θα διαθέτει 20.000 θέσεις για το αγώνισμα υπερπήδησης εμποδίων, 8.000 θέσεις για το αγώνισμα της ιππικής δεξιοτεχνίας και 40.000 θέσεις για το ιππικό τρίαθλο. Το έργο είναι προγραμματισμένο να ολοκληρωθεί

4.1.11 ΤΟ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΙΣΤΙΟΠΛΟΪΑΣ ΣΤΟΝ ΑΓΙΟ ΚΟΣΜΑ.

Στις αρχές της δεκαετίας του 1980, οι αθλητικές εγκαταστάσεις του Αγίου Κοσμά που βρίσκονται στο Δήμο Ελληνικού έσφυζαν από ζωή. Ενώ λοιπόν τις επισκέπτονταν και αθλούνταν ταυτόχρονα χιλιάδες άτομα κάθε ηλικίας, σήμερα τα σημάδια εγκατάλειψης είναι φανερά σε κάθε γωνιά της περιοχής. Αν και οι εγκαταστάσεις αυτές εκτείνονται σε ένα παραδεισένιο κομμάτι γης γεμάτο πεύκα και αρμυρίκια, η αδιαφορία των υπευθύνων τα τελευταία δεκαπέντε χρόνια, έχει θέσει στο περιθώριο την περιοχή. Σήμερα όμως χάρη στα υπερσύγχρονα έργα που γίνονται, όλοι ελπίζουν να ζήσουν ξανά τις δόξες του λαμπρού παρελθόντος. Στις αθλητικές εγκαταστάσεις του Αγίου Κοσμά, οι οποίες ήδη επεκτείνονται και διαμορφώνονται κατάλληλα, θα διεξαχθούν τα αγωνίσματα του «τρίαθλου»

δηλαδή ποδηλασία, τρέξιμο, κολύμπι και της «ιστιοπλοΐας». Το νέο αθλητικό Πάρκο που θα κατασκευαστεί εκεί θα είναι χωρητικότητας 12.000 θέσεων και θα καταλαμβάνει μία παράκτια ζώνη μήκους 3,5 χλμ.

Οι αγώνες ιστιοπλοΐας θα διεξάγονται στον Σαρωνικό Κόλπο μεταξύ Φαλήρου και Αναβύσσου «υπό ιδανικές συνθήκες» όπως επισημαίνεται στον φάκελο υποψηφιότητας της Αθήνας. Το έργο θα ολοκληρωθεί τον Ιανουάριο του 2004 και το κόστος κατασκευής του, το οποίο θα αναλάβει εξ' ολοκλήρου η Ελλάδα θα ανέλθει στο ποσό των 4,8 δις.

4.2 ΑΛΛΑ ΟΛΥΜΠΙΑΚΑ ΚΕΝΤΡΑ

4.2.1 ΟΛΥΜΠΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΡΣΗΣ ΒΑΡΩΝ

Το Ολυμπιακό Κέντρο Άρσης Βαρών θα κατασκευαστεί σε χώρο ιδιοκτησίας του Δήμου, στη Νίκαια. Έχουν ήδη εκπονηθεί τα σχέδια κατασκευής και το έργο υπολογίζεται να ολοκληρωθεί έως το Μάρτιο του 2003. Μετά την Ολυμπιάδα θα συνεχίσει να φιλοξενεί Εθνικούς και Διεθνείς αγώνες ως ο ναός της άρσης βαρών του Πύρρου Δήμα, όπως τιμητικά ειπώθηκε για τον Ολυμπιονίκη. Το κόστος κατασκευής ανέρχεται στο ποσό των 3,5 δις.

4.2.2 ΟΛΥΜΠΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Το Ολυμπιακό Κέντρο Αθλητισμού στο Γαλάτσι θα φιλοξενήσει τους αγώνες πινγκ – πονγκ. Θα έχει χωρητικότητα 6.000 θέσεων και θα απέχει 12 χλμ. από το Ολυμπιακό Χωριό. Οι εργασίες κατασκευής έχουν ήδη αρχίσει από το Σεπτέμβριο και θα ολοκληρωθούν το καλοκαίρι του 2003. Το κόστος του έργου ανέρχεται στο ποσό των 4 δις και θα το καταβάλλει η Ελλάδα. Μετά το πέρας της Ολυμπιάδας του 2004, ο χώρος θα μπορεί να χρησιμοποιηθεί για πολιτιστικές και κοινωνικές εκδηλώσεις.

4.2.3 ΟΛΥΜΠΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΟΞΟΒΟΛΙΑΣ & ΙΠΠΙΚΟΥ

Το Ολυμπιακό Κέντρο Τοξοβολίας θα κατασκευαστεί σε μικρή απόσταση από το Ολυμπιακό χωριό στο Τατόι. Η χωρητικότητά του θα είναι 5.500 θέσεις και το κόστος κατασκευής του υπολογίζεται να ανέλθει στα 2,2 δις. Το Ολυμπιακό Κέντρο Ιππικού θα κατασκευαστεί και αυτό επίσης στην ίδια περιοχή και θα έχει χωρητικότητα 30.000 θέσεων. Το κόστος κατασκευής του θα φτάσει τα 6,5 δις τα οποία θα καταβάλλει εξ ολοκλήρου το Ελληνικό Δημόσιο.

4.2.4 ΠΟΛΥΑΘΛΗΤΙΚΟ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ

Στο Φαληρικό Δέλτα, εκεί που σήμερα βρίσκονται οι εγκαταστάσεις του Ιπποδρόμου, θα κατασκευαστεί το Πολυαθλητικό Συγκρότημα πέντε περιπτέρων για τα αγωνίσματα της Πυγμαχίας, Ξιφασκίας, Χάντμπολ, Τζούντο και Ταε - Κβο - Ντο. Η χωρητικότητά του θα είναι 20.000 θέσεις και το κόστος κατασκευής του θα ανέλθει στα 28,4 δις τα οποία θα διατεθούν από ιδιώτες.

4.2.5 ΟΛΥΜΠΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΣΚΟΠΟΒΟΛΗΣ

Το Ολυμπιακό Κέντρο Σκοποβολής θα κατασκευαστεί στο Μαρκόπουλο Αττικής κοντά στο αεροδρόμιο των Σπάτων και θα διαθέτει 214 θέσεις διαγωνιζομένων και 13.000 θέσεις θεατών. Οι εργασίες έχουν ήδη αρχίσει από τον Οκτώβριο και αναμένεται να ολοκληρωθούν το καλοκαίρι του 2003. Το κόστος κατασκευής του ανέρχεται σε 3,5 δις.

4.2.6 ΟΛΥΜΠΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΜΠΕΙΖΜΠΩΛ, ΣΟΦΤΜΠΩΛ, ΜΠΗΤΣ-ΒΟΛΕΪ

Στην παραλία Καλλιθέας – Μοσχάτου εκεί όπου υπήρχε βιότοπος πουλιών, άρχισε η κατασκευή έξι γηπέδων για Μπειζμπωλ, Σοφτμπωλ και Μπιτς – Βολεϊ. Τα κυρίως γήπεδα θα καταλάβουν συνολική έκταση 100 στρεμμάτων και θα έχουν χωρητικότητα 47.500 θέσεις. Το έργο θα κοστίσει 6,3 δις.

Ο φάκελος προβλέπει πως τα ανωτέρω γήπεδα μετά το τέλος της Ολυμπιάδας θα χρησιμοποιηθούν για αθλητικούς, πολιτιστικούς και κοινωνικούς σκοπούς.

4.2.7 ΚΑΥΤΑΤΖΟΓΛΕΙΟ ΣΤΑΔΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ.

Η Θεσσαλονίκη, η δεύτερη μεγαλύτερη πόλη της Ελλάδας και ένα από τα μεγαλύτερα πολιτιστικά, εμπορικά και αθλητικά κέντρα, θα φιλοξενήσει στο Καυταντζόγλειο Στάδιο 11 αγώνες Ποδοσφαίρου, της προκριματικής, προημιτελικής και ημιτελικής φάσης καθώς και τον αγώνα για την τρίτη θέση των ανδρών.

Η Γενική Γραμματεία Αθλητισμού θα αναβαθμίσει τις υπάρχουσες εγκαταστάσεις, που θα διαθέτουν την απαιτούμενη ηλεκτρομηχανολογική και ηλεκτρονική υποδομή, καθώς και τον αντίστοιχο εξοπλισμό. Το νέο στάδιο 28.000 θέσεων θα είναι έτοιμο στο τέλος του 2003.

4.2.8 ΕΘΝΙΚΟ ΣΤΑΔΙΟ ΠΑΤΡΩΝ.

Ένα από τα στάδια που θα φιλοξενήσουν αγώνες Ποδοσφαίρου είναι το Εθνικό Στάδιο Πατρών. Το υπάρχον στάδιο έχει χρησιμοποιηθεί για τη διεξαγωγή αρκετών περιφερειακών και εθνικών ποδοσφαιρικών αγώνων στο παρελθόν. Η Γενική Γραμματεία Αθλητισμού έχει αναλάβει την αναβάθμισή του, ώστε να ικανοποιεί τις Ολυμπιακές απαιτήσεις.

Θα γίνει ανανέωση κυρίως της ηλεκτρομηχανολογικής και ηλεκτρονικής υποδομή, καθώς και του αντίστοιχου εξοπλισμού. Επιπλέον, θα δημιουργηθούν χώροι στάθμευσης για τους θεατές. Το αναβαθμισμένο στάδιο 17.000 θέσεων θα παραδοθεί στο τέλος του 2003.

4.3 ΠΙΝΑΚΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΗΣ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΕΡΓΩΝ

ΕΡΓΑ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΓΤΑ		
A/A	ΕΡΓΑ	ΣΤΑΔΙΟ ΕΞΕΛΙΞΗΣ / ΧΡΟΝΟΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ
A	ΝΕΕΣ ΜΟΝΙΜΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ	
1.	ΔΙΕΘΝΕΣ ΚΕΝΤΡΟ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ (IBC) - ΟΑΚΑ	Δημοπράτηση σε εξέλιξη Κατασκευή Σεπτ.01- Φεβ.03
2.	ΚΥΡΙΩΣ ΚΕΝΤΡΟ ΤΥΠΟΥ (MPC) (συμπληρωματικό κτίριο και αναβάθμιση υφιστάμενου της HELEXPO)	Επιλογή Αναδόχου Κατασκευή Οκτ.01- Δεκ.03
3.	ΟΛΥΜΠΙΑΚΟ ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΟ ΑΡΣΗΣ ΒΑΡΩΝ ΝΙΚΑΙΑΣ	Έναρξη κατασκευής Κατασκευή Αυγ.01- Μαρτ.03
4.	ΟΛΥΜΠΙΑΚΟ ΚΛΕΙΣΤΟ ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΟ ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ	Επιλογή Αναδόχου Κατασκευή Σεπτ.01- Ιουν.03
5.	ΟΛΥΜΠΙΑΚΟ ΚΛΕΙΣΤΟ ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΟ ΑΝΩ ΛΙΟΣΙΩΝ	Ανάθεση κατασκευής Κατασκευή Σεπτ.01- Μαι.03
6.	ΟΛΥΜΠΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΙΠΠΑΣΙΑΣ ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ	Δημοπράτηση σε εξέλιξη Κατασκευή Οκτ.01- Δεκ.03 (Οκτ.01-Ιουλ.03 Α' Φάση)
7.	ΟΛΥΜΠΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΣΚΟΠΟΒΟΛΗΣ ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ	Δημοπράτηση σε εξέλιξη Κατασκευή Οκτ.01- Σεπ.03
8.	ΠΑΝΘΕΣΣΑΛΙΚΟ ΣΤΑΔΙΟ, ΒΟΛΟΣ	Δημοπράτηση σε εξέλιξη Κατασκευή Δεκ.01- Δεκ.03
9.	ΠΑΓΚΡΗΤΙΟ ΣΤΑΔΙΟ, ΗΡΑΚΛΕΙΟ	Επιλογή Αναδόχου Κατασκευή Σεπτ.01- Δεκ.03
B	ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ / ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ	
10.	ΟΛΥΜΠΙΑΚΟ ΣΤΑΔΙΟ - ΟΑΚΑ	Προμελέτη σε εξέλιξη Κατασκευή Φεβ.02- Δεκ.03
11.	ΟΛΥΜΠΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΥΓΡΟΥ ΣΤΙΒΟΥ - ΟΑΚΑ	Προμελέτη σε εξέλιξη Κατασκευή Μαρτ.02- Δεκ.03
12.	ΟΛΥΜΠΙΑΚΟ ΚΛΕΙΣΤΟ ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΟ - ΟΑΚΑ	Προμελέτη σε εξέλιξη Κατασκευή Φεβ.02- Δεκ.03
13.	ΟΛΥΜΠΙΑΚΟ ΠΟΔΗΛΑΤΟΔΡΟΜΙΟ - ΟΑΚΑ	Προμελέτη σε εξέλιξη Κατασκευή Μαρτ.02- Δεκ.03
14.	ΟΛΥΜΠΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΝΤΙΣΦΑΙΡΙΣΗΣ (νέο κεντρικό γήπεδο και αναβάθμιση υφιστάμενων) -ΟΑΚΑ	Επιλογή Αναδόχου Κατασκευή Οκτ.01- Απρ.03

15.	ΣΤΑΔΙΟ ΕΙΡΗΝΗΣ ΚΑΙ ΦΙΛΙΑΣ	Προμελέτη Κατασκευή Φεβ.02- Αυγ.03
16.	ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΚΟ ΣΤΑΔΙΟ «ΚΑΛΛΙΜΑΡΜΑΡΟ» & ΣΤΑΔΙΟ ΕΘΝΙΚΟΥ Γ.Σ.	Μελέτη σε εξέλιξη
17.	ΚΑΥΤΑΝΤΖΟΓΛΕΙΟ ΣΤΑΔΙΟ, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	Δημοπράτηση σε εξέλιξη Κατασκευή Φεβ.02- Δεκ.03
18.	ΕΘΝΙΚΟ ΣΤΑΔΙΟ ΠΑΤΡΩΝ	Ολοκλήρωση προμελέτης Κατασκευή Φεβ.02- Δεκ.03
Γ.	ΠΡΟΠΟΝΗΤΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ	Διαδικασία Αξιολόγησης (ΑΘΗΝΑ 2004 & ΓΤΑ)

ΕΡΓΑ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΕΧΩΔΕ (ΕΥΔΕ/ΟΕ 2004)

A/A	ΕΡΓΑ	ΣΤΑΔΙΟ ΕΞΕΛΙΞΗΣ / ΧΡΟΝΟΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ
A	ΝΕΕΣ ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ	
1.	ΟΛΥΜΠΙΑΚΟ ΚΩΠΗΛΑΤΟΔΡΟΜΙΟ ΣΧΙΝΙΑ	Δημοπράτηση σε εξέλιξη -Χοιματουργικές εργασίες σε εξέλιξη Κατασκευή Οκτ.01- Ιαν.04
2.	ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΝΟΕ / ΚΑΓΙΑΚ ΣΛΑΛΟΜ	Προμελέτη Κατασκευή Ιουλ.02- Ιαν.04
3.	ΟΛΥΜΠΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΜΠΙΤΣ ΒΟΛΕΪΜΠΟΛ, ΟΛΥΜΠΙΑΚΟ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΠΑΡΑΛΙΑΚΗΣ ΖΩΝΗΣ ΦΑΛΗΡΟΥ & ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΦΑΛΗΡΙΚΟΥ ΜΕΤΩΠΟΥ	Μελέτη σε εξέλιξη Κατασκευή Μαρ.02- Ιαν.04
4.	ΟΛΥΜΠΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΙΣΤΙΟΠΛΟΪΑΣ ΑΓΙΟΥ ΚΟΣΜΑ	Προκαταρτικές Εργασίες σε εξέλιξη - Μελέτη σε εξέλιξη Κατασκευή Δεκ.01- Ιαν.04
5.	ΟΛΥΜΠΙΑΚΟ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ	Μελέτη σε εξέλιξη Κατασκευή Απρ.02- Ιαν.04
B	ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ / ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ	
6.	ΟΛΥΜΠΙΑΚΟ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΓΟΥΔΙΟΥ	Προμελέτη Κατασκευή Οκτ.02- Ιαν.04

II. ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΚΑ ΕΡΓΑ
ΟΔΙΚΑ ΕΡΓΑ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΕΧΩΔΕ

Α/Α	ΕΡΓΟ	ΣΤΑΔΙΟ ΕΞΕΛΙΞΗΣ / ΧΡΟΝΟΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ
1	ΑΤΤΙΚΗ ΟΔΟΣ	
	Ε.Ο ΑΘΗΝΩΝ - ΚΟΡΙΝΘΟΥ ΕΩΣ ΚΟΜΒΟ ΑΙΓΑΛΕΩ	Κατασκευή Ολοκλήρωση Κατασκευής Δεκ.02
	ΚΟΜΒΟΣ ΚΥΜΗΣ ΕΩΣ ΚΟΜΒΟ ΚΗΦΙΣΙΑΣ	Κατασκευή Ολοκλήρωση Κατασκευής Δεκ.02
	ΔΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΙΑΚΗ ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΥΜΗΤΤΟΥ	Κατασκευή Ολοκλήρωση Κατασκευής Δεκ.03
	ΚΟΜΒΟΣ ΑΙΓΑΛΕΩ ΕΩΣ Ε.Ο. ΑΘΗΝΩΝ- ΛΑΜΙΑΣ	Κατασκευή Ολοκλήρωση Κατασκευής Δεκ.03
	ΚΟΜΒΟΣ ΚΗΦΙΣΙΑΣ ΕΩΣ ΓΕΡΑΚΑ	Κατασκευή Ολοκλήρωση Κατασκευής Δεκ.03
2	ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΣ ΚΛΑΔΟΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΥ ΔΑΚΤΥΛΙΟΥ	Δημοπράτηση Κατασκευή Οκτ.01-Μαρτ.04
3	ΔΥΤΙΚΟΣ ΚΛΑΔΟΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΥ ΔΑΚΤΥΛΙΟΥ	
	Χ.Θ.: 6+744 ΕΩΣ 3+060	Ολοκληρώθηκε
	Χ.Θ.: 3+060 ΕΩΣ 1+400	Κατασκευή Κατασκευή Μαί.01-Μαρτ.04
	Χ.Θ.: 1+400 ΕΩΣ 0+700	Κατασκευή Κατασκευή Φεβ.01-Αυγ.03
	Χ.Θ.: 0+700 ΕΩΣ 0+000	Κατασκευή Κατασκευή Ιουν.01-Δεκ.03
	ΚΟΜΒΟΣ ΠΟΣΕΙΔΩΝΟΣ	Δημοπράτηση Κατασκευή Νοε.01-Μαρτ.04
4	ΛΕΩΦ. ΠΟΣΕΙΔΩΝΟΣ	Δημοπράτηση Κατασκευή Οκτ.01-Μαρτ.04
5	ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΛΕΩΦ. ΚΥΜΗΣ	Δημοπράτηση Κατασκευή Οκτ.01-Μαρτ.04
6	ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΑΝΔΡΕΑ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ	
	ΑΝΙΣΟΠΕΔΟΣ ΚΟΜΒΟΣ ΝΕΟΥ ΦΑΛΗΡΟΥ	Ολοκληρώθηκε
	ΝΕΟ ΦΑΛΗΡΟ ΕΩΣ ΑΚΤΗ ΚΟΝΔΥΛΗ	Προκήρυξη Κατασκευή Μαρτ. 02- Μαρ.04
	ΑΚΤΗ ΚΟΝΔΥΛΗ ΕΩΣ ΠΥΛΗ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗ	Προκήρυξη Κατασκευή Μαρτ. 02- Μαρ.04
	ΠΥΛΗ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗ ΕΩΣ ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ	Ολοκληρώθηκε

A/A	ΕΡΓΟ	ΣΤΑΔΙΟ ΕΞΕΛΙΞΗΣ / ΧΡΟΝΟΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ
	ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ ΕΩΣ ΟΡΜΟ ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ	Κατασκευή Ολοκλήρωση Κατασκευής Φεβ. 02
	ΟΡΜΟ ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΕΩΣ ΙΧΘΥΟΣΚΑΛΑ	Κατασκευή Ολοκλήρωση Κατασκευής Μαρτ. 02
	ΙΧΘΥΟΣΚΑΛΑ ΕΩΣ ΛΕΩΦ. ΣΧΙΣΤΟΥ	Μελέτη Κατασκευή Απρ. 02- Μαρ.04
7	ΛΕΩΦ. ΒΑΡΗΣ - ΚΟΡΩΠΙΟΥ	
	Χ.Θ. 0+000 (ΚΟΡΩΠΙ) - 7+000	Διαδικασία υποβολής προσφορών Κατασκευή Ιαν.02- Μαρ.04
	Χ.Θ. 7+000 - 12+000 (ΒΑΡΗ)	Προκήρυξη Κατασκευή Μαρτ. 02- Μαρ.04
8	ΚΥΚΛΟΦ. ΕΡΓΑ Ο.Α.Κ.Α.	Δημοπρασία Κατασκευή Δεκ. 01- Μαρ.04
9	ΟΔΙΚΕΣ ΣΥΝΔΕΣΕΙΣ ΙΠΠΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ	Προκήρυξη Κατασκευή Φεβ. 02- Ιουν.03
10	ΣΥΝΔΕΣΗ ΣΧΙΝΙΑ-ΡΙΖΑΡΙΟΥ	Προκήρυξη Κατασκευή Ιαν. 02- Μαρ.03
11	ΣΥΝΔΕΣΗ ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ	Προκήρυξη μελέτης Κατασκευή Μαρ. 02- Ιουν.03
12	ΣΥΝΔΕΣΗ ΝΙΚΑΙΑΣ	Μελέτη Κατασκευή Απρ. 02- Ιουν.03
13	ΟΔΙΚΕΣ ΣΥΝΔΕΣΕΙΣ ΣΚΟΠΕΥΤΗΡΙΟΥ	Μελέτη Κατασκευή Απρ. 02- Ιουν.03
14	ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΜΑΡΑΘΩΝΙΑΣ ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ	Μελέτη Κατασκευή Δεκ. 01- Δεκ.03
15	ΟΔΙΚΗ ΣΥΝΔΕΣΗ ΣΤΑΥΡΟΥ-ΡΑΦΗΝΑΣ	Προκήρυξη Κατασκευή Φεβ. 02- Μαρ.04
16	ΟΔΙΚΕΣ ΠΡΟΣΒΑΣΕΙΣ ΚΑΥΤΑΤΖΟΓΛΕΙΟΥ	Προκήρυξη Κατασκευή Ιαν. 02- Δεκ.03
17	ΟΔΙΚΕΣ ΠΡΟΣΒΑΣΕΙΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΒΟΛΟΥ	Προκήρυξη Κατασκευή Φεβ. 02- Ιαν.04
18	ΟΔΙΚΕΣ ΠΡΟΣΒΑΣΕΙΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΠΑΤΡΑΣ	Προκήρυξη Κατασκευή Ιαν. 02- Μαρ.04
19	ΟΔΙΚΕΣ ΠΡΟΣΒΑΣΕΙΣ ΠΑΓΚΡΗΤΙΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ	Προκήρυξη. Κατασκευή Φεβ. 02- Ιαν.04

ΕΡΓΑ ΣΤΑΘΕΡΗΣ ΤΡΟΧΙΑΣ ΑΡΜΟΛΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΕΧΩΔΕ

A/A	ΕΡΓΟ	ΣΤΑΔΙΟ ΕΞΕΛΙΞΗΣ / ΧΡΟΝΟΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ
1	ΕΠΕΚΤΑΣΕΙΣ ΜΕΤΡΟ	Κατασκευή Κατασκευή Αυγ. 01- Μαι.04

ΕΡΓΑ ΜΕΣΩΝ ΣΤΑΘΕΡΗΣ ΤΡΟΧΙΑΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΜΕ

A/A	ΕΡΓΟ	ΣΤΑΔΙΟ ΕΞΕΛΙΞΗΣ / ΧΡΟΝΟΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ
1	ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΓΡΑΜΜΗΣ ΜΕΤΡΟ 1 (ΗΣΑΠ)	Μελέτη Ολοκλήρωση Κατασκευής Δεκ. 03
2	ΠΡΟΑΣΤΙΑΚΟΣ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΣ	Διαδικασία υποβολής προσφορών Κατασκευή Ιαν. 02- Μαι.04
3	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΡΑΜ	Προκήρυξη Κατασκευή Νοε. 01- Μαι.04

Μελλοντικές δράσεις

• Έναρξη κατασκευής για 9 εγκαταστάσεις αρμοδιότητας της ΓΓΑ
• Έναρξη κατασκευής για 1 εγκατάσταση αρμοδιότητας του ΥΠΕΧΩΔΕ
• Ολοκλήρωση των μελετών για 4 από τα έργα αρμοδιότητας του ΥΠΕΧΩΔΕ
• Οριστικοποίηση προπονητικών χώρων και έργων αναβάθμισής τους.
• Ολοκλήρωση των μελετών για 17 από τα Οδικά έργα αρμοδιότητας του ΥΠΕΧΩΔΕ
• Έναρξη κατασκευής για 9 από τα Οδικά έργα αρμοδιότητας του ΥΠΕΧΩΔΕ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

5. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

5.1 Η ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ

Το 2004, συμβολίζει ένα ορόσημο για τον Ελληνισμό και την Ελλάδα. Είναι αναμφισβήτητη αλήθεια ότι οι μεγάλες προκλήσεις των καιρών και οι μεγάλες ιστορικές ευκαιρίες απαιτούν θετικές απαντήσεις, δημιουργική προσπάθεια, αφύπνιση, συμμετοχή, αλληλεγγύη και συστράτευση όλων των κοινωνικών και πολιτικών δυνάμεων, όλων πολιτών.

Έχουμε όλοι μας χρέος να αποδείξουμε ότι αξίζουμε και μπορούμε να σηματοδοτήσουμε την Ελλάδα της δημιουργίας, των ανοιχτών και μεγάλων οριζόντων. Την ισχυρή και σύγχρονη Ελλάδα, που μπορεί και πρέπει με την ανάπτυξή της, τις πρωτοβουλίες της, τον πολιτισμό και την ακτινοβολία της να παίξει ένα πρωταγωνιστικό και κυρίαρχο ρόλο στο «γίγνεσθαι» της Ευρώπης, των Βαλκανίων και της Μεσογείου.

Στην αρχή του 20ου αιώνα, η Αθήνα, ως σύγχρονη, ανθρώπινη και φωτεινή πόλη θα είναι να υποδεχθεί με ανοιχτή την αγκαλιά της τους πολίτες και τους αθλητές όλου του κόσμου σε μια ξεχωριστή, ειρηνική και φιλική συνάντηση όπου το πνεύμα, οι αρχές και οι αξίες του Ολυμπισμού θα αναβαπτιστούν στη χώρα της γέννησης και της καθιέρωσής τους.

Οι νέες γενιές και οι γενιές που έρχονται, είναι οι γενιές του 21^{ου} αιώνα, οι γενιές της Ολυμπιάδας, έχουν κάθε δικαίωμα να αγωνίζονται και να αισιοδοξούν, να

ονειρεύονται και να ελπίζουν τη δική τους σύγχρονη, ισχυρή και δημιουργική Ελλάδα, που θα είναι σημείο αναφοράς της Ευρώπης και του κόσμου όλου.

5.2 ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Οι Ο.Α του 2004 δημιούργησαν φιλόδοξα επιχειρηματικά σχέδια για τις δημόσιες υπηρεσίες. Η Ελληνική Κυβέρνηση υπέγραψε με τις διοικήσεις των ΕΛΤΑ, των αστικών συγκοινωνιών της Αθήνας, του ΟΣΕ, του ΗΣΑΠ, του ΟΤΕ, του ΗΛΠΑΠ και του ΕΘΕΛ, προγράμματα εξυγίανσης και επιχειρησιακά σχέδια για τον εκσυγχρονισμό των δημοσίων αυτών οργανισμών. Διαφορετικά αυτό μεταφράζεται σε επενδύσεις συνολικού ύψους 400 δις κατά την επόμενη πενταετία.

ΟΤΕ: Ο οργανισμός εκ των πραγμάτων τίθεται στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος, καθώς θα κληθεί να συμβάλει στη διαμόρφωση των τηλεπικοινωνιακών υποδομών όλων των νέων εγκαταστάσεων που θα συγκροτηθούν για τις ανάγκες της Ολυμπιάδας.

ΟΣΕ: Άμεση στόχευση του ΟΣΕ συναρτώμενη με την εξυπηρέτηση των επιβατών που θα προέρχονται από το αεροδρόμιο των Σπάτων είναι η υλοποίηση της σιδηροδρομικής σύνδεσης της Αθήνας με τα Σπάτα.

ΗΣΑΠ: Στον ηλεκτρικό επιχειρούν να αδράξουν την ευκαιρία των Ο.Α, προκειμένου να εξευρεθούν κονδύλια της τάξεως των 70 δις, ούτως ώστε να ανακαινισθεί πλήρως η υφιστάμενη γραμμή, αφού πέραν των άλλων αυτή θα σηκώσει το μεγάλο βάρος των μετακινήσεων από το στάδιο Ειρήνης και Φιλίας στο Ολυμπιακό στάδιο.

ΗΛΠΑΠ: Η ανανέωση των τρόλεϊ έχει ήδη δρομολογηθεί, όμως εξετάζεται και η περίπτωση υπογραφής option με τους αναδόχους για πρόσθετες αγορές, προκειμένου να ικανοποιηθούν οι αυξημένες επιβατικές ανάγκες της Ολυμπιάδας.

ΕΘΕΛ: Ο διευθύνων σύμβουλος της ΕΘΕΛ εκτιμά ότι η ανανέωση των λεωφορείων καθίσταται μετά την ανάληψη

της Ολυμπιάδας, επιτακτικότερη, ενώ υποστηρίζει ότι πρέπει να επεκταθεί η πολιτική κατασκευής νέων λεωφορειοδρόμων.

5.3 ΕΣΟΔΑ, ΕΞΟΔΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΟΦΕΛΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

Πρωτόγνωρους ρυθμούς ανάπτυξης, που θα φτάσουν το 4% του ΑΕΠ και θα προσεγγίσουν ακόμη και το 5% τα επόμενα χρόνια, θα γνωρίσει η ελληνική οικονομία μέχρι και το 2004.

Η κινητήρια δύναμη βρίσκεται στους πόρους του Β' και Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, που θα διατεθούν κατά κύριο λόγο στα μεγάλα έργα υποδομής και στην περιφερειακή ανάπτυξη αλλά και στην διοργάνωση της Ολυμπιάδας της Αθήνας, η οποία εκτός από την κίνηση των 600 δις που θα δημιουργήσει στην οικονομία, βελτιώνει θεαματικά το επιχειρηματικό κλίμα.

Σε αυτές τις πρώτες εκτιμήσεις έχει καταλήξει το οικονομικό επιτελείο της κυβέρνησης, η οποία μετά την ανάθεση των Ο.Α του 2004, παίρνει την υπόθεση της διοργάνωσης στα χέρια της με διπλό στόχο:

1. Την μεγιστοποίηση των πολιτικών οφελών και την προβολή της χώρας σε όλον τον κόσμο.
2. Την ελαχιστοποίηση του δημοσιονομικού κόστους που πιθανότατα θα έχει η Ολυμπιάδα στη διαδρομή των 7 επόμενων ετών. Η περίοδος αυτή συμπίπτει με την προσπάθεια της χώρας για την προσέγγιση των κριτηρίων της σύγκλισης (1999) και την είσοδό της στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση και το Ευρώ το 2002.

Πολλοί εκτιμούν ότι τα προβλεπόμενα έσοδα από πωλήσεις εισιτηρίων, χορηγίες – παροχές και λοταρία είναι υπερβολικά αισιόδοξα.

Τέλος, είναι γνωστό πόσο εύκολα, το τελικό κόστος των έργων υπερβαίνει κατά πολύ των προϋπολογισμό τους

και αυτό αποτελεί κανόνα για τη χώρα μας, όπου οι υπερβάσεις φτάνουν σε δυσθεώρητα ύψη ως ποσοστό του αρχικού κόστους. Οι αγώνες λοιπόν δεν αποκλείεται να αφήσουν ζημιά, που ορισμένοι εκτιμούν ότι μπορεί να φτάσει μέχρι και 1 τρις.

5.4 ΕΚΡΗΞΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣ

Η Αθήνα αναμένεται να ζήσει τα επόμενα χρόνια ένα «μπουμ» στην οικοδομή, ενώ πολύ σύντομα αναμένεται άνοδος των τιμών των ακινήτων στις περιοχές όπου θα γίνουν τα έργα της Ολυμπιάδας.

ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΟΦΕΛΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ

- 1. ΚΡΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ:** Αυξημένα έσοδα τα οποία θα ξεπεράσουν τα 400 δις. Πρόκειται για έσοδα ή μείωση άλλων δαπανών λόγω των αυξημένων εισπράξεων ΦΠΑ, αυξημένων φόρων εισοδήματος, μείωση των επιδομάτων ανεργίας κ.λ.π.
- 2. ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ:** Περίπου 2 εκατομμύρια διανυκτερεύσεις τουριστών κατά την περίοδο των αγώνων. Μόνο κατά το 2004 αναμένεται αύξηση του κύκλου εργασιών.
Πολλαπλάσια οφέλη από την προβολή της Ελλάδας στο Εξωτερικό, μέσω της καμπάνιας των Ο.Α.
Οφέλη στη μετά-Ολυμπιακή περίοδο από την αξιοποίηση των εγκαταστάσεων.
- 3. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ:** Δημιουργία 130.000 θέσεων εργασίας (μονίμων ή προσωρινών).
- 4. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ & ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ:** Αναμενόμενη και άμεση συνολική αύξηση του κύκλου εργασιών λόγω της αυξημένης ζήτησης προϊόντων για τα έργα και την προμήθεια του εξοπλισμού.
Προώθηση της εικόνας των επιχειρήσεων, μέσω της προβολής των Αγώνων και των χορηγών τους διεθνώς.
- 5. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ:** Απόκτηση νέων διεξόδων και τεχνογνωσίας μέσω της συμμετοχής σε έργα που συνδέονται

άμεσα με τους Αγώνες.

Οφέλη από την επιτάχυνση της υλοποίησης των δημοσίων έργων στην Αθήνα.

6. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ - ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ: Οι ολυμπιακοί αγώνες απαιτούν εξαιρετική υποδομή στους δυο αυτούς τομείς, προκειμένου να γίνει δυνατή η μετάδοση και η διαχείριση των αγώνων, αλλά και η παροχή σωστών υπηρεσιών στα εκατομμύρια των επισκεπτών. Η διεθνής εμπειρία λέει ότι η χώρα που αναλαμβάνει τη διοργάνωση των αγώνων πρέπει να βρεθεί στην κορυφή της τεχνολογίας για να πετυχει. Αναμένεται ότι θα επιταχυνθεί η διεύρυνση της ψηφιακής υποδομής των τηλεπικοινωνιών και η ανάπτυξη της κινητής τηλεφωνίας του Ο.Τ.Ε, θα προχωρήσει σύντομα η εγκατάσταση 20.000 παροχών δικτύου ISDN, θα ποντιστούν καλώδια οπτικών ινών στο Αιγαίο και το Ιόνιο και θα εγκατασταθεί σύστημα διαχείρισης ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Η χώρα θα αξιοποιήσει, για τη χρηματοδότηση των απαιτούμενων επενδύσεων, τους αντιστοίχους πόρους του ήδη εγκεκριμένου κοινοτικού πλαισίου στήριξης. Τα οφέλη για την Ελληνική οικονομία αναμένεται να είναι πράγματι τεραστία από την ανάπτυξη της σχετικής τεχνογνωσίας και την διάχυση σε πολλούς τομείς, όπως υπηρεσίες και το εμπόριο.

7. ΑΛΛΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ: Σημαντική αύξηση της ζήτησης για υπηρεσίες όπως Μεταφορών, Εμπορίου, υπηρεσίες Συμβούλου, Μεταφραστές κ.λ.π.

5.4.1 ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΘΕΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η διοργάνωση της Ολυμπιάδας του 2004 αποτελεί αναμφίβολα μία μεγάλη επιτυχία για τη χώρα μας, με γενικότερα οικονομικά οφέλη, κατά συνέπεια και για την τόνωση της απασχόλησης.

Τα μεγάλα έργα που γίνονται, η αύξηση του τουρισμού και η ανάπτυξη των υπηρεσιών σε συνδυασμό με τα αναπτυξιακά μέτρα για την περιφέρεια θα δώσουν

οποσδήποτε νέες θέσεις εργασίας. Ωστόσο, δεν θα πρέπει να δημιουργηθεί η εντύπωση ότι η Ολυμπιάδα θα λύσει το πρόβλημα της ανεργίας.

Ωστόσο, δεν θα πρέπει να δημιουργηθεί η εντύπωση πως η Ολυμπιάδα θα λύσει το πρόβλημα της ανεργίας και γενικότερα της απασχόλησης. Με δεδομένη την αυξημένη ανεργία στο Λεκανοπέδιο, η εισροή των άνεργων από όλη την Ελλάδα προς την Αθηνά θα είναι περιορισμένη ως αποτέλεσμα και της αναπτυξιακής πολιτικής που εφαρμόζεται ήδη για την απασχόληση στην περιφέρεια με στόχο να κρατήσει τον πληθυσμό στην ύπαιθρο. Το κλειδί για την καταπολέμηση της ανεργίας και την αύξηση της απασχόλησης είναι η ανάπτυξη και η εφαρμογή ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης.

Το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων θέτει σε εφαρμογή ένα νέο πρόγραμμα κατάρτισης ανθρώπινου δυναμικού για την απασχόλησή του στα μεγάλα τεχνικά έργα.

Στην πορεία εξετάζεται τη διαμόρφωση προγραμμάτων κατάρτισης σε έργα που συνδέονται με την διοργάνωση της Ολυμπιάδας.

Η τεχνογνωσία που θα αποκτήσουν οι επιχειρήσεις κατά τη συμμετοχή τους στα έργα οργάνωσης της Ολυμπιάδας θα είναι η βασική ωφέλεια για τη χώρα μας στο τομέα της απασχόλησης.

Η τεχνογνωσία που θα αποκτηθεί από τις επιχειρήσεις κατά την συμμετοχή τους στα έργα οργάνωσης της Ολυμπιάδας, καθώς και η κατάρτιση εργαζόμενων σε μοντέρνες ειδικότητες, θα είναι βασική ωφέλεια για την χώρα μας στον τομέα απασχόλησης.

Από την άλλη πλευρά, όσον αφορά τις 130.000 θέσεις εργασίας που έχει δηλώσει η Επιτροπή Διεκδίκησης ότι θα δημιουργηθούν, μία προσεκτική ματιά στη μελέτη της «ΟΜΙΚΡΟΝ-Οικονομικές μελέτες ΕΠΕ» που είχε την ευθύνη για τα οικονομικά στοιχεία, δείχνει ότι πρόκειται κυρίως για θέσεις ολίγων ημερών, όσο δηλαδή θα διαρκέσουν οι Ο.Α του 2004. Στον αριθμό αυτό περιλαμβάνονται και 40.000 εθελοντές που θα συνδράμουν

για την καλή διεξαγωγή των Αγώνων.

Συγκεκριμένα στη μελέτη της ΟΜΙΚΡΟΝ προβλέπονται:

- ❖ 85.000 θέσεις εργασίας που αφορούν την διαδικασία της διοργάνωσης, εκ των οποίων ώα 40.000 θα είναι εθελοντές. Πρόκειται για κριτές, αφέτες, απασχολούμενους στις τελετές, μεταφραστές, προσωπικό οργάνωσης, βοηθούς απόστολων, τις μεταφορές και στο μέρος της διοργάνωσης που σχετίζεται με τον πληροφοριακό τομέα των αγώνων. Δηλαδή, συλλογή στοιχείων, επεξεργασία, παραγωγή ενημερωτικού υλικού, τηλεοπτικού προγράμματος κ.λ.π.

Η συντριπτική πλειοψηφία αυτών των θέσεων δημιουργείται λίγο πριν από την έναρξη των αγώνων και τελειώνει λίγο μετά τη λήξη Οίης τελετής.

- ❖ 35.000 θέσεις για την ασφάλεια. Πρόκειται για θέσεις στις οποίες υπολογίζονται και οι αστυνομικοί της ΕΛΛΑΣ που θα απασχοληθούν και που έχουν το κύριο βάρος των υπηρεσιών ασφάλειας, συνεπικουρούμενοι και από μικρό αριθμό ιδιωτών. Και εδώ όλες οι θέσεις πέραν εκείνων που αφορούν τις πολιτιστικές εκδηλώσεις που θα γίνονται στα πλαίσια της Ολυμπιάδας από το 2001 έως το 2004, είναι θέσεις λίγων ημερών.

- ❖ 6000 θέσεις διοικητικού προσωπικού της Οργανωτικής Επιτροπής, οι οποίες έχουν αρχίσει από μόλις 30 το 1998, το 2000 ξεπέρασαν τις 150, ενώ το 2003 θα έχουν φτάσει τις 1000 και θα μηδενιστούν μετά το τέλος των αγώνων. Οι ειδικότητες που χρειάζονται είναι πολλές και μεταξύ αυτών μεγάλο μέρος είναι διοικητικό προσωπικό, μηχανικοί, οικονομολόγοι, μηχανολόγοι, διαφημιστές, δημοσιογράφοι, ειδικοί αθλητικών οργανώσεων, ειδικοί δημόσιων και διεθνών σχέσεων, καλλιτεχνες, κ.λ.π.

Αλλά και στην κατασκευή των έργων που θεωρούνται αποκλειστικά «Ολυμπιακά», (όχι, Δηλαδή, έργα όπως το

μέτρο, οι δρόμοι πρόσβασης στο ολυμπιακό χωριό και η διαμόρφωση του Φαληρικού Δέλτα, τα οποία θεωρούνται ως έργα που είχε ανάγκη η πόλη ανεξάρτητα από την τέλεση των αγώνων), Δηλαδή, για την κατασκευή του Ολυμπιακού χωριού, τις εγκαταστάσεις του Ιππόδρομου, την κατασκευή κέντρου Τύπου και μεταδόσεων, διαμορφώσεις και παρεμβάσεις σε διάφορα στάδια κ.λ.π., οι θέσεις εργασίας δεν μπορούν να θεωρηθούν θεαματικά υψηλές, αφού οι μελετητές της ΟΜΙΚΡΟΝ υπολογίζουν ότι θα απορροφήσουν περίπου 3000 ανθρωποέτη εργασίας.

Αντίθετα, μεγάλος θεωρείται ο αριθμός των εργαζόμενων που θα απασχοληθεί σε ένα «δευτερεύοντα» τομέα που έχει σχέση με την Ολυμπιάδα. 6500 ανθρωποέτη εργασίας θα απορροφηθούν στην έκδοση και κυκλοφορία των Ολυμπιακών νομισμάτων, λαχείων και γραμματόσημα.

5.4.2 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ – ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ 2004

Η χώρα μας και ειδικότερα η Αθήνα, στην προσπάθειά της να αναλάβει τη διοργάνωση των Ο.Α του 2004, επεξεργάστηκε και υιοθέτησε ένα πολύπλευρο σχέδιο δράσης για το περιβάλλον από το Σεπτέμβριο του 1996.

Η συγκρότηση και η εφαρμογή ενός τέτοιου σχεδίου δράσης απορρέει από τη σαφή σύλληψη, κατάρτιση και υιοθέτηση μιας συνολικής περιβαλλοντικής στρατηγικής, που έγινε σε συνεργασία με το ΥΠΕΧΩΔΕ και τον οργανισμό Αθήνας.

Η περιβαλλοντική στρατηγική συγκροτήθηκε στοχεύοντας σε δύο επίπεδα:

-Υπερκαλύψει των απαιτήσεων της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής για τα θέματα περιβάλλοντος.

-Δράση για την πραγματική βελτίωση του περιβάλλοντος, γεγονός που θα ενισχύει το κλίμα συναίνεσης με βάση τους πραγματικούς όρους κατάστασης του περιβάλλοντος.

Με αυτή τη στρατηγική η ΕΔΟΑ Αθήνα 2004 ανάθεσε

σε ομάδα Ελλήνων και ξένων ειδικών επιστημόνων να μελετήσουν την επίδραση των μεγάλων έργων στην εξέλιξη της ποιότητας αέρα στην Αθήνα ως το έτος 2004.

5.4.3 ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ & ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ

Η ανάληψη και η διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 από την χώρα μας, θα δώσει την ευκαιρία για βελτίωση των ήδη υπάρχοντων τομέων αλλά και την δημιουργία καινούργιων. Η Ελλάδα με την ανάληψη των αγώνων διαφημίστηκε σε όλο τον κόσμο. Αυτή την φορά όχι μόνο για την αρχαία της κληρονομιά αλλά για τις σύγχρονες δυνατότητες της ώστε να αναλάβει την διεξαγωγή των αγώνων. Πείσαμε ότι είμαστε ικανοί να φέρουμε εις πέρας μια τόσο δύσκολη – οικονομικά και οργανωτικά – αποστολή.

Ο ελληνικός αρχαίος πολιτισμός είναι γνωστός σε κάθε άνθρωπο πάνω στον πλανήτη. Η συμβολή της αρχέγονης κληρονομιάς στην πολιτιστική ταυτότητα της χώρας ήταν και παραμένει θεμελιακή.

Οι Ολυμπιακοί αγώνες προσφέρουν την ευκαιρία για διαφήμιση της σύγχρονης Ελλάδας. Η κύρια πηγή των εσόδων του Ελληνικού κράτους, ο τουρισμός θα ωφεληθεί πάρα πολύ από την προαβολή της χώρας κατά την διάρκεια της επταετίας και θα κορυφωθεί κατά την διεξαγωγή τους.

Ένας από τους πρώτους τομείς που θα υπάρξει μεγάλη βελτίωση, και στον οποίο πάσχει παραδοσιακά η Ελλάδα είναι η υποδομή.

Πρώτα απ' όλα έχουν εκσυγχρονιστεί οι πύλες εισόδου της χώρας με την κατασκευή του αεροδρομίου των Σπάτων, ενός από τα μεγαλύτερα και πιο σύγχρονα αεροδρόμια του κόσμου με δυνατότητα ασφαλούς εξυπηρέτησης των εκατομμυρίων επισκεπτών οι οποίοι θα φιλοξενηθούν μαζικά στη χώρας μας εκείνη την περίοδο. Ταυτόχρονα τα μεγάλα λιμάνια της χώρας οργανώνονται καλύτερα και εκσυγχρονίζονται με τα καλύτερα μέσα.

Ταυτόχρονα δημιουργούνται νέες υπερσύγχρονες οδικές αρτηρίες οι οποίες σε συνδυασμό με τον

επαναπροσδιορισμό του ρόλου των ταξί και των λεωφορείων θα δώσουν μια μεγάλη ανάσα στο κυκλοφοριακό πρόβλημα της Ελλάδας.

Παράλληλα η Ελλάδα προετοιμάζεται για την φιλοξενία ενός μεγάλου αριθμού επισκεπτών εκσυγχρονίζοντας τις ξενοδοχειακές μονάδες της και τις υπηρεσίες που προσφέρουν.

Τέλος, υπάρχει το πρόγραμμα ενοποίησης των αρχαιολογικών χώρων σε ένα ενιαίο και λειτουργικό σύνολο μέσα σε ένα ευρύτερο αρχαιολογικό πάρκο. Έτσι η προβολή της χώρας θα είναι πιο κερδισμένη και αυτό γιατί ένα μήνα περίπου οι οθόνες όλου του κόσμου θα «δείχνουν» Ελλάδα σε μια περίοδο μάλιστα όπου όλη η γη, με σωστή τηλεοπτική - και όχι μόνο - εκμετάλλευση της χώρας μας, θα αντιλαμβάνεται το νόημα των διακοπών στην Ελλάδα. Μια διαφημιστική καμπάνια που όμοιά της δεν πρόκειται να επαναληφθεί.

5.4.4 « ΑΘΗΝΑ 2004» ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟΣ ΧΡΗΣΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ 3PL & «TRANSPORTATION»

Οι Ολυμπιακοί αγώνες αποτελούν πάντοτε ένα εξαιρετικό γεγονός για την παγκόσμια κοινωνία κι ακόμη περισσότερο για την διοργανώτρια χώρα. Για την Ελλάδα η διοργάνωση τους θα αποτελέσει ένα ιδιαίτερης σημασίας γεγονός για την πορεία στην 3^η χιλιετία που διανύουμε.

Πέρα από την εθνική περηφάνια για την ανάληψη της Ολυμπιάδας είναι και η οικονομική διάσταση των αγώνων. Σε συνδυασμό με την ένταξη της χώρας μας στην ΟΝΕ και την αξιοποίηση του Γ' Κοινοτικού πλαισίου Στήριξης αποτελούν εφελτήριο ανάπτυξης για την Ελλάδα. Υπάρχουν ελάχιστα γεγονότα στον κόσμο, όπως η Ολυμπιάδα, τα οποία προσφέρουν στον επιχειρηματικό κόσμο μιας χώρας τόσο μεγάλο εύρος ευκαιριών.

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες θα δώσουν την ευκαιρία στις ελληνικές επιχειρήσεις να πείσουν την διεθνή οικονομική κοινότητα για την ανταγωνιστικότητά τους, την

ποιότητα και την αξιοπιστία των παρεχόμενων υπηρεσιών και να βελτιώσουν τη θέση τους στη διεθνή αγορά. Οι ελληνικές επιχειρήσεις έχουν την μοναδική ευκαιρία να κατακτήσουν το δικό τους μετάλλιο με την αναδιάρθρωση, τον εκσυγχρονισμό και την προώθηση της δημιουργικότητας τους. Είναι μοναδική ευκαιρία για τις ελληνικές επιχειρήσεις να αποκομίσουν ταυτόχρονα οικονομικά οφέλη, κύρος και ανεκτίμητη εμπειρία.

Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, οι Ολυμπιακοί Αγώνες, πέρα από ένα κορυφαίο αθλητικό γεγονός είναι και μια πολυδιάστατη οικονομική πρόκληση, με την έννοια ότι τα συνολικά ποσά που κάθε φορά που απαιτούνται για την προετοιμασία και οργάνωση των διάφορων αθλητικών εκδηλώσεων, εισρέουν τελικά στα ταμεία των επιχειρήσεων που θα κληθούν να κατασκευάσουν τα απαραίτητα έργα, να προμηθεύσουν τα απαραίτητα αγαθά και να εκτελέσουν τις απαραίτητες υπηρεσίες.

Ο ρόλος των εγχώριων εταιριών και επιχειρήσεων

Θεμιτή επιθυμία και στόχος, περισσότερος ή λιγότερος φανερός, κάθε χώρας που διοργανώνει Ολυμπιακούς Αγώνες είναι ευρύτερη δυνατή συμμετοχή εθνικών επιχειρήσεων στα έργα, στις προμήθειες Αγάθων και υπηρεσιών, γιατί με τον τρόπο αυτό οι προϋποθέσεις για την δημιουργία νέων υγιών επιχειρήσεων διευρύνονται, τα φορολογικά έσοδα του κράτους μεγαλώνουν, οι θέσεις εργασίας πολλαπλασιάζονται και γενικότερα η οικονομική δραστηριότητα αναπτύσσεται ταχύτερα.

Με δεδομένο ότι οι επιχειρήσεις που τελικά επιλέγονται, με διαδικασίες διαφανείς και αδιάβλητες, είναι κατά τεκμήριο οι πιο ανταγωνιστικές σε παγκόσμιο επίπεδο, η επιθυμία όλων μας, να αξιοποιήσει η ελληνική επιχειρηματική κοινότητα και ειδικότερα οι εταιρείες Εφοδιασμού και Μεταφορών, κατά τον καλύτερο τρόπο τις ευκαιρίες που δημιουργεί τέλεση στη χώρα μας των 25^{ων} Ολυμπιακών Αγώνων, δεν είναι εύκολη πράξη. Απαιτεί συστηματική προεργασία και στενή συνεργασία των

εμπλεκομένων φορέων εκ μέρους των επιχειρήσεων.

Η Οργανωτική Επιτροπή Ολυμπιακών Αγώνων «Αθηνά 2004» έχει αναλάβει το οργανωτικό μέρος της διενέργειας των Ολυμπιακών Αγώνων στη χώρα μας, που αφορά ειδικότερα την προετοιμασία και τέλεση των αγώνων σε αντιδιαστολή με το κατασκευαστικό μέρος του έργου, το οποίο έχουν αναλάβει διάφοροι Δημόσιοι Φορείς. Το έργο της «Αθήνας 2004» είναι πολυσύνθετο, πολυδιάστατο και υψηλών κεφαλαιακών απαιτήσεων, οι οποίες προϋπολογίζονται στο επίπεδο των 585δισ. Δρ.

Η φύση, η διάρθρωση και το μέγεθος των προγραμμάτων αυτών συνεπάγονται ένα πλήθος κατηγοριών δαπανών σε αγαθά (αναλώσιμα και πάγιο εξοπλισμό και υπηρεσίες, που αφορούν τομείς τόσο της παραδοσιακής οικονομίας όσο και των νέων τεχνολογιών. Η πραγματοποίηση του πολυδιάστατου αυτού έργου προϋποθέτει την έμπρακτη κινητοποίηση και συμμετοχή των ελληνικών επιχειρήσεων κάθε μεγέθους για την επίτευξη του έργου, μέσα στο πλαίσιο των προβλεπόμενων κανονισμών και διαδικασιών ανάθεσης υπηρεσιών – μελετών και προμήθειας αγαθών.

Υπολογίζεται ότι η Αθήνα θα φιλοξενήσει 18.000 αθλητές και συνοδούς και 20.000 διαπιστευμένους εκπροσώπους μέσω μαζικής ενημέρωσης (Τύπος και Τηλεόραση). Το επίσημο πρόγραμμα των αγώνων θα διαρκέσει 17 ημέρες για τους Ολυμπιακούς και άλλες τόσες για τους Παραολυμπιακούς, περιλαμβάνει 28 αθλήματα, σε 38 αγωνιστικούς χώρους, πλέον των ποδοσφαιρικών σταδίων του Ηρακλείου Κρήτης, Βόλου, Θεσσαλονίκης και Πάτρας και του πλήθους των προπονητικών χωρών σε όλη την Ελλάδα. Οι υπηρεσίες που θα παρασχεθούν χωρίς κόστος για τους διαπιστευμένους αθλητές και συνοδούς κατά την διάρκεια των Αγώνων, περιλαμβάνουν διαμονή, διατροφή, ασφάλεια ιατρική περίθαλψη και μεταφορά, συμπεριλαμβανομένης και της αεροπορικής μεταφοράς αυτών από και προς τις χώρες τους (σύμφωνα με την δέσμευση της Επιτροπής Διεκδίκησης).

Το μόνιμο προσωπικό της «Αθήνας 2004» προβλέπεται

να ανέλθει το 2004 σε περίπου 3.600 εργαζόμενους. Επιπρόσθετα, υπολογίζεται ότι κατά την διάρκεια των αγώνων, θα παρασχεθεί εθελοντική εργασία από 60.000 εθελοντές, για τους οποίους έχουν κοστολογηθεί δαπάνες διατροφής, ένδυσης, μεταφοράς, εκπαίδευσης και ασφάλισης.

Υλικά για την μεταφορά και αποθήκευση

Η μερίδα του λέοντος του ενδεικτικού προϋπολογισμού ανήκει στις δαπάνες τεχνολογίας. Δεύτερη μεγάλη μερίδα δαπανών, όχι λιγότερο σημαντική από την πρώτη, είναι

Αυτής της Ολυμπιακής Εναρμόνισης όλων των αθλητικών και άλλων χωρών που θα χρησιμοποιηθούν για την διεξαγωγή των αγώνων ύψους περίπου 70 δις. Δρ. Επόμενη στη σειρά έρχεται η δαπάνη για την διατροφή όλων των προσκεκλημένων, της τάξεως των 45 δις. Δρ. Υπολογίζεται να συμμετάσχουν περίπου 18.000 αθλητές και επίσημοι συνοδοί, περίπου 4.000 διαιτητές και κριτές, περίπου 10.000 μέλη Ολυμπιακής οικογένειας, 20.000 δημοσιογράφοι και περίπου 150.000 εργαζόμενοι κατά την περίοδο των αγώνων, εκ των οποίων περίπου 60.000 εθελοντές. Οι δαπάνες σε οπτικοακουστικό εξοπλισμό για την μετάδοση των αγώνων ανέρχονται σε περίπου 16,5 δις. Δρ. Η επίπλωση για τον εξοπλισμό του Ολυμπιακού χωριού περίπου 8,5 δις δρχ. Ο ειδικός εξοπλισμός αθλημάτων θα είναι ύψους περίπου 6 δις δρχ.

Όλα τα ανωτέρω αγαθά θα πρέπει να παραληφθούν, να καταγράφουν, να αποθηκευθούν για μικρά ή μεγάλα χρονικά διαστήματα, να μεταφερθούν στους χώρους των αθλοπαιδιών ή στους λοιπούς χώρους που θα χρησιμοποιηθούν, να εγκατασταθούν, καθώς και να συγκεντρωθούν μετά το πέρας των εκδηλώσεων, να αποθηκευθούν ή να επιστραφούν στους ιδιοκτήτες τους. Οι υπηρεσίες αυτές είναι υπηρεσίες Εφοδιασμού που θα κληθούν να παράσχουν ελληνικές εταιρίες κατά και μετά την λήξη των Ολυμπιακών και Παραολυμπιακών Αγώνων. Το έργο της διοργάνωσης των Ολυμπιακών Αγώνων περιλαμβάνει σημαντικό αριθμό υπηρεσιών σε θέματα 3PL Μεταφορών. Έχει όμως και

αρκετές ιδιαιτερότητες :

- ◆ Το σημείο αιχμής, το χρονικό διάστημα κατά την διάρκεια του οποίου θα καταναλωθεί το μεγαλύτερο μέρος των υπηρεσιών αυτών, είναι περιορισμένο χρονικά σε λίγες μέρες.
- ◆ Η ζήτηση των υπηρεσιών αυτών δεν μπορεί να έχει συνέχεια.
- ◆ Για λόγους τόσο εθνικούς όσο και καθαρά επιχειρηματικούς, η ποιότητα των υπηρεσιών θα πρέπει να είναι άριστη. Διαφορετικά το κύρος της χώρας και η φήμη του παραγωγικού μας δυναμικού θα πληγούν ανεπανόρθωτα.

Κάτω από αυτές τις συνθήκες δυο σημεία χρειάζονται ιδιαίτερη επισήμανση:

- ◆ Καθοριστικό στοιχείο για την ευρύτερη δυνατή αξιοποίηση των ελληνικών επιχειρήσεων του κλάδου εφοδιασμού στην κάλυψη των αναγκών των προσεχών Ολυμπιακών αγώνων είναι η έγκαιρη, έγκυρη και αναλυτική πληροφόρηση. Η Διεύθυνση Πληροφοριών και Εφοδιασμού ως υπεύθυνη για όλες τις Προμήθειες Αγάθων και Υπηρεσιών οι οποίες χρειάζονται κατά την διάρκεια της διοργάνωσης και της εκτέλεσης των Ολυμπιακών και Παραολυμπιακών Αγώνων, όπως επίσης για την παραλαβή, αποθήκευση, μεταφορά, διανομή, εγκατάσταση, παρακολούθηση και επανάκτηση όλων των Αγάθων και υπηρεσιών που θα χρειασθούν θα αποτελέσει το βασικό σημείο πληροφόρησης σχετικά με τις ανάγκες σε υπηρεσίες Εφοδιασμού και το σχετικό προγραμματισμό τους.
- ◆ Κρίσιμο ρόλο στην πληρέστερη αξιοποίηση των επιχειρηματικών ευκαιριών που δημιουργούν οι προσεχείς Ολυμπιακοί Αγώνες, στον κλάδο του Εφοδιασμού, θα παίξουν οι συνεργασίες πάσης μορφής των ελληνικών επιχειρήσεων με άλλες ελληνικές ή ξένες επιχειρήσεις. Χωρίς τις συνεργασίες αυτές το ελληνικό δυναμικό, λόγω

μεγέθους, θα υποσκελισθεί από τα μεγαθήρια, παρά τα σοβαρά συγκριτικά πλεονεκτήματα που διαθέτει. Οι συνεργασίες αυτές, εξάλλου μπορεί να αποτελέσουν και την αφετηρία μιας μονιμότερης κοινής πορείας για την κατάκτηση των διεθνών αγορών

5.4.5 ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ

Περίπου 6.000 οδηγούς, επαγγελματίες και εθελοντές, για τις ανάγκες των Ολυμπιακών Μεταφορών με Ι.Χ αυτοκίνητα αναζητεί η ΑΘΗΝΑ 2004.

Σύμφωνα με το σχεδιασμό της Διεύθυνσης Τομέα Στόλου Αυτοκινήτων, για τις μετακινήσεις των επίσημων (VIP) και των μελών της Ολυμπιακής Οικογένειας, συνολικά 5.460 άτομα, θα απαιτηθούν 2.300 Ι.Χ αυτοκίνητα και 5.000 οδηγοί ενώ αλλά 600 Ι.Χ και 1.000 οδηγοί θα διατεθούν στις εθνικές αθλητικές αποστολές για να χρησιμοποιηθούν κατά την κρίση των αρχηγών τους (π.χ. για μεμονωμένες μετακινήσεις προς τα προπονητικά κέντρα, τις ανάγκες μετακινήσεων εκπροσωπών των αποστολών κ.λ.π.).

Πάντα κατά τον σχεδιασμό και σε συνάρτηση με το συμβόλαιο ανάληψης της διοργάνωσης που έχει υπογράψει η ΑΘΗΝΑ 2004 με την ΔΟΕ, οι περίπου 1.260 επίσημοι, θα έχουν στη διάθεση τους καθ' όλο το 24ωρο Ι.Χ αυτοκίνητο και για κάθε μετακίνηση τους, ενώ οι υπόλοιποι 4.200 διαπιστευμένοι επίσημοι, θα έχουν στην διάθεση τους καθ' όλο το 24ωρο, και μόνο για μετακινήσεις από και προς τις Ολυμπιακές εγκαταστάσεις (αθλητικές και ορισμένες μη αθλητικές)

Αντιστοίχως για τους Παραολυμπιακούς αγώνες θα απαιτηθούν 1.600 Ι.Χ αυτοκίνητα και 3.000 οδηγοί, για την μεταφορά των 2.660 μελών της Παραολυμπιακής οικογένειας.

Ευνόητο είναι ότι στην περίπτωση αυτή ότι τα οχήματα που θα χρησιμοποιηθούν θα πρέπει να είναι κατάλληλα και

για τις μετακινήσεις ατόμων με αναπηρία.

Προκείμενου να εξασφαλιστούν συνολικά 6.000 οδηγοί Ι.Χ των Ολυμπιακών και Παραολυμπιακών αγώνων, στελέχη της ΑΘΗΝΑΣ 2004 έχουν ξεκινήσει ένα κύκλο ενημερωτικών συναντήσεων με τους συλλογικούς φορείς των ιδιοκτητών και οδηγών ταξί, από τους οποίους και θα αντληθεί η συντριπτική πλειοψηφία των επαγγελματιών οδηγών που θα χρησιμοποιηθούν στις μεμονωμένες μετακινήσεις της Ολυμπιακής οικογένειας.

Εκπαίδευση και όχι μόνο...

Για τους επαγγελματίες οδηγούς προβλέπεται, εκτός από την διάθεση στολής και διατροφής, μια αντιμισθία, το ύψος της οποίας θα καθοριστεί σε συνεργασία με τους συλλογικούς των ιδιοκτητών και οδηγών ταξί.

Παράλληλα, στελέχη των γενικών Διευθύνσεων Μεταφορών και Εθελοντισμού συνεργάζονται προκείμενου να καταγράψουν με κάθε λεπτομέρεια τις προϋποθέσεις που θα τεθούν για όσους θα εκδηλώσουν ενδιαφέρον να προσφέρουν εθελοντική εργασία ως οδηγοί Ι.Χ της ΑΘΗΝΑΣ 2004 και για τις μετακινήσεις της Ολυμπιακής Οικογένειας.

Όλοι οι οδηγοί των Ολυμπιακών και Παραολυμπιακών Αγώνων υποχρεωτικώς θα παρακολουθήσουν ειδική ταχύρυθμη εκπαίδευση, κυρίως για την απόκτηση βασικών γνώσεων ξένης γλώσσας, συμπεριφοράς ειδικών απαιτήσεων της «Ολυμπιακής οδήγησης», όπως επίσης και γνώσεων περί της ιστορίας και των πολιτιστικών στοιχείων της χώρας των Ολυμπιακών Αγώνων και των αγωνισμάτων, αλλά και του Παγκόσμιου Ολυμπιακού κινήματος.

Προς το σκοπό αυτό, η ΑΘΗΝΑ 2004 σχεδιάζει ειδικά ταχύρυθμα προγράμματα, στα οποία θα διδάξουν εκπαιδευμένοι καθηγητές.

Αυστηρά μέτρα κυκλοφορίας

Τα σημερινά κυκλοφοριακά εμφράγματα της Αθηνάς θα νοσταλγήσουν όσοι τελικά επιλέξουν να μείνουν στην πόλη κατά την διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων τον Αύγουστο του 2004. Τα μέτρα που έχουν αποφασίσει να λάβουν κυβέρνηση και Οργανωτική Επιτροπή των Ολυμπιακών αγώνων για το κυκλοφοριακό θα είναι «σκληρά» και ιδιαίτερα αυστηρά για τους οδηγούς. Έτσι μεταξύ των άλλων προβλέπεται πλήρης απαγόρευσης της στάθμευσης σε όλο το Ολυμπιακό Οδικό Δίκτυο, αποκλειστικές λωρίδες για την μετακίνηση της Ολυμπιακής Οικογένειας, κατάργηση των κάθετων δρόμων στις κεντρικές λεωφόρους και η τροφοδοσία της πόλης να γίνεται κατά την διάρκεια της νύχτας.

Σύμφωνα με το Επιχειρησιακό Σχέδιο της Γενικής Διεύθυνσης Μεταφορών του «2004» για το Ολυμπιακό Μοντέλο Μεταφορών προβλέπεται ο τριπλασιασμός της επιβατικής κίνησης στα Δημόσια Μέσα Μαζικής Μεταφοράς λόγω των Ολυμπιακών μετακινήσεων, με δεδομένο ότι δεν θα επιτραπεί στους θεατές η πρόσβαση στις Ολυμπιακές εγκαταστάσεις με Ι.Χ.

Η απόφαση αυτή οδηγεί αυτόματα στον τριπλασιασμό της επιβατικής κίνησης στα Δημόσια Μέσα μεταφοράς, συγκριτικά με την κανονική λειτουργία της πόλης το καλοκαίρι.

Πάντως οι Αθηναίοι που τελικά θα ακούσουν την προτροπή του κ. Όσβαλντ και μείνουν στην Αθήνα την περίοδο των αγώνων θα πρέπει να γνωρίζουν τα εξής:

Θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στις μετακινήσεις της Ολυμπιακής Οικογένειας με την παραχώρηση προτεραιότητας πάνω στο Ολυμπιακό Οδικό Δίκτυο, με χρήση ειδικών λωρίδων, δημιουργία « πράσινου κύματος » μέσω σηματοδότησης , με όλα τα παρεπόμενα από αυτή την πολιτική, μεγάλος κυκλοφοριακός φόρτος στις πληρέστερες οδούς, προσωρινό κλείσιμο κάθετων δρόμων, άμεση απομάκρυνση αυτοκινήτων έχουν σταθμεύσει παράνομα κ.α. Το ίδιο σχέδιο θα ακολουθήσει και για τις μετακινήσεις των

θεατών με τα δημόσια μέσα μεταφοράς προς τις Ολυμπιακές εγκαταστάσεις. Οι αποκλειστικές λωρίδες για την Ολυμπιακή Οικογένεια θα μετατραπούν και σε αποκλειστικούς δρόμους στις περιοχές κοντά στις Ολυμπιακές εγκαταστάσεις.

Προτεραιότητα θα δοθεί ακόμα στα οχήματα έκτακτων αναγκών, όπως το ΕΚΑΒ και της Πυροσβεστικής, ενώ θα ληφθούν και τα απαραίτητα μέτρα ώστε τα οχήματα τροφοδοσίας της πόλης να μην παρεμποδίζουν την κυκλοφορία των Ολυμπιακών οχημάτων.

Το Επιχειρησιακό Σχέδιο του «2004» επισημαίνεται πως πολλά από τα κυκλοφοριακά προβλήματα παρατηρούνται και από την ανεπαρκή συντήρηση του εξοπλισμού του οδικού δικτύου (οδόστρωμα, σήμανση, φωτισμός, στηθαία κ.λ.π.) και για τον λόγο αυτό απαιτείται η υλοποίηση ολοκληρωμένου σχεδίου του οδικού εξοπλισμού.

Στην κατεύθυνση βελτίωσης του Οδικού Δικτύου θα λειτουργήσουν δυο μέτρα : Κατά μήκος των αυτοκινητόδρομων ελεύθερης κυκλοφορίας (Λεωφ. Κηφισού, Αττική Οδός, Λεωφ. Συγγρού) θα δοθεί έμφαση στην βελτίωση της σήμανσης και στη χρήση αποκλειστικών λωρίδων για την κίνηση των οχημάτων της Ολυμπιακής Οικογένειας και των δημόσιων μέσων μεταφοράς.

Στους υπόλοιπους βασικούς άξονες του Ολυμπιακού Οδικού Δικτύου τα μέτρα στόχο θα έχουν τη μείωση των καθυστερήσεων στους κόμβους (βελτίωση της σήμανσης, κατάργηση των αριστερών στροφών κ.α.).

Ιδιαίτερη μέριμνα θα δοθεί στην πολιτική στάθμευση που πρέπει να εφαρμοστεί κατά την διάρκεια των Αγώνων. Οι Αθηναίοι θα πρέπει να γνωρίζουν ότι θα επιβληθεί η πλήρης απαγόρευση της στάθμευσης σε όλο το μήκος του Πρωτεύοντος και Δευτερεύοντος Οδικού δικτύου.

Ακόμη θα εξετασθεί κατά τη περίπτωση η επιβολή απαγορεύσεων της στάθμευσης για ορισμένα μόνο χρονικά διαστήματα της ημέρας, όπου είναι δυνατόν, ώστε να επιβαρύνεται χωρίς λόγο η λειτουργία της πόλης. Για τον λόγο αυτό και με την αλλαγή του νομικού πλαισίου ο εφοδιασμός της πόλης και όλες οι συναφείς δραστηριότητες θα πρέπει να γίνονται αποκλειστικά κατά την διάρκεια των

νυχτερινών ωρών (00:00 έως 07:00). Επίσης θα εξετασθεί και η περίπτωση αναστολής όλων των κατασκευαστικών δραστηριοτήτων κατά την διάρκεια των Αγώνων.

Ιδιαίτερη βαρύτητα θα δοθεί στην αστυνόμευση των Ολυμπιακών Λωρίδων στις οποίες θα επιβάλλεται η άμεση απομάκρυνση των παρανομούντων οχημάτων με γερανοφόρα οχήματα της τροχαίας και του ΟΑΣΑ.

Πληροφόρηση και προβλήματα

Ιδιαίτερη βαρύτητα θα δοθεί στη βελτίωση πληροφοριακής σήμανσης της πόλης. Έτσι θα γίνει τοποθέτηση «εναέριων» πινακίδων σε πλαίσια κυρίως πριν τους ανισόπεδους κόμβους. τοποθέτηση σήμανσης σε εναέριες πινακίδες που να οδηγεί προς τα βασικότερα σημεία με «Ολυμπιακό ενδιαφέρον», ενώ τα μηνύματα θα είναι απλά και σαφή και θα σχετίζονται με τις πληροφορίες που παίρνουν οι χρηστές από άλλες πηγές, όπως τουριστικούς χάρτες, τουριστικούς οδηγούς κ.λ.π.

Θα υπάρχουν ακόμη πινακίδες με μεταβλητά μηνύματα για την καθοδήγηση των οδηγών σε πραγματικό χρόνο, αλλά και η τοποθέτηση σήμανσης για την καθοδήγηση των πεζών. Οι πινακίδες θα είναι καλυμμένες πριν την εφαρμογή των ρυθμίσεων και θα αποκαλυφθούν ταυτόχρονα με τις νέες ρυθμίσεις για την κυκλοφορία. ταυτόχρονα θα απομακρυνθούν όλες οι παράνομες διαφημιστικές πινακίδες που προκαλούν σύγχυση σε οδηγούς και πεζούς.

Σύμφωνα με τις προβλέψεις, προβληματικά εκτιμώνται τμήματα οδών, καθώς ο κυκλοφοριακός φόρτος θα προσεγγίζει και θα υπερβαίνει τη χωρητικότητα δρόμων, όπως στη Λ. Κηφισού, στον άξονα της Λ. Κηφισίας και Λ. Καλλιρρόης, στη Σπύρου Λούη από την κίνηση των οχημάτων της Ολυμπιακής οικογένειας, στη Λ. Τροχιοδρόμων, στη Λ. Καποδιστρίου, στη Λ. Βάρης – Κορωπίου, στη Λ. Μεσογείων (από το τμήμα Αμπελοκήπων έως το υπουργείο Άμυνας), στη Λ. Λαυρίου.

Στο πλαίσιο αυτό το επιχειρησιακό Σχέδιο προτείνει να εξετασθούν εναλλακτικά σενάρια διαχείριση της

κυκλοφορίας με ρύθμιση προγραμμάτων σηματοδότησης, μονοδρομήσεις, θέσπιση ειδικών λωρίδων κυκλοφορίας για άξονες, οι οποίοι εμφανίζονται προβληματικοί και για τους οποίους δεν υπάρχει σχέδιο βελτίωσης της υποδομής μέχρι το 2004.

5.5 ΧΟΡΗΓΙΕΣ & ΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥΣ

Η εμπορευματοποίηση του αθλητισμού, δηλαδή η παρέμβαση οικονομικών και εμπορικών παραγόντων στο αθλητικό φαινόμενο, οδηγεί σε πολλαπλασιασμό των νομικών πράξεων μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών, που είναι βασικά ο αθλητής υψηλών επιδόσεων ή ο επαγγελματίας αθλητής και ο εργοδότης του, ή εκείνος που οργανώνει την εκδήλωση.

Τα συμβόλαια γίνονται επίσης για να ρυθμιστούν οι λεπτομέρειες της οργάνωσης της εκδήλωσης ή του θεάματος και ο τρόπος που θα χρησιμοποιηθεί από τις εταιρίες, οι οποίες αναζητούν στον αθλητισμό, όπως και αλλού, διαφημιστικό χώρο.

Ο κορυφαίος αθλητής αποτελεί το αντικείμενο χορηγίας που του εξασφαλίζει εισόδημα σε αντάλλαγμα για τη χρήση της αθλητικής του φήμης και των επιδόσεων του.

Χορηγία σημαίνει τη σύμβαση με την οποία ένα συμβαλλόμενο μέρος, χορηγός, παρέχει μια υπηρεσία που εκτιμάται σε χρήμα, και ο άλλος συμβαλλόμενος, ο χορηγούμενος προσφέρει μέσα επικοινωνίας που προκύπτουν από την αθλητική του δραστηριότητα. Η σύμβαση εξ' αλλού έχει συχνά ως σκοπό την προώθηση του αθλητισμού. Οι παροχές είναι αμοιβαίες, πρόκειται για αμοτεροβαρή σύμβαση. Ως παροχές μπορούν να θεωρηθούν:

Α. τα κονδύλια που υπόσχεται σε αντάλλαγμα για αθλητικές παροχές, με άμεση ή έμμεση οικονομική παρέμβαση ή εγγύηση για ενδεχόμενα ελλείμματα εκμετάλλευσης,

Β. υλικές, άμεσες ή έμμεσες παροχές,

Γ. διάθεση χωρών, υλικού εξοπλισμού,

Δ. διοικητική και οργανωτική υποστήριξη, συμβουλές παροχή υπηρεσιών,

Ε. υπηρεσίες επικοινωνίας.

Ο χορηγούμενος προσφέρει τις ακόλουθες παροχές:

Α. προβολή δια των μέσων επικοινωνίας (τοποθέτηση του ονόματος και του σήματος του χορηγού στο ρουχισμό, χρήση του ονόματος του χορηγού για προβολή και διαφήμιση)

Β. κάλυψη του διαφημιστικού χώρου

Γ. προβολή των πωλήσεων (παρουσία στα στάδια, στα διαφημιστικά φυλλάδια)

Δ. δικαιώματα επί των πωλήσεων (αποκλειστικότητα)

Ε. χρήση του ονόματος και της εικόνας του στα μέσα ενημέρωσης.

Μεταξύ των χορηγών βρίσκουμε τις μεγάλες εμπορικές επιχειρήσεις και η Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή δεν ήταν η τελευταία που συνήψε τέτοιες συμβάσεις. Έχει συμβληθεί με πολλές εταιρίες οι οποίες στα πλαίσια της Ολυμπιάδας, συμμετέχουν πρακτικά και νομικά στην τέλεση των Αγώνων.

Βρίσκουμε μεγάλες διεθνείς και πολυεθνικές εταιρίες. Οι χορηγοί που έχουν επιλέγει από τη ΔΟΕ για το 2004 και που έχουν υπογράψει μαζί της τη σχετική σύμβαση, μέσω μιας εταιρίας μάρκετινγκ είναι οι εξής:

-Coca Cola

-Kodak

-Panasonic

-Visa

-Philips

-Δέλτα

-Φάγε

-Cosmote

Γενικά μεταξύ των χορηγών βρίσκουμε επίσης:

-τουλάχιστον μια εταιρία αθλητικού εξοπλισμού συχνά την Adidas,

-ένα γραφείο ταξιδιών.

Ένα από τα χαρακτηριστικά της σύμβασης χορηγίας είναι η αποκλειστικότητα που παραχωρεί ο χορηγούμενος σε κάθε τομέα δραστηριότητας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

6. Η ΑΝΤΙΘΕΤΗ ΑΠΟΨΗ

Η ενδεχόμενη διεξαγωγή της Ολυμπιάδας του 2004 στην Αθηνά θέτει επί τάπητος μια σειρά σοβαρά ζητήματα που σχετίζονται με το περιβάλλον και την οργάνωση του χώρου στην Αττική. Ζητήματα που σχετίζονται με την οικονομία και τον πολιτισμό. Με τα συμφέροντα και τις ιδεολογίες. Με τη σχέση της πρωτεύουσας και της ελληνικής επαρχίας. Με τη θέση της χώρας μας στην ευρύτερη περιοχή. Με την ένταξη της χώρας μας στον διεθνή καταμερισμό.

Στα πλαίσια αυτού του κειμένου, θα σταθούμε στα ζητήματα που έχουν σχέση με την οργάνωση του χώρου της Αττικής μέσα στον οποίο θα διεξαχθούν, ενδεχομένως οι Ολυμπιακοί Αγώνες του 2004. Του ιστορικού χώρου, του αρχιτεκτονικού χώρου, του κοινωνικού χώρου.

6.1 ΚΕΡΔΗ Η ΖΗΜΙΕΣ

Κέρδη ή ζημιές: Η επιτροπή διεκδίκησης παρουσιάζει προϋπολογισμό με έσοδα και έξοδα ισοσκελισμένα στο ύψος του 1, 89 δις δολαρίων. Είναι όμως δυνατόν τα έσοδα να είναι μικρότερα και τα έξοδα μεγαλύτερα όπως υποστηρίζουν πολλοί:

Έσοδα: πολλοί εκτιμούν ότι τα προβλεπόμενα έσοδα από πωλήσεις εισιτηρίων, χορηγίες – παροχές και λοταρία είναι υπερβολικά αισιόδοξα.

Έξοδα: Είναι γνωστό πόσο εύκολα διεθνώς το τελικό κόστος υπερβαίνει κατά πολύ τον προϋπολογισμό τους και αυτό είναι κανόνας στη χώρα μας όπου οι υπερβάσεις φτάνουν σε δυσθεώρητα ύψη ως ποσοστό του αρχικού

κόστους. Ποιος εγγυάται λοιπόν ότι οι αγώνες δεν αποκλείεται να αφήσουν ζημιά που ορισμένοι εκτιμούν ότι μπορεί να φτάσει και το 1 τρις. Δ.ρ.χ.

Επιβάρυνση του δημοσίου. Όλα τα έργα έχουν την εγγύηση του δημοσίου. Σε περίπτωση λοιπόν που η αυτοχρηματοδότηση ορισμένων έργων δεν καταστεί δυνατή, το κράτος θα αναλάβει το κόστος. Αν στα ποσά αυτά τα έργα που έχει ήδη αναλάβει να χρηματοδοτήσει το δημόσιο, δημιουργούν οξύ πρόβλημα δανειακών αναγκών, που δεν εναρμονίζονται με το στόχο μείωσης των ελλειμμάτων και του δημοσίου χρέους, αν η αύξηση των εσόδων λόγω των Ολυμπιακών.

Έργα μιας χρήσεως. Ενώ η βελτίωση της υποδομής στους τομείς των τηλεπικοινωνιών ή των μεταφορών αναγνωρίζεται ότι θα έχει μακροπρόθεσμες ευνοϊκές επιπτώσεις στην οικονομία, έργα όπως το Ολυμπιακό Χωριό ή οι αθλητικές εγκαταστάσεις που θα εξυπηρετήσουν μη δημοφιλή σήμερα αθλήματα, ίσως αποδειχτούν έργα ουσιαστικά άχρηστα μετά τους αγώνες, παρά τα έξοδα που θα έχουμε υποστεί για την επένδυση.

Τουρισμός. Πάνω από 2 εκατομμύρια διανυκτερεύσεις αλλοδαπών προβλέπονται στη διάρκεια διεξαγωγής των αγώνων. Που θα φιλοξενήσουμε τους 200.000 επισκέπτες όταν τα δωμάτια των ξενοδοχείων άνω των 3 αστέρων, που βρίσκονται σε ακτίνα 150 χιλιομέτρων από το κέντρο της Αθήνας είναι μόλις 25.000; Πως θα λειτουργήσει το σχέδιο φιλοξενίας των υπολοίπων σε ξενοδοχεία πέντε γειτονικών νομών, σε κάθε είδους δωμάτια και κάμπινγκ; Πόσο αρνητικές θα είναι οι μακροπρόθεσμες συνέπειες του εγχειρήματος για τον τουρισμό;

Επιπτώσεις στην κτηματαγορά της Αθηνάς. Η ανάληψη των Ολυμπιακών Αγώνων από την χώρα μας δημιουργεί ανακατατάξεις και στην κτηματαγορά της Αττικής. Όπως εκτιμούν μεγάλα μεσιτικά γραφεία, οι τιμές των ακίνητων θα σημειώσουν σημαντική άνοδο στις περιοχές εκείνες όπου γίνονται έργα για την ολυμπιάδα. Η άνοδος των τιμών στις περιοχές αυτές εκτιμάται ότι θα είναι αυξημένη μέχρι και 40 % σε σχέση με το σύνολο της κτηματαγοράς.

6.2 ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ

Από την πρώτη σύγχρονη αναβίωσή τους, το 1896 οι Ολυμπιακοί Αγώνες πέρασαν από διαδοχικές φάσεις μεταμόρφωσης και βρέθηκαν συχνά εκτεθειμένοι στα πυρά της κριτικής. Στη μεταψυχροπολεμική εποχή μας, οι αγώνες έχουν εξελιχθεί σε ένα γιγάντιο, μεταφερόμενο ανά τετραετία εμπορικό – αθλητικό τσίρκο με περισσότερα από 270 αγωνίσματα, ατελείωτες σειρές χορηγών και υπεραθλητές που συντρίβουν ρεκόρ με την συνδρομή της σύγχρονης αθλητρικής. Μετά τους αγώνες του Σίδνευ που χαρακτηρίστηκαν από το οργανωτικό « βραχυκύκλωμα» και την κορύφωση της εμπορικής εκμετάλλευσης, η ίδια ηγεσία της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής και η διεθνής επιχειρηματική κοινότητα άρχισαν να αναζητούν τρόπους ώστε να απαντήσουν στο ερώτημα αν θα πρέπει να αλλάξει το πρόσωπο των Αγώνων.

Η αρχική σύλληψη του « πατέρα» των σύγχρονων Αγώνων Ντε Κουμπερντέν συχνά επικρίθηκε για την συγγένεια της με τον ολοκληρωτισμό και τον ρατσισμό. Δεν ήταν τυχαίο, άλλωστε ότι ο Αδόλφος Χίτλερ θέλησε τους Ολυμπιακούς του 1936 στο Βερολίνο να αποδείξει στο πεδίο του αθλητισμού την υπεροχή της Άριας φυλής.

Από το δεύτερο μισό του αιώνα και μέχρι την κατάρρευση του Ανατολικού Μπλοκ, οι Αγώνες άρχισαν να ακολουθούν τους ρυθμούς της σύγχρονης εποχής. Από τη μια ο Ψυχρός πόλεμος πολιτικοποίησε τους αγώνες μεταβάλλοντας τους σε πεδίο αναίμακτης αναμέτρησης των δυο αντιπάλων.

Αν όμως η πολιτικοποίηση των αγώνων πέρασε στην ιστορία μαζί με τον ψυχρό πόλεμο, δεν συνέβη το ίδιο και με την εμπορευματοποίηση. Η σύγχρονη καπιταλιστική οικονομία έκανε από πολύ νωρίς αισθητή την παρουσία της στους Ολυμπιακούς. Δεν θα μπορούσε να γίνει αλλιώς, αφού το μάρκετινγκ «διψά» για προσβολή προϊόντων μέσα από μεγάλα αθλητικά και πολιτιστικά γεγονότα.

Η εμπορευματοποίηση των Αγώνων χρηματοδότησε την τρελή πορεία επέκτασής τους. Από το 1950 ο αριθμός των αγωνισμάτων έχει διπλασιασθεί, με την προσθήκη αγωνισμάτων που μόνο μακρινή συγγένεια έχουν με το στίβο (ταε κβο ντο, ποδόσφαιρο μπέιζμπολ κ.α.). Η συνεχής αλληλοτροφοδότηση της εμπορευματοποίησης με την διεύρυνση των Αγώνων οδήγησε σε διοργανώσεις – τέρατα. Για ένα μήνα, οι διοργανώτριες πόλεις, κατά κανόνα μεγαλουπόλεις με όλες τις « ασθένειες » που αυτό συνεπάγεται, πασχίζουν να φιλοξενήσουν τους εκατοντάδες επισκέπτες και τα δεκάδες αθλήματα που βρίσκονται σε εξέλιξη σε πλήθος αθλητικών εγκαταστάσεων. Στο Σίδνεϋ ο γιγαντισμός των Αγώνων κατόρθωσε να βραχυκυκλώσει τους πλούσιους και μεθοδικούς Αυστραλούς διοργανωτές.

Τέκνα της αλήστου μνήμης – πολιτικοποίησης των αγώνων και της άκρατης εμπορευματοποίησης ήταν η ανάπτυξη των σύγχρονων επιστημονικών μεθόδων δημιουργίας υπεραθλητών. Τα όρια μεταξύ του ποινικοποιημένου ντόπιγκ και των επιτρεπόμενων μεθόδων προπόνησης και σωματικής ανάπτυξης θολώνουν με την ανοχή της ΔΟΕ. Χωρίς την αέναη αίγλη τους και τα δισεκατομμύρια δολάρια των επιχειρήσεων. Εν τέλει, η ύπαρξη των υπερανθρώπων είναι αναγκαία για τους σύγχρονους Ολυμπιακούς Αγώνες, ανεξάρτητα αν οι αθλητές αυτοί υπηρετούν και δοξάζουν τα έθνη τους, ή τους χορηγούς.

6.3 ΟΙ ΟΛΥΜΠΙΑΚΕΣ ΠΟΛΕΙΣ ΜΕΤΡΟΥΝ ΚΑΙ ΑΠΟΚΡΥΠΤΟΥΝ ΤΑ «ΣΠΑΣΜΕΝΑ»

Οι πόλεις αρέσκονται να φιλοξενούν τους Ολυμπιακούς Αγώνες; Δεν υπάρχει αμφιβολία εάν κρίνουμε από την συμπεριφορά των νικητών Αθηναίων, διερωτάται – και απαντά - η εφημερίδα « Financial Times » σε λακωνικό αλλά μεστό σχόλιό της αφιερωμένο στην « αθλητική Αθήνα». Το ερώτημα προέρχεται, όπως είναι ευνόητο από τις ανησυχίες για τα οικονομικά βάρη που οφείλει να αναλάβει

όχι απλώς η διοργανώτρια πόλη αλλά και ο προϋπολογισμός ενός ολόκληρου κράτους.

Η ανάθεση της διοργανώσεως των Ολυμπιακών Αγώνων σε μια πόλη τρέφει και τονώνει ελπίδες ότι τα συναφή έργα θα βελτιώσουν την υποδομή της και την οικονομική της, εν γένει, δραστηριότητα στο στάδιο της προετοιμασίας και κατά την διάρκεια διεξαγωγής των αθλημάτων. Μακροχρονίως, όμως, θα είναι τα οικονομικά αποτελέσματα;

Το Μόντρεαλ μετρά ακόμα τις δαπάνες της Ολυμπιάδας του 1976 δηλαδή τα «σπασμένα».

Μήπως όπως και πολύ νωρίτερα, η Ολυμπιάδα του 1968, επέτυχε στο να οδηγήσει το Μεξικό από την τριτοκοσμική του ταχύτητα στην οδό της οικονομικής αναπτύξεως;

Ο καθορισμός, επακριβώς, των κερδών ή των ζημιών που απέφερε σε μια πόλη η Ολυμπιάδα είναι αρκετά παρακινδυνευμένη υπόθεση, μας εξομολογείται έμπειρος αθλητικός συντάκτης, υπονοώντας σαφώς ότι σε εκδηλώσεις και φιέστες τόσο διεθνούς εμβέλειας, η «αλχημεία των αριθμών» έχει και αυτή το δικό της λόγο.

Επίσημα στοιχεία δεν διαθέτει ούτε η «Επιτροπή Διεκδίκησης των Ολυμπιακών Αγώνων» ούτε τα γραφεία της «Ελληνικής Οργανωτικής Επιτροπής», όπως διαπιστώσαμε από τηλεφωνική μας επικοινωνία.

Από μια ματιά στην πρόσφατη ιστορία, βλέπουμε ότι σαφή στοιχεία για την οικονομική απόδοση της Ολυμπιάδος της Μόσχας, το 1980, είναι μάλλον ανύπαρκτα λόγω της ιδιαιτερότητας και της μυστικοπάθειας που περιέβαλε το σοβιετικό καθεστώς, επί προεδρίας του Λεονίντ Μπρεζνιεφ. Ουσιαστικώς, η κερδοφορία των Ολυμπιακών Αγώνων αρχίζει να καθιερώνεται στο αθλητικό και οικονομικό λεξιλόγιο από το Λος Άντζελες με την «εμπορευματοποίηση» της Ολυμπιάδος.

Η Σεούλ με την Ολυμπιάδα του 1988 δεν ανήκει ούτε στους «χαμένους» ούτε στους «κερδισμένους». Το βέβαιο είναι ότι της απέμεινε τελικά η «δόξα».

Στην ίδια κατηγορία βρίσκεται και η Βαρκελώνη με την

Ολυμπιάδα του 1992. Ωστόσο, οι Ισπανοί διατείνονται ότι « πληρώνουν » ακόμα αλλά οι πιο απαισιόδοξοι λένε ότι της απέμειναν ως όφελος τα έργα υποδομής που δεν είχε ολοκληρώσει το Φρανκικό καθεστώς.

Όσο για το Σίδνεϋ, η Οργανωτική επιτροπή βρίσκεται ακόμη στη φάση του μετρήματος και της τεκμηριώσεως στοιχείων, διότι εκκρεμούν νομικές προσφυγές τρίτων έναντι των διοργανωτών της Ολυμπιάδος του 2000.

Στην πραγματικότητα τα «συν» και τα «πλην» αξιολογούνται πολύ αργότερα. Όταν παύσει η ευφορία της Ολυμπιακής φιέστας. Όταν και οι «υπέρ» και οι «κατά»θα έχουν ήδη πάρει κάποια γεύση από «το εστί επιούσιος και τι εστί πολυτέλεια θεάματος».

6.4 ΑΙΣΙΟΔΟΞΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ

Η ελληνική ιδιωτική πρωτοβουλία ναι μεν αισιοδοξεί, αλλά έχει επιφυλάξεις ως προς τις στρατηγικές που πρέπει να υιοθετηθούν, εν όψει μιας νέας δυναμικής που αναπτύσσεται στην Ελλάδα.

Ο κ. Στ. Τζωρτζης, 6^{ος} Ολυμπιονίκης στα 400 μέτρα το 1972, στο Μόναχο είναι κατηγορηματικός. Η Ελλάδα τονίζει « βγήκε πια για καλά από το περιθώριο και την απομόνωση, και από κάθε άποψη, χάρη στην Ολυμπιάδα του 2004 κάνει πλέον αισθητή τη διεθνή παρουσία της. Το γεγονός αυτό δημιουργεί μια νέα δυναμική στη χώρα μας, και θα έλεγα ότι εν όψει του 21^{ου} αιώνα δημιουργεί τις καλύτερες προϋποθέσεις για πολλά θετικά επιτεύγματα σε όλους τους τομείς...»

Την άποψη αυτή τη συμμερίζεται και ο γνωστός επιχειρηματίας Γιάννης Φιλίππου που ήταν παρών στη Λωζάνη, και άρα έζησε από κοντά τα της απόφασης των «Αθανάτων». «Χωρίς καμιά αμφιβολία» μας λέει « η Ολυμπιάδα του 2004 μπορεί να αλλάξει ριζικά την σημερινή Ελλάδα και να αποτελέσει πηγή εντυπωσιακού δυναμισμού. Θα υπάρξει πολύ θετικό επενδυτικό περιβάλλον, και βεβαίως θα ολοκληρωθούν σημαντικά έργα υποδομής...». Πρόεδρος

του ομίλου επιχειρήσεων «ΦΑΓΕ» αισιοδοξεί για τον κλάδο ειδών διατροφής, για τον οποίο είναι απαραίτητη συγκροτημένη και αποτελεσματική, αναπτυξιακή στρατηγική.

Την ίδια αισιοδοξία εκφράζει και ο Κώστας Μπουτάρης, που πιστεύει πως για ορισμένους κλάδους της ελληνικής βιομηχανίας, η Ολυμπιάδα του 2004 αποτελεί σημαντική ευκαιρία για επιτυχημένη ενσωμάτωση τους στον διεθνή ανταγωνισμό και τις νέες συνθήκες που διαμορφώνονται στην Ευρωπαϊκή αγορά. Έτσι, ο Όμιλος Μπουτάρη, με απόφαση της γενικής συνέλευσης των μετόχων, αυξάνει το μετοχικό του κεφαλαίο κατά 1,4 δις, δ.ρ.χ και ελπίζει πως οι προοπτικές τους είναι πολύ καλές, παρά τις τελευταίες δυσκολίες που είχε με τις τράπεζες.

Εκεί όμως που κυριαρχεί αισιοδοξία είναι στον κατασκευαστικό κλάδο, ο οποίος με αφορμή τις τελευταίες δυσκολίες της ΑΤΕΜΚΕ, αντιμετωπιζόταν με μεγάλη δυσκολία, τόσο από τους χρηματιστηριακούς παράγοντες όσο και από το ευρύτερο επενδυτικό κοινό. Και όχι αδικώς. Οι περισσότερες Ελληνικές κατασκευαστικές εταιρίες λειτουργούν με υψηλό βραχυπρόθεσμο δανεισμό, ο οποίος για να αποκληρωθεί απαιτεί την πραγματοποίηση υψηλού κύκλου εργασιών, που με την σειρά τους προϋποθέτουν μεγάλες πάγιες επενδύσεις. Όμως, για πολλές κατασκευαστικές εταιρίες, η πραγματοποίηση επενδύσεων διέπεται από καθεστώς αβεβαιότητας αλλά και από έντονο ανταγωνισμό σε ότι αφορά τις τιμές ανάληψης έργων.

Επίσης, όπως επισημαίνεται σε μια πρόσφατη μελέτη του Ιδρύματος Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (ΙΟΒΕ), τις δυσκολίες του κατασκευαστικού κλάδου τροφοδοτεί και η αδυναμία του ελληνικού δημόσιου τομέα να απορροφά εγκαίρως τα κοινοτικά κονδύλια, με αποτέλεσμα να υπάρχει συσσώρευση υψηλών ανεκτέλεστων υπολοίπων.

Παράλληλα η χρονική υστέρηση στις εγκεκριμένες από το δημόσιο χρηματοδοτήσεις δημιουργεί στις εταιρίες μεγάλα προβλήματα ρευστότητας, και βεβαίως πλήττει τις πιο αδύναμες από αυτές.

Με αφορμή όμως την Ολυμπιάδα του 2004, πολλοί

εκπρόσωποι των κατασκευαστικών εταιριών ελπίζουν πως η κατάσταση αυτή θα αλλάξει προς το καλύτερο, και τονίζουν πως το δημόσιο υποχρεούται να σέβεται τις προθεσμίες και χρονοδιαγράμματα.

Εκτός από όλα αυτά, κορυφαίοι εκπρόσωποι του κατασκευαστικού χώρου υποστηρίζουν ότι η Ελλάδα, έχει αρχίσει ήδη να αποκτάει ευρύτατη τεχνογνωσία στις κατασκευές, ώστε ανεβαίνουν οι διεθνείς μετοχές των μεγάλων ελληνικών κατασκευαστικών εταιριών.

Μπορούμε έτσι να θεωρήσουμε ότι ο επιχειρηματικός κόσμος της χώρας αισιοδοξεί με την ανάληψη των Ολυμπιακών αγώνων του 2004, αλλά και προβληματίζεται σχετικά με τις επιλογές που θα πρέπει να κάνουν οι ελληνικές επιχειρήσεις, σε επίπεδο μεσοπρόθεσμης στρατηγικής.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Συμπερασματικά καταλήγουμε στο ότι ο Ολυμπισμός είναι τρόπος ζωής, όπου το πνεύμα συναντά το σώμα και γεννιέται η ισορροπία τέχνης, πάθους και αγνού συναγωνισμού. Ο Ολυμπισμός ενώνει την ψυχική θέληση με την σωματική δύναμη. Σέβεται τα ανθρώπινα δικαιώματα μιας και ενώνει τους λαούς και αυτό το κατορθώνει με την αρχή της προσπάθειας, της θέλησης, της αξιοπρέπειας, και της συμμετοχής, χωρίς να διακρίνει ταξικές ή κοινωνικές διαφορές, μεταξύ των λαών.

Η σημασία του τεράστια για τους λαούς και για την Ελλάδα ειδικότερα, μιας και είναι η χώρα όπου γεννήθηκε το πνεύμα του Ολυμπισμού. Η Ελλάδα για άλλη μια φορά θα φιλοξενήσει τους Ολυμπιακούς Αγώνες το 2004, χρονολογία σημαντική για τη χώρα μας, όπου πρόκειται να της δοθεί η ευκαιρία να αποδείξει μέσα από τα έργα αθλητισμού και υποδομής την ικανότητα να διοργανώνει Ολυμπιακούς Αγώνες. Η εκτέλεση των έργων αυτών, η ουσιαστική αξιοποίηση των κοινοτικών πόρων για τον εκσυγχρονισμό της οικονομίας μαζί με την ώθηση που μπορεί να δώσει η ανάθεση των αγώνων αυτών στην Αθήνα, μπορούν να αποτελέσουν κινητήριο μοχλό για την μακροπρόθεσμη ανάπτυξη της χώρας.

Απαραίτητη προϋπόθεση είναι ο μεθοδικός προγραμματισμός και η εφαρμογή του σύγχρονου μάνατζμεντ, πράγμα που σημαίνει αξιοκρατική εκτός των άλλων επιλογή ανθρώπων, συμβούλων και εργολάβων.

Η σωστή οργάνωση, η ασφαλής διεξαγωγή και ο τέλειος προγραμματισμός θα εξασφαλίσουν την καλύτερη Ολυμπιάδα των τελευταίων ετών και θα εξυψώσουν το γόητρο της χώρας μας για άλλη μια φορά διεθνώς.

Με την επίτευξη αυτών των στόχων η σημερινή γενιά των Ελλήνων θα είναι ισάξια και ίσως ξεπεράσει τους προγόνους της.

Η ομάδα μας εύχεται ολόψυχα να πραγματοποιηθούν οι στόχοι και οι προσδοκίες της Χώρας μας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. «Ολυμπιακοί Αγώνες 1896» Νικ. Ε. Πολίτης, Αχαϊκές Εκδόσεις Πάτρα 1996
2. Εφημερίδα «Έθνος» 3-11-01, 17-11-01, 21-11-01, 4-12-01.
3. Εφημερίδα «Τα Νέα» 10-12-01.
4. Εφημερίδα «Καθημερινή» 12-11-01, 19-11-01.
5. Internet www.ethnosport.gr 13-10-01, 14-10-01, 19-10-01
6. Internet www.supersport.gr 20-10-01
7. Internet www.Athina.gr
8. Εγκυκλοπαίδεια «Για σας Παιδιά» Εκδόσεις ΙΟΝ
9. Εγκυκλοπαίδεια «Επιστήμη και Ζωή» Εκδόσεις Φυτράκη
10. Εφημερίδα «Οικονομικός Ταχυδρόμος» 11-11-01

